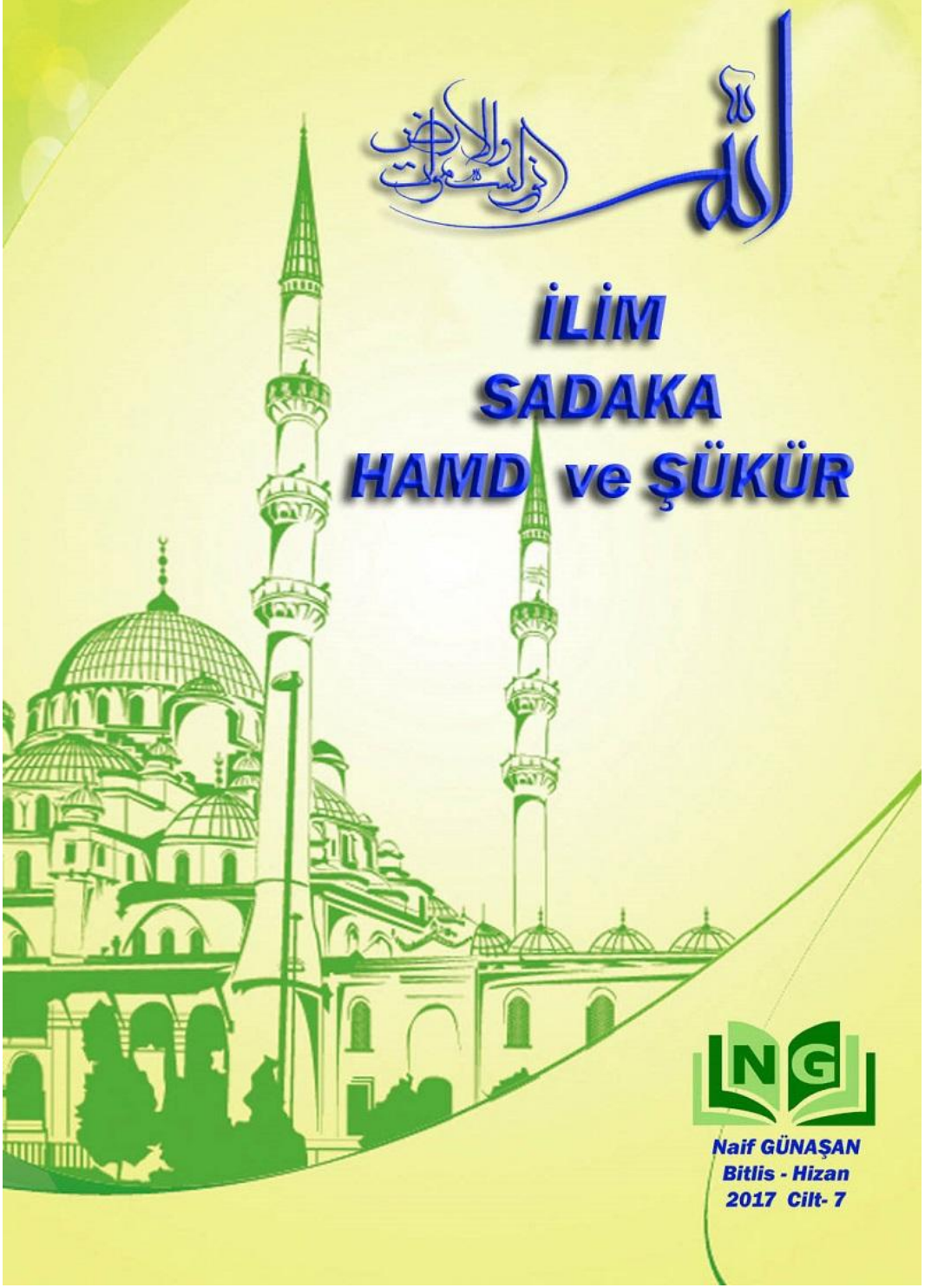

الله
ذات العرش العظيم

**İLİM
SADAKA
HAMD ve ŞÜKÜR**

Naif GÜNAŞAN
Bitlis - Hizan
2017 Cilt- 7

KİTAP NO: 7

BU KİTAPTA

1--İLİM

2--SADAKA

3--HAMD VE ŞÜKÜR

Bir şeyler yazmak istemiyorum, okuyunca bu kitapların farkını fark edeceksiniz. O kadar muhteşem gerçekten ilim dolu bir kitap ki konuyu yazmak için cümle bulamıyorum okuyunca konu daha iyi anlaşılacağına inanıyorum.

NAİF GÜNAŞAN

İbni Ömer (r.a.) rivayet ediyor:

“ Her şeyin bir yolu vardır, Cennetin yolu da ilimdir.”

(Kenzu'l Ummal.28803,ve Deylemii'nin Müsnedü'l-Firdevs'inden)

***

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

İlmin artıkça, bilgin artıkça, ilmin ve bilgin olmadığını anlayacaksın, çünkü ilim deniz değil okyanustur.

İ L İ M

Allah Taâlâ buyuruyor.

>> **Deki, Allah'ım ilmimi artır.**<<(Taha suresi. Ayet. (114)

Yüce Allah Buyuruyor :

“ De ki hiç bilenlerle bilmeyenler bir olurmu? “ (Bunu ancak temiz akıl sahipleri düşünürler.) (Zümer Süresi Ayet : 9

Başka bir ayet'te:

“Her kabileden bir cemâtin dini iyice öğrenmeleri gerekmezmiydi?”(Tevbe süresi ayet : 122)

İbni Ömer (r.a.) rivayet ediyor:

“ Her şeyin bir yolu vardır, Cennetin yolu da ilimdir.”

(Kenzu'l Ummal.28803,ve Deylemii'nin Müsnedü'l-Firdevs'inden)

Resulullah efendimiz. (s.a.v.) bir hadiste ,şöyle buyurdu.
(İlim çin'de bile olsa öğreniniz.” (Beyhaki)

Başka bir Hadiste'de şöyle buyuruyor.

“ Her kim İlim talep ederse, Allah (C.C.) onun rızıkına kefildir.” (Müsnedü's Şihab)

Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki,

“ İlim öğrenmek her müslümana farzdır.” (İbn-i Mace)

Nasıl dünya menfaati için nasıl çaba harcıyorsak, aynı şekilde de ilim öğrenmek, tatbik etmek ve başkasına da tebliğ etmek için de aynı çabayı sarf etmemiz gerekir. Baktığımızda, dünya için büyük çaba sarf ediyoruz, yatırımlar yapıyoruz, eşlerimize, çocuklarımıza ve torunumuza, evler arsalar, çeşitli yatırımlar özel sigortalar yaptırıyoruz, özel veya resmi okullarda okutuyoruz . ama ahret için aynı şeyi yapmıyoruz, tabiri caiz ise kendimize ve çocuklarımıza çok yazık ediyoruz .

Bazılarımız. bütün amacı dünya ve dünyalıktır. Efendimizin şu hadisini şiar edelim.

Öyle çalış ki hiç ölmeyecekmişsin gibi, öyle ibadet et, yarın ölecekmişsin gibi.”

İlim (Bilmek'tir)

(**Yüce Allah c.c.**) Olmuş ve olacak, mümkün ve mümteni her şeyi bilicidir. İlmi her şey'i kuşatmıştır. Arş-ı âlâdan yerin merkezine kadar hiçbir şey O'nun bilgisi dışında değildir. Çünkü, hepsi O'ndan ve O'nun kudretinden meydana geliyor. Sahralardaki kumların ağaçlardaki yaprakların, kalblerdeki düşüncelerin ve havadaki zerrelere (atomların) sayısını ve yedi kat gökleri sonradan gelen ve değişen bir ilim ile değil, hiç değişmeyen ilm-i ezeli ile bilir.

Bir din adamı şöyle diyor: İlmi öğrenmek istediğinizde aşağıdaki tasfiyelere dikkat ediniz, amellerinizde riya olmamasına çok dikkat ediniz, bilmediklerinizi öğreniniz, öğrendiklerinizle amel ediniz.

Hadis No: 5715 , Übade (r,a,) rivayet ediyor.

“ Âlim bildiğiyle amel edendir.” (Ebü's-Şeyhten. C. Sağır c3, s, 1224)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor :

“ En güzel hediye, hikmetli bir sözü iyice anlayıp, din kardeşine anlatmaktır. Bu aynı zamanda bir senelik ibadete de karşılıktır.” (Nura Doğru c.1.S.165)

Efendimiz s.a.v. bir hadisinde şöyle buyurdu :

>> İlim ibadetten üstündür. Dinin temeli direği takvadır.<<

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor :

“ İman çiplaktır. Elbisesi takva, süsü utanmak, meyvesi ise ilimdir.”

***

(Nura doğru 165)

Başka bir Hadiste; İbni Ömer (r.a.) rivayet ediyor.

“ Her şeyin bir yolu vardır. Cennetin yolu da ilimdir.” (C Sağır c,4,s 1413

Deylemi'nin Müsnedü'l- Firdevs'inden)

Şeyh Edebbalı şöyle der:

(Her kes ölecektir ama)Asıl ölüm ilimden payını almayanlardır.

Yeri gelmişken bir dörtlük şiir kitabımdan okuyalım sonradan ilim konusuna çok detaylı inceleyelim.

İlim amel içindir, ezberlemek insanlara anlatmak için değildir.

Önce öğren, öğrendiğinle amel et, sonra başkalarına tavsiye edilir

Önce inanır, öğrenir, sonra amel edersen, sendeki ilim ilimdir.

İlimsiz ve İhlası bulunmayan bir amel, içi boş kurtlu bir cevizdir.

*

Sen önce zahir ilmi ile amel et, zahir ilmi ile tatbik et, ilminde ihlaslı ol ki, seni batın ilmine götürsün, Sen öğrendiğin ilminle amel edersen o ilim seni Allah'a yaklaştırır .

Nasıl ilim sahibi olunur.

-----:

- a) Öncelikle islamiyeti olduğu gibi kabul edip inanacaksın,
- b) İlim öğrenmekle,
- c) Öğrenilen ilimle amel etmekle,
- d) İhlasla, samimiyetle riyasız, Allah Teâlâ'ya kulluk yapmaklaı,
- e) Öncelikle kendi nefsinı terbiye etmekle,
- f) Ondandı sonra Başkasına tebliğ etmekle / öğretmekle,

Başka bir Alim, ilim öğrenmek için şu tasfiyeleri yapmıştır.

Bilmeyene öğret, bilenden de öğren ki böylece bildiğini korumuş ve bilmediğini de öğrenmiş olursun.

Yine yeri gelmiş iken tekrar bu konu ile ilgili bir dörtlük şiir'i-m den yazarak konuya devam edelim?

Öğrendiğin ilmi halk için öğrenirsen, halk için amel edersin,
Yüce Allah için öğrenirsen, Allah için amel edersin,
Dünya için öğrenirsen, dünyalık için amel edersin,
Dinin temelini sağlam at aksi halde, küçük depremde yıkılırsın.

İnsanlarla, hem ilme, hem amele, hem de ihlase sahip bir dille konuş, amelsiz, sadece ilme sahip bir dille konuşma, Zira bu konuşmanın ne sana nede başkasına faydası vardır. Havanda su dövmeye benzer boştur. sen öğrendiğin ilmi, ibadeti kendin ihlasla, samimiyetle, riyasız, ucüp'süz, uyguluyacaksın, tatbik edeceksin ki, başkasına faydalı olabilesin,

Resullülah (s.a.v.) şöyle buyurdu.

>>Kim ki (ilim) öğrenir, tatbik eder ve başkalarına da öğretirse , o melakütta büyük kişi olarak çağrılır.<<(Tergib ve Terhib.Camiü's-Sağir hadis kitaplarından)

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

>>Sizi boş yere yarattığımızı ve bize asla döndürülmeyeceğinizi zanettiniz.<< (Müminün suresi ayet 115)

>> Ey iman edenler! Eğer siz Allah'ın dinine ve peygamberine yardım ederseniz O da size yardım eder ve ayaklarınızı sabitkadem eyler.< (Muhammed suresi)<

Yüce Allah buyuruyor :

>>Size azap gelip çatmadan önce Rabbinize dönün ve O'na teslim olun. Sonra yardım olunmazsınız.<<(Zümer suresi .ayet 54)

İlim hususunda Peygamber efendimizin (s.a.v.) ilimle ilgili yüzlerce mübarek hadisi şeriflerinden birkaç tanesini yazmaya çalışacağız.

Resulüllah (s.a.v.) bir hadis-i şerifinde şöyle buyurdu.

“İlim öğrenirken ölen kimse, şehit olur.”

Başka bir hadiste ise efendimiz (s.a.v.)şöyle buyurdu.

“Kişinin öğrendiği ilmi bir konu, onun için bin rekat nafie namazından daha hayırlıdır.”(Tergib ve Terhib)

Ebu Zer (r.a.) Rivayetine göre Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ İlim meclisinde bulunmak, (faydalı bir ilmi konu öğrenmek.) bana bin rekat nafil namaz kılmaktan daha sevimlidir/ faziletlidir.”

(Teberani ve Gunyet'ütTalibin A.Kadiri Geylani kitabı s.774 ve Tergib ve Terhib c.1. sayfa 131)

Resulüllah s.a.v.başka bir hadis'te şöyle buyurdu.

“Bir kimse ilmi bir konuyu insanlara, (kibir, gösteriş, riya olmamak üzere) öğretmek maksadıyla öğretirse, kendisine yetmiş sıddık sevabı verilir”

Dehak b. Mezahim şöyle der: ‘ Selef âimlerine yetiştim, birbirlerinden takva ilmini öğreniyorlardı. Fakat bu günün âlimlerinin ise birbirlerinden yalnız kelim ilmini öğrendiklerini görüyorum. demiştir. (Yukarıdaki iki hadiste Tergib ve Terhib c.1.)

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Âlimlerin en şerhileri yöneticilerin, yöneticilerin en iyisi de âlimlerin ayaklarına gidenlerdir.” (İbn. Mâce Ebu Hüreyre'den zayıf bir senedle)

Şiir kitabımdan bir dördlük yazıp, tekrar hadislerle devam edeceğiz.

Ya Rabbi eğer dilim dinime faydalı olmuyorsa, beni lal eyle,
Gücüm, elim, ayaklarım dinime faydalı değilse hidayet eyle,
Aklım, fikrim islamiyete fayda vermiyorsa, fayda verenlerden eyle,
Allah'ım bize yardım et, bizi lütfünle bağışla, akibetimizi hayır eyle.

Efendimi s.a.v. başka hadisinde şöyle buyurdu:

“Sadakanın en üstünü müslüman bir kişinin ilim öğrenip, onu müslüman Kardeşine öğretmesidir.” (Tergib ve Terhib)

Yine başka bir hadiste efendimiz (s.a.v.)şöyle buyurdu.

“Cennet bahçelerine uğradığınız zaman meyvelerini taplayınız. (Oturuş istifade ediniz bilgi toplayınız.)”

Ashabe :

Cennet bahçeleri neresidir ya Resulüllah? diye sordular Resulüllah (s.a.v.)

“İlim meclisleridir.” buyurdu. (Caimiü's-Sağii. Tergib ve Terhib c.1)

İsterseniz Biraz biraz teffekür edelim.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir başka hadisinde **meâlen** şöyle

buyurmaktadır. **“Benim evim ile minberim arasında kim iki rek’at namaz kılsa Cennet Bahçelerin de namaz kılmış gibidir.”** Hac’a veya ümreye gidenler bilir, Medinede ki Mescid-i Nevevi de buyrulan yerde yani Peygamber Efendimizin evi ile minberi arasındaki yerde namaz kılmak, her Hac’a veya ümreye gidenlerin hayali ve olmazsa, olmazdır. Mutlaka oraya giden erkek bayan fark etmez çok çok sıkı olduğu halde ona rağmen her şeyi göze alır her kes o Cenne bahçesi buyrulan yerde mutlaka en az iki rek’at namaz kılar. Çünkü çok sevaplı, ve Cennet bahçesinde namaz kılmış gibi onun sevabını Ancak Allah-u Teâla taktir eder.

Şimdi Tefekkürü biraz daha ağırlaştıralım.

Dikkat edersek Peygamber Efendimiz başka hadisinde **ikinci** defa Cennet bahçesi cümlesi / lafzı / yukarıdaki hadisde geçiyor, hadisi bir daha okuyalım! **“Cennet bahçelerine uğradığımız zaman meyvelerini taplayınız. (Oturup istifade ediniz bilgi toplayınız.)”**

Ashabe :

Cennet bahçeleri neresidir ya Resulüllah? diye sordular Resulüllah (s.a.v.)

“İlim meclisleridir.”

Şimdi gelelim konumuza, Tefekürümüzün özüne :

Haftanın belirli günlerinde ayrıca özellikle Cuma günleri din görevlisi camide dini vaaz / bilgi / nasihatlar veriyor, cemaat ilim dinlemek bilgi almak Cennet bahçesi denilen yere gelmeye üşeniyor namaza beş on dakika kalıyor. Görevli vaaz’ını bir dakika uzatırsa hemen cematten ıh kıhlar çıkıyor. Biz bunları biliyoruz, bizim mesaimiz var işimiz var, biz daha yemek yemedik, niçin bu kadar uzatıp bizleri camiden savutuyorlar gibi sözler sizde duymuşsunuz bende çok duymuşum.

Bakın kardeşim, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **“ ilim meclisini Cennet Bahçesi gibi yorumluyor.”** Demek ki yalnız Allah Teâlâ için ilim konuşulan yayılan, karşılıklı ilim öğrenmek için mukabelede bulunan her topluluklar, **“ ilim Meclisidir.”**

Ama biz ne yapıyoruz, ben çok şahit olmuşumdur, misafirlikte veya parkta vesair yerlerde dini sohbetler açılınca, hemen bazıları üfler küfler, burayı camiye çevirdiniz derler, içim karardı, surat asmalar, veya başka konu yok mu? gibi çok sözler, laflar gelir,

Kardeşlerim, bu fırsatı kaçırmayalım, ölmeden önce ölelim, fırsatı kaçırmayalım aksine her ilim öğrenme, sevap alma fırsatı değerlendirelim.

Cennet bahçesinde namaz kılmak Medine de çok uzak isede, Cennet bahçesinde ilim toplamak çok yakın hemen yanınızda ve Allah-ü âlem Cennet bahçesinde namaz kıldığın gibi aynı sevabı da alırsın yeter ki niyetimiz halis olsun ihlaslı olsun. O bahçelere kötü niyetle gitmeyelim, ilim öğrenelim dolu çıkalım.

Resulüllah başka bir hadis-te

“ Kim İlim öğrenmeye çalışırsa bu onun geçmiş günahlarına kefarete olur.”
Buyurdu. (Tirmizi, ilim C. Sağır c. 4, sayfa 1580)

Allah Teâlâ buyuruyor.

“ Biz bu misalleri insanlara beyan ve irâd ediyoruz. bunları hakkıyla ilim ve iz’an sahibleri idrâk ederler.”(Ankebut süresi ayet 43)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir Hadiste, şöyle buyurmuştur.

“ İlim üç şeyden ibarettir: Allah’ın apaçık kitabı; Resulü’nün sabitlemiş olan sünneti ve Lâ edri (bilmiyorum) demek.”(Ebu Dâvud ve İbn Mâce,)

Şa’bi şöyle demiştir. ‘ Lâ edri (bilmiyorum) demek ilmin yarısıdır.’

Allah’m yalnız sensin- sen , şiir kitabımdan bir dörtlük okuyalım mı?

Sakın gece odun toplamakta olan, kişinin durumuna düşmeyin,
Odun toplar, fakat eline ne geçeceğini, ne olduğunu bilemezsin,
Sen bilinçli ol halka’mı, halka’mı gidiyorsun bilmelisin,
Uyanalım gafil olmuyalım, her şeyin mutlaka bir sonu vardır.

Efendimiz (s.a.v.) bir hadis-te şöyle buyurmuştur.

“İlim ikidir. Birisi kalbedir. Faydalı ilim budur. Birisi de sadece dildedir.”

Dildeki ilim kalbe nüfuz etmemiş ise, dil ile kalb arasında çelişki içerisinde olan ilimdir. Böyle bir ilim kökü kurumuş ağaca benzer.

Esasında, dildeki ilim. Yaşanmayan ilimdir. Yüce Allah bir ayet’inde **“Yapamadığınız şeyi niçin söylersiniz. “? ayet, yaptıkları ile söyledikleri biri birini tutmayan insanları şidetle kınar.**

Resulüllah (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmaktadır.

>>Allah’la konuşmak istiyorsan, namaz kıl, Allah, sizinle konuşmak istiyorsan, Kur’an oku.<<

Başka bir hadis de efendimiz. (s.a.v.)

>>Dikkat ediniz, Namazı bilinçli kılınız.<<

***

Bu son iki Hadis-i okuduğumuz zaman, ister istemez eksikliklerimizi gözden geçiriyoruz. Maalesef bir çoğumuz, bilinçli namaz kılamıyoruz bu hususta kendimizi yetiştirmiyoruz, çocuklarımıza gelince dersane üzerine dersane, özel hoca ,özel kitaplar,özel dergiler gibi , bir çok alternatifler sunuyoruz hattaki bir

okulu bir üniversiteyi kazansın diye elimizden gelen tüm imkanları sunuyoruz. Ama kendimiz bilinçli namaz kılmak için hiçbir çaba sarf etmiyoruz.

Daha doğrusu takliti namaz kılıyoruz, yani babamızdan annemizden akrabamızdan komşudan arkadaştan öğrendiğimizi tatbik ediyoruz taklit-i namaz kılıyoruz.

Tahkiki namaz kılsaydık o zaman efendimizin buyurmuş olduğu (Namazı bilinçli kılın.) hadis-sine uymuş olurduk.

Maalesef kendimizi yetiştirmiyoruz, bu hususta tenbelliğimiz had safhada oysa devlet bize kim bilinçli namaz kılmayı öğrenirse yetkili mercilerden (Müftülüklerden imamlardan) bu doğrultuda belge getirirse

Her ay Maaşına ayda yalnız beş lira eklenecektir, deseler inanın önce ben o belgeyi almak için çaba sarf edecem, bu hususta ne kadar tenbel olduğumuzu ilim öğrenmek için çaba sarf etmediğimizi madiyahata gelince çok özverili

davrandığımıza, her şeyi göze aldığımıza, dair düşünme payını size bırakıyorum.

(biraz tefekkür edelim mi?)

Ayrıca, Peygamber Efendimiz, Bir Hadisinde “ **Alimin kıldığı iki rikat namaz, cahilin kıldığı bin rikat namazından avdaldır.**” Başka bir hadiste. **Alimin uykusu, cahilin ibadetinden üstündür.**”

Bu hadisten aldığımız hisse ise, Alim bütün ibadetini bilinçli yapar, kalbi, dili, beyni bir saniye gafil kalmaz hep Allah'ı anar. (zikir eder.) bütün ibadeti takliti değil tahkikidir. Günün yirmi dört saati Allah'la Peygamberle beraberdir. Ayetlere, hadislere aynen uyarlar, yatarken bile tövbe ile başlar çok ayetler okur zikir eder ve salavatlar okur, uykuya daldığında bile kalbi Allah, Allah, Allah diye zikir eder . o kalbini öyle alıştırmış ve terbiye etmiştir. O kendisini Allah-u Teâlâ'ya adanmıştır. , yukarıda ki hadisi bir daha hatırlayalım, “**Alimin uykusu cahilin ibadetinden üstündür.**” Buyurmuştur.

Peygamberimiz buyuruyor ki:

“ **Senin (vesilenle) Yüce Allah'ın bir kişiyi hidayete erdirmesi senin için kırmızı develerden (yani en kıymetli şeylerden daha hayırlıdır.**” (Nura doğru)

Ebu Said (r.a.) rivayet ediyor :

“ **Kim ki Allah'ın kitabındah bir ayet veya ilimden bir mesele öğretirse Allah kıyamete kadar onun mükafatını sürekli büyütür.**” (Camiü's-Sağır İbni Asakir'den)

***

İnançla ilgili şeyleri öğrenmek farzdır, çünkü :

Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki,
“ İlim öğrenmek her müslümana farzdır.” (İbn-i Mace)

Bir kimsenin içine doğacak şüpheleri giderecek kadar ilim öğrenmesi farzdır.

Mesela: Şahadet kelimesinin anlamından şüphe ederse bu şüpheyi giderecek kadar ilim öğrenmesi farz olur. Helal haramı birbirinden ayıracak kadar ilim öğrenmek farzdır, namaz nasıl kılınır, abdest nasıl alınır, farz ibadetlerin tümü nasıl eda edilir niyet nasıl getirilir bilmek ve öğrenmek farzdır.

Bir Hikaye

-----:

Hükümdar olan Harun reşit, kardeşi Behlül'e der ki, camiye git namaz kılanları hepsini yemeye alda gel, biz tüm hazırlıklarımızı tamamladık,

Behlül camiye gider cemaat namazı kılar erkenden dışarı çıkar, ki cami de namaz

kılanların, tümünü, eve yemeye götürecek hükümdar'ın emrini.. yerine getirmiş olacak,

Behlül, Zahiri olarak, Allah'ın salih kullarından derecesi yüksek bir evliyadır. Tabii ki, (En doğrusunu ALLAH bilir.) konumuza devam edelim.

Behlül, cami kapının önünde bekliyor, çıkan cemaattan soru soruyor. Bazısına Fatiha'nın anlamını, bazısından fatihadaki bazı ayatlerin anlamını, bazısından ettehiyatudan soru soruyor, bazısından ise semiallahu limen-hemideh'in anlamını bazılarının sübhaneke rebikel azim'in anlamını ,bazısından, konut sının anlamını,bazısından ise za-mu sürenin ne anlamına geldiği, gibi sorular sorar. Camide namaz kılan yüzlerce kişiden üç ,beş kişisi bilir. onları ayırır diğerlerine siz serbessiniz kalan üç beş kişiyi alır eve yemeye götürür.

Harun reşit, misafirleri karşılamaya giderken üç beş kişiyi görünce şoke olur. Bu ne nedir, hani cemaat nerede diye, Behlül 'e çıkışır,

Behlül ise,kardeşi Harun Reşit'e,camiye git namaz kılanları alda gel diyen sen değil misin ey kardeşim.

Harun Reşit evet der, Behlül ,işte Namaz kılanlar bunlardır.

Harun Reşit sorar peki imam nerede, Behlül derki, imamda keçilerini kayıp etmişti, Namaz boyunca kafası hep keçilerdeydi .

*

Kişiusel olarak bir dakika tefekkür edelim!

Değerli okuyucular, bu hikayeden ders almak lazım,ve bilgimizi, İlmimizi geliştirmemiz lazım. Her adımdan her nefesten sorumlu olduğumuzu bilmemiz lazım. (s.a.v.) Efendimizin buyurduğu gibi, Namazı bilinçli kılmak lazım ki, Namaz kılımış olalım.

Resulüllah (s.a.v.)şöyle buyurdu.
“ Allah’tan faydalı ilim isteyiniz. Faydasız ilimden de Allah’a sığınınız.”

Efendimiz (s.a.v.) başka bir hadis’te şöyle buyurdu.
“ İlim öğrenmek her Müslüman üzerine farzdır. İlmî layık olmuyana öğreten domuzun boynuna yakut, inci ve altın takan kimse gibidir.” (Camiü’s-Sağir vetergib ve terhib İbni Mecce Mukadime c. Sağir c. 3, s,1154)

Başka bir hadis-inde (s.a.v.) efendimiz şöyle buyurdu.
“Allah için ilim öğrenen kişi Allah katında fisebilillah cihad eden kimseden daha üstündür.” (Deylemi’nin Mütunedü’l- Firdevsinden)

Resulüllah (s.a.v.) efendimiz bir hadis-te şöyle buyurdu:
“Cahiller arasında ilim öğrenen kişi ölümler arasındaki diri (canlı) gibidir.” (el-Asakir’den es-Sahabesinden Camiü’ü-Sağir II52)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor.
“ Adem oğlu öldüğü zaman bütün amelleri kesilir (defteri dürülür). Fakat ölüp de defteri dürüldükten sonra bile üç şey devam eder:
1- Yararlı olan ilim,
2- Sadaka-i câriye, (hiçbir riye katmadan Allah için yapılan camiler/ mecitler, yollar, hastaneler, okullar, yerleşil birimlerine getiren su’lar gibi).
3- Salih evlât . böyle bir evlet, babası öldükten sonra babası için bol bol hayır işler, dualar eder.” (Müslim, Ebu Dâvud ve Tirmizi; Hadis Hasenedir.)

Bir Hikaye

-----:

Sultan selim amansız bir hastalığa düşmüş inim, inim inliyor. Baş hekimi olan (uzman doktoru) Hasan Han ,bütün imkanlarına rağmen Sultan Selim Han ‘ı bir türlü sağlığına kavuşturamıyor.
Bir gün , Sultan Selim Han, çok bitkin şekilde doktoru olan Hasan Han’ı yanına çağırıyor. doktoruna şöyle hitap ediyor.

Hasan, bu gün ne gündür.

Dr. Hasan Han ise, o büyük insan, Sultan Selim Han’a, şöyle cevap verir.

Sultanım, bu gün Allah’a kavuşma günüdür. der ve ağlar.

Sultan Selim Han, zar zor yerinden doğrularak, ey Hasan, Hasan kendine gel, ben ne zaman gafil oldum ki, ben her zaman Yüce Rabbim’e kavuşmaya

hazırdım ve şimdi de hazırım, Bu gün benim için bir bayram günüdür der. Ne mutlu bana ki, Rabbim'e, kavuşacağım gündür bu gün; der.

Rabbim, Sultan Selim Han' a ve bütün müslümanlara rahmet eylesin.

İşte iman gücü budur. İman olunca, ihlas olunca, itikat olunca öleceği günü, Allah'a kavuşacağı günü kendisine bir bayram günü olarak kabul ediyor. Onu bu seviyeye getiren, elbetteki Yüce Allah'ın ona lütf ettiği ilimdir, ilim olmazsa takvada olmaz, kalb gözü açıkta olmaz.

İki dakika kişisel / ferdi olarak Tefekküre ne dersiniz?

Yüce Allah buyuruyor :

“Allah'tan korkan, ancak alimlerdir,” (Fatır süresi Ayet: 28)

Başka bir ayet'te Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor,

“Her Kim Allah (C.C.'dan korkar (Ona karşı vazifesini / görevini,yerine getirir, yasaklardan sakınırsa) Allah (c.c.) onun için (her türlü sıkıntılarında) bir çıkış yolu yaratır.ve onun hiç ummadığı, hesap edemediği yerden rızıklandırır.” (Talak süresi ayet 2-3)

İlimle ilgili bazı ayet ve hadisleri yazmaya devam edelim.

Peygamberimiz (s.a.v.)bir başka hadisinde ilimle ilgili şöyle buyurdu:

“ İlim islamın hayatıdır. imanın direğidir. Bir ilmi öğrenene Allah eksiksiz mükafat verir. İlmi öğrenip de onunla amel eden kimseye Allah bilmediğini öğretir.”(tergib ve Terhib. Camiü's-Sağır)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Kur'ân bilgisine sahip olan bir kimse, başkasının madi servetini daha hayırlı görürse, Allah' ın büyük gördüğünü küçük görmüş olur.” (İhya-i Ulüm'id-Din1/69)

Ebu Muhammed Feth b. Said el-Mevsili Şöyle demiştir.

Hasta yemek, içmek ve tedavi edilmekten men edilirse ölmez mi? elbette ölür. İşte kalp de aynen bir hasta gibi, üç gün üst üste ilim ve hikmet'ten mahrum olursa (manen) ölür!

Feth el Mevsili (Allah rahmet etsin) ne de doğru söylemiştir.

Gerçekten de kalbin gıdası ilim ve hikmettir. Tıpkı bedeninin yaşamasının gıda almasına bağlı olduğu gibi, kalbin yaşaması da ilim ve hekmet'e bağlıdır. İlimden mahrum bir insanın kalbi hem hastadır, hem de mânen ölüdür, (biz kalb

deyince yüreği kast etmediğimizi zaten biliyorsunuz.) ilmi olmayan kalbi ölü olan dünya sevgisi ile mal düşkünlüğü ilimsiz kişiyi öyle bir hale getirir ki, bütün hislerini dumura uğratar. (sürekli korku, endişe ve huzursuzluk içindedir. Ne yaparsa yapsın mutlu olmuyor) .

İnsan oğlu uykudadır, öldükten sonra uyanır, daha önce yaptıklarının karşılığını görür ve fakat iş işten geçmiştir artık!

Hadis no: 5253 Enes (r.a.) rivayet ediyor.

>>İlim öğrenen kişi rahmettin peşindedir. İlim öğrenen kişi islamın temel direğidir. Mükafatı peygamberlerle birlikte verilir.”(Deyleminin Müsnedü'l Firdev'inden.Camiü's-Sağır II52)

Başka bir hadis-te efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu:

>>İlim hazineler şeklindedir. Anahtarı ise sormaktır. Soru sorun ki, Allah size merhamet etsin.çünkü soru sormakla dört kişi mükafat alır

- 1 - Soruyu soran ,
- 2 - Cevabı vermek suretiyle öğreten,
- 3 - Dinliyen,
- 4 – Bunları seven,”

***

E b u Hüreyre den Resulullah (s.a.v.)şöyle buyurduğu. rivayet edildi

“Bir saat oturup ilim öğrenmek, bana kadir gecesini ihya etmemden daha sevimlidir.”

Bunu B e y h a k i de rivayet etmiş olup, aralarında şu fark vardır.

“Bir saat oturup da, ilmi bir mesele öğrenmek bana bir geceyi sabaha kadar ibadetle geçirmemden daha sevimlidir.”

Yüce Allah şöyle buyuruyor :

>>Bilenlerle bilmeyenler (arasındaki fark) kör ile gözleri gören sağır ile kulakları işiten kimseler (Arasındaki fark gibidir.) bunlar hiç aynı kabul edilebilirmi? Hala iyi düşünmüyecek misiniz.<<(Hud süresi Ayet 24)

***

Enes (r.a.) rivayet ediyor.

“ Kıyamet gününde en çok hasret çekecek olan, ilim öğrenme fırsatı verildiği öğrenmiyen ve ilminden başkaları istifade ettiği halde kendisi faydalanmayan kimsedir.” (Camiü's-Sağır İbni Asakir'den, Ayrıca Kenzu'l Umal da da bu hadis-i rivayat etmektedir.)

Ali (r.a.) rivayet ediyor .

“İlminden faydalanılan bir Alim, kendini ibadete vermiş bin kişiden daha hayırlıdır.” (Camiü’s-Sağir Deylemi’nin Firdevsinden S. 1169)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Her kim islâmı ihyâ (yaymak) için ilim öğrenirken vefât ederse, onunla peygamberler arasında cennet’te bir derece vardır.” (Sünen-i Dârimi Fazilet takvimi 19 mart)

Ebu bekre’den (r.a.) rivayetle

“Ya Alim, ya ilim öğrenen, ya dinleyen, ya bunları seven kimse ol. Sakın beşincisi olma.! Yoksa helak olursun”. (Camiü’S-Sağir. Tergib ve Terhib.)

***

Bunu hepimizin bilmesi gerekir ki , Amelsiz ilmin hiçbir faydası yoktur. Nasıl delilsiz bir davanın faydası yoksa, aynen bunun gibi amelsiz ilmin de faydası yoktur. Bakın aşağıdaki hadise şerife efendimiz, bu konuyla ilgili ne buyurduğunu bir okuyalım.

>> İlim,kendisiyle amel edilmesi için çağrıda bulunur. eğer kendisiyle amel edilirse ne a’la aksi halde ilim göçer gider.<<

Enes ‘den (r.a) rivayetle. Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu:

>>Allah ‘ım fayda vermeyen ilimden, katında kabul edilmeyen amelden, dinlenilmeyen duadan, sana sığınırım.<<

Cabir (r.a.) Peygamber efendimiz (a.v.s)şöyle buyurdıklarını rivayet ediyor.

>> İlmi aramada birbirinizle yarışın . Doğru sözlü birinden ilmi bir mesele nakl etmek dünyadan ve dünya üzerindeki altın ve gümüşten daha hayırlıdır.< (Üsteki üç hadis Camiü’s-Sağir ve Tergib ve terhib)

İLİM TAHSİLİ İÇİN SEYAHAT VE FAZİLETİ :

Enes derki :Resulüllah (s.a.v.)

“İlim tahsili için yola çıkan kimse, dönünceye kadar Allah yolunda sayılır.” buyurdu.

***

H.z.Ali (r.a) --Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu – dedi:

“Allah ilim yolunda ayakabılarını, meslerini ve elbiselerini giyen her kulun günahlarını , evin eşîğinden adımını atar atmaz bağışlar. “

***

İ b n Ö m e r (r. a.) rivayet ediyor:

>>Her şeyin bir yolu vardır. Cennetin yoluda ilimdir.<<

--E b u H ü r e y r e (r.a.) Resulullah (s.a.v.)şöyle buyurduğunu söyledi:

“Bir kimse ilim tahsiletmek amacı ile yola çıkarsa, Allah bu sebeple ona cennet’ in yolunu kolaylaştırır. Bir ibadet yerinde toplanıp, Allah’ın kitabını okuyan ve aralarında onun manasını birbirlerine anlatan topluluğu, melekler kuşatırlar ve üzerlerine huzur ve rahmet iner. Allah onları yanındaki meleklerle över.

Bir kimseyi kötü amelleri alçaltırsa, soyu ve ataları onu yükseltmez.”

(Tergib ve Terhib . Müslim, Davud Tirmizi. İbn. Macce Hibban ve Hakim Rivayet etmişlerdir.)

Peygamebr Efendimiz şöyle buyuruyor.

“ İlim tahsil etmek maksadıyla yollara düşen kimseye Allah Teâlâ cennete giden yolu gösterir.” (Ebu Davud, Tirmizi, İbni Mâce ve İbn Hibban, (Ebu Derdâ ve Ebu Hüreyre'den) (Ayrıca Müslim,de aynen benzeri hadisi rivayet etmektedir. 2/2074)

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Allah Teâla, melekler, göklerin ve yerin ehli, hatta yuvasında bulunan karıncalar, denizdeki balıklar; halka hayır yollarını gösteren kişi için rahmet dilerler.”(Tirmizi, (Ebu Derdâ'dan)

Ebu Esved diyor ki :

“ İlimden daha değerli bir şey olamaz, Zira sultanlar, insanlara hükmederken, alimlerde sultanlara hükmeder.

Hız. Ali (r.a.) Diyor ki :

“ Bir alim gündüzleri oruç tutup savaşıyor, geceleri de ibadet mücadele eden abid'den daha üstündür. “

İmam Şafii Hazretleri diyor ki:

İlim öğrenilen değil, yaşanandır. Yaşanmayan ilim geçmeyen para gibidir.

İbn-i Mübarek'e sordular : Alçak kimdir ? diye sorulunca. Oda şu cevabı verdi.

“ **Dini kisvesi altında dünya menfaati sağlayanlardır.**” diye cevap verdi.

İbni Mesut diyor ki : “Kimse alim olarak annesinden doğmamıştır. İlim, çalışıp öğrenmekle elde edilir.

Mevlana diyor ki : Ne anlattırsan anlat, senin anlattığın karşındaki kişi anladığı kadar anlar. (Her canlı midesine göre su içer misali)

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ İslâm dinini ihyâ etmek maksadıyla ilimle uğraşırken ölen kimseyle Peygamberler arasında, cennette sadece bir derecelik fark vardır.”
((Ebu Nuaym İbn Mes’ud’dan, İhya-i Ulüm’id-Din1/73)

İbni Abbas diyor ki :

“Benim için gecenin az bir vaktini ilme ayırmak, bütün geceyi ibadetle geçirmekten daha sevimlidir.

Hasan Basri diyor ki :

“ Alimlerin mürekkebi şehitlerin kanı ile tartılır ve daha ağır basar.”

Zübeyr b. Ebubekir diyor ki :

“Babam Irak ta bana yazdığı bir mektupta şöyle diyordu. “Oku. Zira ilim fakirlikte servet, zenginlikte ise değerli bir süstür.”

İmam Malik diyor ki : Bilmiyorum demek ilmin yarısıdır.

Hadis no: 5269 = İbni Abbas (r.a.) rivayet ediyor.

“İlim öğrenmek, Allah katında nafîle namazdan, oruç, hac ve aziz ve celil olan Allah yolunda cihad etmekten daha faziletlidir.”

Yine 5270 nolu Hadisi İbni Abbas (r.a.) rivayet ediyor.

“ Bir saat ilim öğrenmek bir geceyi ibadetle geçirmekten; bir gün ilim öğrenmek de üç ay oruç tutmaktan daha hayırlıdır.” (Yukarıdaki her iki hadis de Deylemi’nin Müsnedü’l- Firdevs’inden C.S.C. 3, S, 1155)

Hadis NO: 5712 = Ali’den (r.a.) rivayetle :

“ İlim hazineler şeklindedir. Anahtarları ise soru sormaktır. Soru sorun ki, Allah size merhamet etsin. Çünkü soru sormakla dört kişi mükafat alır. 1- soruyu soran, 2- cevabı vermek suretiyle öğreten, 3- dinleyen, 4- ve bunları seven.” (Ebü Nuaym’ın Hilye’sinden C. Sağır)

İLMİ SOHBETLERİN FAZİLETİ :

Bir Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Öğrettiğiniz ve okuduğunuz Kitap gereğince Rabbinize bağlı kullar olunuz.”

(Âl-i İmrân süresi ayet: 79)

Hadis NO: 7777- Sehl bin Hanzaliye rivayet ediyor:

“Bir topluluk Allah’ı anmak üzere toplanırsa, dağıldıklarında onlara, “Günahlarımız bağışlanmış olarak kalkınız.” denilir. (el-Hasan bin Süfyan’ın Cüz’ünden C.Sağır c.4. s. 1465)

Âlimin yanına (veya ilmi bir sohbeta) varıp sohbetine katılan kimse söylenenleri (tasfiyeleri) aklında tutmayı başaramazsa bile şu yedi mazhariyete erer.

- 1- İlmi öğrenenlerin elde edeceği fazileti kazanır.
- 2- Âlimin yaninde (veya ilmi sohbeta) oturduğu sürece günahlardan uzak durur.
- 3- Evinden çıktığı andan itibaren üzerine rahmat iner.
- 4- Âlimin yanında (veya ilmi sohbeta) kaldığı sürece onun üzerine incek rahmetten kendisinede pey düşer.
- 5- Âlimin (veya yetkili hocanın) anlatıklarını dinledikçe amel defterine sevap yazılır.
- 6- Diğer arkadaşları ile birlikte melekler kendilerini hoş mutlulukla kanatları altına alırlar.
- 7- Atığı her adım günahlarına kefarete, derecesinin yükselme ve sevaplarının artma sebebi olur.

Saydığımız şu yedi mazhariyet dışında Allah bu kula ayrıca, şu altı mazhariyeti de bağışlar.:

- 1- Allah onun kalbine Âlimler (İlmi) sohbetlerine katılma sevgisini kökleştirir.
- 2- Kendilerine uyararak ilim sohbetlerine katılan her kesin sevabı kadar ek sevap kazanır. Ve bu sevâb sohbeta katılanların sevabını eksiltmez.
- 3- Allah bu sohbeta katılanlardan birini affedince o kimse diğer sohbet arkadaşlarına şefâatçi olur.
- 4- kötülerin sohbetine katılmak istemez böyle sohbetlerden nefret eder. (ilim dolu sohbetlere katılmak ister.)
- 5- İlim öğrenenlerin ve Salihlerin yoluna girer.
- 6- Aziz ve Celil olan Yüce Allah’ın emrine uymuş olur. bilindiği gibi.

Aziz kardeşlerim bu saydıklarımız dinlediklerini aklında tutamayan kimsenin kazanacağı mazhariyetlerdir.

Dinlediklerini aklında tutabilenlerin mazhariyetleri ise bu saydıklarımızın kat kat üzerindedir.

(Tenbihu'l-Gafilin sayfa 579-580)

Rivayete göre ; Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu.

“ İyiler Meclisne bir kez katılmak, Mü'minin iki milyon kere kötü meclislere katılarak yüklendiği günahların tümüne keffaret olur.”

H.z. Ömer (r.a.) Allah ondan razı olsun, diyor ki:

İlmi bir sohbe katılmak üzere evinden çıkan ve Tihame sıra dağları gibi günahları olan bir adam, katıldığı sohbeti idâre eden âlimin sözlerini dinleayince kalbinde korku duyar da işlediği günahlardan dolayı pişman olursa evine günahsız olarak döner.

İlmi sohbetlerden ayrılmayınız. Çünkü Yüce Allah yer yüzünde Âlimlerin meclisleri kadar kendi katında değerli başka hiçbir yer yaratmamıştır.

Ens b. Mâlik (r.a.) Allah ondan razı olsun şöyle rivayet ettiğine göre:

Adamın biri bir gün peygamberimize (s.a.v.)e, gelerek: Ya Resulullah! Kıyamet ne zaman kopacak?” diye sordu. Peygamberimiz adama : **“ gün için ne gibi bir hazırlık yaptın.?”** diye sordu:

Adam da: Öyle çok namaz kılarak oruç tutarak o gün için hazırlık yapmış değilim. Yalnız **“ Allah-ı ve onun Resulünü seviyorum.”** Deyince

Peygamber Efendimiz adama:

“ İnsan sevdikleri ile birlikte olur. Sende sevdiklerin ile birlikte olacaksın.” buyurdu.

Bu sözü işiten Müslümanlar öyle coşkun bir sevgi duydular ki: daha önce o kadar sevindiklerini hiç görmemiştim. (Müslim)

İbn-i Mes'üd Allah ondan razı olsun diyor ki :

“Üç cümle var ki, onların doğru olduğunu söylüyorum.

1- Dünyada Allah'ın dost edindiği bir kulu, Kıyamet günü başkası dost edinemez.

2- İslâm 'dan nasibini almış kimse, İslam'dan nasibi olmayan kimse gibi olamaz.

3- İnsan kimi seviyorsa onunla birlikte olur.

Bu cümlelerin bir dördüncüsü daha daha var ki,onun doğru olduğu hakkında yemin etsem yalancı çıkmam. O cümle şudur.

Allah dünyada bir kulun kusurlarını örterse, Âhîret'te de mutlaka günahlarını örter.”

Anlatıldığına göre; bir gün Ebü Hüreyre (r.a.) çarşıya girerek oradaki esnafa: “Siz buradasınız, oysa Mescide Muhammed’in mirası bölüşülüyor! ” bunun üzerine esnaf dükkanlarını bırakarak mescide koştu.

Bir süre sonra geri döndüklerinde “ Ya eba Hüreyre , biz mescide bölüşürülen bir miras görmedik? derler

Eba Hüreyre, onlara “ Peki orada ne gördünüz? dedi.

Esnaf da: Allah’ı zikreden ve Kur’ân okuyan bazı kimseler gördük.” dediler.

Bunun üzerine, onlara işte Muhammedin bıraktığı miras onlardır diye cevap verdi.

Söylendiğine göre; **Şu sekiz zümre insanla birlikte oturup kalkan kimsenin Allah şu sekiz özelliğini arttırır.**

1- Allah zenginlerle düşüp kalkan kimsenin dünyaya karşı tutkunluk ve düşkünlüğünü arttırır.

2- Allah fakirlerle düşüp kalkan kimselerin şükrünü ve Allah tarafından yapılan rızık taksiminde duyduğu hoşnutluğu arttırır.

3- Hükümdarla birlikte düşüp kalkanların, Allah kibirliklerini ve kalblerini katılığını arttırır.

4- Kadınlarla düşüp kalkan kimselerin, Allah, cehâletlerini, şehvetlerini ve kadın aklına karşı olan meyillerini arttırır.

5- Çocuklarla düşüp kalkanların, Allah oyun ve mizah temayüllerini arttırır.

6- Günahkarlarla düşüp kalkanların Allah günaha ve isyana karşı cüretlerini günah işleme atılganlıklarını ve tevbeyi erteleme huylarını geliştirir.

7- Sâlihlerle düşüp kalkanların, Allah, ibâdet hevesini ve günahlardan kaçınma temayülünü arttırır.

8- Âlimlerle düşüp kalkanların Allah ilimlerini ve takvalarını arttırır,

Yine söylendiğine göre; “Âlimlerle düşüp kalkmak kişinin dini için merhem, bedeni için şereftir. Buna karşılık günahkarlarla, düşüp kalkmak kişinin dini için yara ve bedeni için ayıptır.”

Peygamberimiz S.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“Âlimin yüzüne, Kâ’be’ye ve Mushaf ’a bakmak ibadettir.”

İlmi sohbetlerde bulunmanın tek faydası âlimin yüzüne bakma fırsatına kavuşma bile olsa, akli başında kimsenin ona rağbet etmesi gerekir.

Oysa Peygamberimiz (s.a.v.) Âlimi kendi yerine koyarak şöyle buyurmuştur.

“ Kim bir âlimi ziyaret ederse beni ziyaret etmiş gibidir.

Kim bir âlimle el sıkışırsa benim ile el sıkışmış gibidir.

Kim bir âlimin yanında oturursa benim yanımda oturmuş gibi dir.

Kim dünyada benim yanımda oturursa, Allah onu kıyamet günü cennet'e koyar."

Hasan Basri Allah ondan razı olsun diyor ki:

" Âlimler tıpkı yıldızlar gibidirler Yıldızlar gökte gökte belirinci insanlar onlar sayesinde yönlerini belirlerler. Yıldızlar görünmeyinceye yönlerini şaşırırlar. Bir âlimin ölmesi İslam için öyle büyük bir yaradır ki. ardarda gelip geçecek günler ve geceler bu yarayı iyileştiremez.

Hadis no: 8317 Ebü Kırsafe'den rivayetle:

" Kim bir topluluğu severse, Allah onu o toplulukla birlikte haşr eder.
(Teberâni'nin Kebirinden)

İLİM ÖĞRENMENİN ÜSTÜNLÜĞÜ (Fazileti)

Enes b. Malik (r.a.) rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

" Kim Allah'ın Cehennemden azâldı kullarını görmek isterse İlim öğrenenlere (talebelere) baksın. Muhammad'in canını elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, bir öğrenci ilim kapısına baş vurunca Allah ona harf başına ve attığı her adım başına bir yıllık (nâfile) ibâdet yazar. Ayrıca her adım bışına kendisi için cennete bir şehir yapılır.

O yolda yürürken bastığı yer onun için istiğfar eder. geceye girerken olsun, sabah erken olsun, affedilmiş olarak erer. Melekler talebelere şahadet ederek "Bunlar, Allah'ın Cehennem'den azâdlı kullarıdır." Derler." E bu'l - Leys Semerkandi Tenbihu'l gafilin sayfa 562- 563)

Hadis no: 8839, Enes (r.a.) 'den rivayetle: Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

" İlim öğrenmeye çalışan evine dönünceye kadar Allah yolundadır." (Ebü Nuym'ın Hilve'sinden C. sağır c.4 s. 1580)

Hadis No: 8837 Sahbera'de (r.a.) rivayetle:

" Kim ilim öğrenmeye çalışırsa bu onun geçmiş günahlarına kefarett olur." (Tirmizi, İlim 2, ve C. Sağır c. 4, s, 1580)

Resulüllah (s.a.v.) bir hadisinde de şöyle buyurdu:

"İlim öğrenen kişi rahmetin peşindedir, İlim öğrenen kişi islamın temel direğidir. mükafatı peygamberlerle birlikte verilir." (DeylemininMisnedü'l Firdevsinden.Camiü's-Sağır 152)

Hadis No: 8838 Zeyd bin Hars (r.a.) rivayet ediyor.

“ İlim öğrenmeye çalışanın rızıkına Allah kefil olmuştur. “

(Hatibin Tari(inden C. Sağır c. 4 sayfa 1580)

Hız Ömer Diyor ki : “Kim bir hadis öğretir ve öğrettiği bu hadise göre davranırlarsa, her davranan gibi sevap kazanır. “

Yine Hazreti Ali diyor ki :

“ Esas yetim (ve öksüz) annesiz, babasız olan değil, ilim ve ahlaktan yoksul olanlar, yetim ve öksüzdür.”

İbni Abbas diyor ki :

“Zorluklarına katlanarak okudum. Sonunda büyük bir dereceye ulaştım.”

Fethi Müsili diyor ki : “ Yemek ve içmekten kesilen hasta gibi, ilim ve hikmetten yoksun kalan kalp de ölüme mahkumdur.

İbni Mubarek diyor ki : “ İlmî okumadan yükselmek isteyenlere, şaşarım. “

İmam Şafi diyor ki : “İlim öğrenmek, nafîle ibadetten daha iyidir.”

Hız, Ali (r.a.) diyor ki : “ İlim dağıtmakla çoğalır, mal ise dağıtmakla noksanlaşır. İlim hükmeden, mal ise kendisine hükmedilendir.

İmam'ı Şafi diyor ki: Kendini hak'la meşgul etmezsen, batıl seni kaplar.

Ebu Hanife diyor ki : İlim ezberlenen şeyler değil, kendisinden faydalanılacak şeylerdir.

İbni Mesut diyor ki : “ İlim yok olmadan onu elde edin. İlimin yokluğu alimlerin ölmesiyedir.

Peygamber Efendimizin İlim konusundaki bazı hadisler.

“İlim öğrenmek, her Müslüman erkek ve kadına farzdır”: “Beşikten mezara kadar ilmin peşinden koşunuz”: “ Dünyada rahat yaşamak istiyorsanız, ilim öğreniniz. ahrette kurtuluş dersiniz yine ilim öğreniniz” : “Bildiğini öğreterek halka faydalı ve doğru yolu gösteren bir alimin ölmesi bütün dünyanın ölmesi demektir”: “ Bilgi ve hikmet müminin kayıp olmuş öz malıdır. Bulduğu yerde onu almak Mü'münün vaz geçilmez hakkı ve vazifesidir”: “ İlmî çinde bile olsa öğreniniz” :(Nura Doğru 1/ 178)

***

Yine başka bir hadiste efendimiz (s.a.v.)şöyle buyurdu.

**“Cennet bahçelerine uğradığınız zaman meyvelerini taplayınız.
(Oturup istifade ediniz bilgi toplayınız.)**

Ashabe :

**Cennet bahçeleri neresidir ya Resulullah? diye sordular Resulullah
(s.a.v.) “İlim meclisleridir.”** buyurdu. (Caimiü’s-Sağii. Tergib ve Terhib)

Hz. Peygamber (s.a.v.) Muaz (r.a.) Yemen’e gönderirken kendisine şöyle demiştir.

“ Allah’a yemin ederim ki Allah’ın senin vasıtanla bir kişiyi doğru yola iletmesi, senin için dünya ve dünyanın içinde bulunanların tümünden daha hayırlıdır.” (İmam Ahmed, Müsned, İhya-i Ulüm’id-Din 1/76)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor,

“ İlimden bir şey öğrenip, öğrendiği şeyi halka öğreten bir âlime, yetmiş sıdk’ın sevabı verilir.” (Nesâi, Kitab’ul-İlim İhya-i Ulüm’id-Din 1/76/

Peygamber efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

(ilim) “ Öğrenip amel eden ve öğrendiklerini öğreten bir kimse, gökler âleminde hayırla yâd edilir. (Deylemi, Müsnedü’l Firdevs,(Ebu Abdullah El- Hakim’den)İhya-i Ulüm’id-Din, İmam Gazali c. 1, s, 76)

Kesir b. Kays diyor ki: bir gün Ebu Derda ile birlikte Şam mescidinde oturuyorduk. Adamın biri onun yanına gelerek kendisine;” Ya Ebu Derda, sırf Peygamberimizden senin öğrendiğini duyduğum bir hadisi sormak için Medineden kalkıp buruya kadar geldim. dedi”

Ebu Derda adama: “Ticaret için veya işini görmek için değil de sırf bunun için mi geldin?” diye sordu.

Adam: “ Evet sırf bunun için geldim” deyince.

Ebu derda ona şunları söyledi: en Peygamberimizin şöyle dediğini duymuştum.

“ İlim öğrenmek üzere bir yolculuğa çıkan kimse Allah cennete giden yolunu kolaylaştırır. Melekler,ilim öğrenenin yaptığından hoşnut olduklarını belirtmek üzere kanatlarını üzerlerine gererler.gökteki ile yerdekilerin tümü denizin dibindeki balıklara varıncaya kadar, bütün canlılar âlim için istiğfar ederler.

Âlimler Peygamberlerin varisleridir. “Alimlerin mirası altın ve gümüş para değildir. Kim bu ilmi mirasını elde ederse büyük bir kazanç elde etmiş olur.” (Buhâri)

Yüce Allah buyuruyor ki :

“ Bir kısmı din ilimlerini öğrenmek ve kabileleri savaştan geri döndüğü zaman onları Allah’ın azabıyla korkutmak için geri kalmalıdır. Olur ki Allah’ın azabından sakınırlar.” Tövbe süresi Ayet 122)

Peygamberimiz Buyuruyor ki :

Yüce Allah O’nun meleklerin yuvasındaki karınca ile (sudaki) balığa varıncaya kadar yerde ve gökte bulunun tüm canlılar başkalarına iyiliği öğreten kimseye rahmet, istiğfar ve dua ederler.” (Buhari , Müslim)

Peygamberimiz Buyuruyor ki :

“Hased edilecek iki kimse var : Birincisi Allahu Teala’nın kendisine verdiği ilimle amel edip başkasına da öğreten : İkincisi de Allah’ın verdiği serveti hayra sarfedendir.

Peygamberimiz buyuruyor ki :

“ Hayra delalet eden, (hayır yolunu gösteren), o hayrı bizzat işlemiş gibi sevabına nail olur.” (Tirmizi (Enes’den)

Büyüklerder biri diyor ki :

“Bilinmeyeni öğret, bilenden de öğren ki, böylece bildiğini korumuş ve bilme -diğini de öğrenmiş olursun.”

Hadis no: 5712, İbni Abbas (r.a.) rivayet ediyor:

“İlim İslâmın hayatıdır, imanın direğidir, bir ilmi öğrenene Allah, eksiksiz mükafat verir İlimi öğrenip de onunla amel eden kimseye Allah bilmediğini öğretir.” (Ebü’ş-Şeyhten C. Sağır c.3,s,1223

Bir gün Hz Peygamber (s.a.v.) evinden çıkıp mescide geldiği zaman, toplanmış iki gurup gördü. Bu guruplardan biri dua ve zikir ile meşgul oluyordu. Öbürü ise, ilimden bahs ediyor ve birbirlerine ilim öğretmeye çalışıyorlardı. Bunun üzerine Hz. Peygamber zikir halinde olanlara işaret ederek şöyle buyurdu:

“ Bunlar Allah’tan isterler, AllahTeâlâ dilerse onlara verir. dilemezse vermez.” (Sonra ilim üzerine konuşanlara işaret ederek, şöyle buyurdu.)

“ Bende size bir muâlim (öğretici) olarak gönderildim.”

Daha sonra Hz. Peygamber ilim öğretenlerin meclisine giderek onların aralarına oturdu. (Ebu Talib el—Mekki,Kut’ul-Kulüb, ve İhya-i Ulüm’id-Din c.1,s,78-79)

Hz. Peygamber şöyle buyuruyor.

“ Ben sizler için bir baba evladı için nasılsa öyleyim.”

(Ebu Davud, Nesâi, İbn, Mâce, ve İbn, Hibban, (Ebu Hüreyreden)

Bir mualimin başta gelen vazifesi, öğrencilerini ahiret ateşinden kurtarmaktır. Bu, bir ana-babanın çocuklarını dünya felaketlerinden korumasından daha önemlidir. İşte bu sebebe binaen mualimin insan üzerindeki hakkı, ana-babanın hakkından daha üstündür.”

Ama muallim, Hz. Peygamber’e (s.a.v.) uymalıdır. öğrettiği şeyler için kimseden hiçbir ücret istememelidir. Hatta teşekkür bile beklememelidir. sadece Allah rızasını kazanmak ve O’na mânen yaklaşmak için çalışmalıdır. Öğrettiği insanları minnet duygusu altınada bırakmamalıdır.

Gerçi talebeler kendisine saygı besleyecektir, bunda asla kusur etmemelidir, fakat bunu öğreten beklememelidir. (talebe Hz. Ali (r.a.) “**Bana bir harf öğreten’e kırk yıl köle olurum** “ güzel sözünü hiç unutmamalıdır.)

İmam Malik’den rivayet edildiğine göre Lokman Hekim oğluna vasiyet edip şöyle demiştir.

“Yavrum! Alimlerle otur, onların dizlerinin dibinden ayrılma.

Çünkü: Allah-ü Teâlâ yeri, göğün yağmuru ile diriltiği gibi kalpleride hikmet nuru ile diriltir. (El-Muvata Cilt 2. Sayfa 691 Yazarı Malik bin Enes (r.a))

FATİH SULTAN MEHMED’İN İLME VERDİĞİ ÖNEME VE TEVAZZU YA BAKALIM.

BİR KISSA :

Fatih Sultan Mehmet yeni yaptırmış olduğu camiden kendisine bir oda tahsis etmesi

İçin hocasından rica eder.

Hocası, Fatihin bu talebini, nezaketten geri çevirir,

Hocası şöyle der: Paşam, Camide sana bir oda ayırmamız için ya talebe olacaksın ya da onların hocası olacaksın hangisi olacaksın taktir senindir.

Fatih Sultan Mehmet hiç bozguntuya vermeden şöyle buyurur:

Haaa, anladım : Ben hoca veya talebe olamayacağıma göre siz de bana bir oda tahsis etmeyeceksiniz,

Ama, ben camide bir oda rica ettim, bu telebim kabul etmediniz, bende odadan vaz geçtim

şimdi ise size emir ediyorum. Yeni yaptırdığım caminin girişin de sağ ve solona birer boş bidon bırakın, ilim talebeleri ve hocaları dahil her camiye gidişlerinde ayakabılarının tozlarını o bidonda sirkelemelerini ve o bidonlarda biriken tozları ben ölünce üzerime dökmenizi emir ediyorum. Buyurur,

Bir dakika tefekkür edelim mi

Az düşünürsek zaten söylenecek sözümüz yok bir Padişahın, bırak ilme, ilim talebelerine ve hocalarına verdiği öneme, saygıya bakın. İnanın bunu okuyunca ve yazınca tüylerim diken diken oldu. İlme o kadar önem verilmiş, ve bir padişah olduğu halde hocasından bir oda istiyor hocası red ediyor ve o padişah, hiç kızmıyor, alınmıyor ve olgunlukla kabul ediyor.

İLİM ÖĞRENİNCE ÇOK DİKKAT EDİNİZ

Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun, bir defasında ulemanın birine soruldu. Sahip bulunduğun bu ilme nasıl ve ne ile nâil oldun?

Âlim cevaben dedi ki:

Kuşların erkenciliği, devenin sabrı, domuzun hırsı, ve köpeğin yaltaklanması / yalakalığı, ile sabah erkenden, kendilerinden ilim irfan öğrendiğim âlimlerin kapısında olurdum.

Tıpkı kuşların rızık için sabah erkenden uçmaları gibi, Tıpkı devenin ağır yüklere katlanması gibi

İlim irfan öğrenmeye son derece haris idim/ hevesli ve iddaalı idim.

İlim ve irfan öğrendiğim alimlerin karşısında hiç seviyesizlik ve saygısızlık yapmadım. Tıpkı, sahibinin evinin kapısında, kendisine yiyecek verilmesi için yaltaklanan / yalakalık yapan köpek gibi.

Ey , İlim ilim irfan öğrenmek isteyen kişi : Bu âlimin anlattıklarına kulak ver eğer, gerçekten ilim irfan öğrenmek ve felaha ermek istiyorsan sende aynı şeyleri tatbik et.

Çünkü : ilim hayattır, canlılıktır, cehalet, bilgisizlik ve ölümdür. İlmi ile âmil amellerinde ihlaslı, öğrettiklerinde Allah hakkı için sabırlı âlime ölüm yoktur. zira hiç şüphe yok ki, o, ölünce Rabbine ilhak edecektir. (yüzü ak olarak).

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Kitabı okuduğunuz halde insanlara iyiliği emredip kendinizi unutup musunuz.”

(Bakara süresi ayet: 44)

Benzerini yaptığın bir fiili, başkalarına yasak etme!

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

Hadis No: 8276, Ka'b bin Malik (r.a.) rivayet ediyor:

“ Her kim ki, âlimlere karşı övünmek, cahillerle cedelleşmek veya insanların sevgisini kazanmak için ilim öğrenirse onun âkibeti Cehennemdir.”

(Hâkim Müstedrek'i ve BeyhakininŞuabü'l-İman'ından ve C. Sağır c. 4, sayfa 1518)

>> İlim,kendisiyle amel edilmesi için çağrıda bulunur. eğer kendisiyle amel edilirse ne a'la aksi halde ilim göçer gider.<<

Hadis no: 5717 Cabir (r.a.) rivayet ediyor.

“ İlim ikidir: birisi kalbedir. Faydalı ilim budur. Biriside sadece dildedir. Bu ilim Allah'ın insanoğlu aleyhindeki delilidir.” İbni Ebi Şeybe ve Hatib'in tarihinden C. Süağır c. 3 s,1224)

Açıklama :

Hadise göre faydalı ilim kalbe kök salmış ilimdir. Bu ilim “ Marifetullah” yani Allah'ı tanıma ilmidir. MÂrifetullah insana Allah sevgisi ve korkusunu verir insanı gizli ve açık büyük günahlardan uzaklaştırır.

Görüldüğü gibi böyle ibir ilim olgun ve ideal bir müslüman olmaya iten bir ilimdir. Bunu elde etmenin yolu ise tahkiki iman aşıl原因 eserleri bol bol okumak, kâinatı satır satır tefekkür etmek, bir arı gibi marifetullah polenleri almakla olur. hangi ilim olursa olsun. eğer o ilim marifetullahta mesafe aldırıyorsa o ilim kalbe yerleşmiş ilimdir.

Dildeki ilim ise öze işlememiş, kalbe kök salmamış, gücünü kalbden almayan ilimdir. Böyle bir ilim kökü kurumuş ağaca benzer.

Dildeki ilim heniz kalbe nüfuz edememiş, dil ile kalb arasında çelişki içerisinde olan ilimdir.

Dildeki ilim yaşanmayan ilimdir. “ Yapamadığınız şeyi niçin söylersiniz.” Âyeti yaptıkları ile söyledikleri birbirini tutmayan insanları şiddetle kınar.

Eğer ilim dilde kalıyor tatbikata dönüştürülmüyorsa, hadis bunun kişinin aleyhine bir delil olacağını bildirmektedir.

Enes 'den (r.a) rivayetle. Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu:

>>Allah 'ım fayda vermeyen ilimden, katında kabul edilmiyen amelden, dinlenilmiyen duadan, sana sınıırım.<<

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Bir ilmi öğrendiği halde, o ilmi ketmeden (başkalarından esirgeyen) kimseyi, Allah Teâlâ kıyamet gününde ateşten yapılmış bir gemle gemler. “ (Bu Hadis Ebu Hüreyre, Abdullah b. Amr, Ebu Said, Enes bb. Malik İbn Mesud, İbn, Abbas, İbn Ömer ve Cabir'den rivayet edilmiştir.)

Denildi ki: İlmin eveli süküt, sonrası dinlemek, daha sonrası hıfzetmek, ve daha sonrası ise onunla amel etme En sonunda da onu insanlara öğretmektir.

Efendimiz (s.a.v.) başka bir hadis'te şöyle buyurdu.

“ İlim öğrenmek her Müslüman üzerine farzdır. İlimi layık olmuyana öğreten domuzun boynuna yakut, inci ve altın takan kimse gibidir.”

(Camiü’s-Sağir vetergib ve terhib İbni Mecce Mukadime c. Sağir c. 3, s,1154)

Ebu Süleyman-ı Farisi b. Atiye ed-Dârani şöyle demiştir: ‘ Marifet, konuşmak-tan daha fazla sükuta yakındır.

İlmin çoğalması konuşmayı azaltır. Konuşmanın çoğalması ise ilmi azaltır. demek ki, ilim sahiplerinin en bariz vasıflarından biri de susmaktır. Ancak zaruret hali hariç...

Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Kişiyi sükût ve zâhidlik içinde gördüğünüz zaman ona sokulunuz; çünkü ona hikmet telkin ediliyor.”

HADİSLERİ DİNLEMENİN YAZMANIN VE BAŞKALARINA NAKLETMENİN FAZİLETİ

Hadis No: 6167 İbni Amr ‘den (r.a.) rivayetle ;

“ İlimi yazıyla kaydedin.” (Teberani’nin Kebir’i ve Hakim’in Müstedrik’inden C.Sağir 3/1303)

İ b n m e s ‘ u d (r . a) Resulüllah şöyle buyurduğunu işittim dedi:

>> Benden bir hadis dinleyip, o hadisi duyduğu gibi bozmadan başkasına aktaran kişinin, Allah yüzünü ak etsin ve nurlandırsın . Kendisine hadis nakledilen nice kişiler vardır’ki, hadisi duyandan daha İyi ezberinde tutar ve anlar.<<

İ b n A b b a s (r . a .) dan –Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu dediği rivayet edildi:

->> Allah’ın benim halifelerimi bağışla .<<

Biz ,

Ya Resulüllah! senin halifelerin kimler? diye sorduk. Resulüllah (s.a.v.)

>>Benden sonra gelerek hadislerimi rivayet eden ve onları insanlara öğreten kişilerdir.<< cevabını verdi.

Başka bir rivayet’te

“Allah’ın rahmeti benim halifelerimin üzerine olsun! ‘ Senin halifelerin kimlerdir yâ Resulüllah?’ diye sorulduğunda Hz. Peygamber (s.a.v.)

şöyle cevap vermiştir. “ **Benim sünnetmi ihya eden ve sünnetimi Allah’ın kullarına öğreten kimselerdir.**” buyurmuştur. (İbn Abdilberr, İlim; Herevi, Zemm’ul- Kelâm (Amr b. Ebi Kesir yoluyla.)

***

Efendimiz s.a.v. bir hadisinde şöyle buyurdu :

>> **İlim ibadetten üstündür. Dinin temeli direği takvadır.**<<

***

Hadis uydurmak

E b u H ü r e y r e (r . a .) Resulullah (s . a . v .) ‘ı

--“**Kim benim adıma yalan yere hadis uydurursa ,cehennem den oturacağı yeri hazırlasın,**” buyurduğunu rivayet etti .

***

Ebü Ümame’den rivayetle Hadis no: 3533

“ **Üç kişi vardır ki onların hakını ancak münafık olanlar küçümser: İslam yolunda saçını ağartmış olan, ilim sahibi ve adil idareci.**”

(Teberani’nin Kebirinden)

İmam Şafii diyor ki : “ İlmin özelliklerinden birisi şudur: azda olsa ondan pay alanlar sevinir almayanlar ise daima üzülür.”

Hadis NO: 4127 Abdullah İbnu Amr İbni’l-Âs (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.v.) buyurdular ki:

“**Bir âyet bile olsa benden başkasına götürün. Beni İsrail (hikayelerin) den de rivayet edin, bunda bir mahzur yok. Ancak kim bile bile bana yalan nisbet ederse cehennemdeki yerini hazırlasın.**” (Buhâri, Enbiye, 50; Tirmizi, ilim, 13, (2671) Kütüb-i Sitte 11/259)

Hadis No: 4107 Hz. Ali (r.a) anlatıyor. Resulullah (s.a.v) buyurdular ki:

“ **Kim benden sonra öldürülmüş olan bir sünnetimi ihye ederse beni seviyor demektir. Beni sevende Benimle beraberdir.**” (Rezin Tahric etmiştir. Kutubi Sitte c. 11/233

Hadis No: 4115 Ebu Said (r.a.) anlatıyor: Resulullah (s.a.v.) buyurdular ki:

“**Mü’min, sonu cennet oluncaya kadar hayır işlemekten asla doymayacaktır.**” (Tirmizi, İlim 19. (2687) Kütüb-i Sitte 11/243)

Resulü Ekrem (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ **Benden bir ayet de duysanız bunu başkalarına ulaştırınız.**” (C. Seğir 4/1463)

Hadis No: 8636. İbni Abbas (r.a.) Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurdıklarını rivayet ediyor:

“ Kim ki, ümmetime iletmek üzere kırk hadis ezberlerse, Kıyâmet günü Ben onun şefaathçisi ve şahidi olurum. “ (İbni Adıyy’in el-Kamil’inden C. Sağır c. 4, s. 1560

ÂHİRET ÂLİMLERİ

Yüce Allah buyuruyor.

“ Allah’tan tam manasıyla ancak âlimler korkar.” (Fatır süresi ayet 28

)

Hadis no: 4622 Cabir (r.a.) rivayet ediyor:

“ Âlimin yatağına yaslanarak bir müddet ilimle meşgul olması ibâdet eden kimsenin yetmiş yıllık ibâdetinden daha hayırlıdır.” (Deylemi’nin Müsned’ül Firdev’inden ve C. Sağır c. 3, sayfa,1061)

Hadis No: 5655 Muaz bin cebel (r.a.) rivayet ediyor.

“ Âlim yer yüzünde Allah’ın güvendiğı kimsedir.” (İbnü Abdi’l- Berr’in ilim’inden ve C. Sağır c. 3, sayfa 1212)

Hadis No: 5658, Ebü Zer Hz. (r.a.) rivayet ediyor.

“ Alim yer yüzünde Allah adına hareket eden bir sultandır. Ona dil uzatan helak olmuştur.” (Deylemi'nin Müsned'ül Firdev'inden ve C. Sağır c. 3, sayfa,1212)

Bu Hadis amelin ilim ve âlimden kopmaz bir parça olması gerektiğini gösteriyor. Yani ilmin yanında amel de olmalıdır. Yaşanmayan ilmin ne faydası olabilir? İnşaatçı bildiklerini pratiğe dökmezse, öğretmen bildiklerini öğretmezse, doktor bildikleri ile hastalarını muayene ve tedavi etmezse, veya kendisi aynı dertten müzdarip olduğu halde, başkalarını muâyeneye kalkarsa ilimlerinin ne ölçüde faydasını görebilirler?

İlim uygulamak için olmalıdır, Âlim insanlara iyi şeyleri öğreten, anlatan insan demektir. Yanıp tükenen bir mum gibi olma yerine devamlı yanan bir kandil gibi olmalıdır. Bildiklerini yaşamayan âlim kendisi etrafına ışık verdiği halde tükenen muma benzer.

“Esas Âlim mum gibi kandil gibi, çevresine ışık verir, ama mum gibi eriyip gitmez.”

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Allah kendisinden başka ilah olmadığına adaletle şahadet etti. Melekler ve ilim sahipleri de O'ndan başka ilah olmadığına şahadet ettiler.(Â'li İmran zsüresi ayet 18)

Başka ayette:

“ De ki : benimle sizin aranızda Allah Teâlâ'nın ve Kitab'ın ilmine sahip olanların şahidlik etmesi yeter. “ (Ra'd Süresi ayet 43)

Hadis No: 7767- Ebü Hüreyre rivayet ediyor:

“ Allah bir âlime bir ilim vermişse, onu gizlemeyeceğine dâiur kendisinden kesin bir söz almıştır.”(İbnü'l-Cevzi'nin el-İlel'inden, C. Sağır cilt 4, sayfa 1463)

Hadis No: 3538, Ebü Ümame'den (r.a.) rivayetle :

“ Üç kişi vardır ki, onların hakkını ancak münafık olanlar küçümser: İslâm yolunda saçını ağartmış olan, ilim sahibi ve adil idâreci.” (Teberai'nin kebirin'den)

Hadis No: 961= Ebü Derda (r.a.) rivayet ediyor:

“ Alime karşı en ihtiyaçsız davranan âile fertleri ve komşularıdır. “
(Ebu Nuaym'ın Hilye'sinden, İbni Adiy'in el-Kamilinden)

Başta Peygamberimiz olmak üzere hemen bütün Peygamberler Allah'ın kendilerini peygamber olarak vazifelendirdiğini tebliğ ettiklerinde, ilk tepkiyi yakınlarından görmüşlerdir. Yabancılar gurup grup onları tastik ederlerken ve etraflarında pervane olurlarken, yakınları onlara inanmamışlar, bununla da kalmayarak karşı çıkmışlar ve mücadele etmişlerdir.

Aynı durum peygamberlerin vârisleri olan âlimler için de geçerlidir. Âlimlere karşı da en ilgisiz olanlar, onların değerlerini anlamayan yakınlarıdır. Pek çok insanın hidayete ermesine, mânevi yükseliş merdiveninde yükselmesine sebep olan ilim sahipleri, aynı etkiyi yakınları üzerinde gösterememektedir. Başkaları o âlimi takdir ederken, bir şeyler öğrenmek için peşinden dolaşırken, yakınları onu dinlememekle kalmayıp alay dahi edebilmektedirler.

Bunun pek çok sebebi olmakla beraber bir sebebi de onun insan olması sebebiyle en hususi zaaflarına şahit olmaları ve ünsiyet sebebiyle üstünlüklerini sıradan özelliklermiş gibi görmeleridir. Şairin (dediği gibi) “ Ol mâiler(balıklar) ki derya içindedirler, deryâ nedir bilmezler.” dediği gibi, bunlar içinde buldukları nimetin kıymetini bilememektedirler. O âlim dışarıdan ne kadar aranan kişi olursa olsun. ailesinin gözünde sıradan bir insandır. O âlim onların gözünde küçüklüğünü, gençliğini) bildikleri Ahmed'dir, Mehmed'dir.

Bununla ilgili bir Kısa anlatılır.

İmam-ı Azam'ın annesi bir gün bir çocuya bir mesele sorar. Hoca ona, “ Anne biz senin oğlundan ders alıyoruz. Sen ise meseleyi oğlundan sormuyor, bize soruyorsun” der. kadın “ Bizim Nu'man mı? o bir şeyler söylüyor, siz ona bakmayın” karşılığını verir. C. Sağır cilt 1, sayfa, 275, 276)

Hadis No : 5703 Ali'den(r.a.) rivayetle Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Âlimler yer yüzünün kandilleri, Peygamberlerin halifeleri, benim ve diğer peygamberlerin varisleridir.” (İbni Adiyy'in el- Kâmil'inden ve C. Sağır c, 3, s, 1218)

Hadis No: 5705= Hz. Enes (r.a.) rivayet ediyor.

“Âlimler Peygamberlerin varisleridir. Göktekiler onları sever. Öldüklerinde tâ Kıyamete kadar denizdeki balıklar kendilerine Allah'tan mağfîret dilerler.” (İbnünneccar'dan C.Sağır c,3, s, 1219,)

Hadis No: 5706= Yine, Hz. Enes (r.a.) rivayet ediyor.

“Âlimler üç türdür.

1- İlminden hem kendisinin hem de insanların istifade ederek yaşadıkları Âlim,

2- İlminden insanlar istifade ettiği halde kendisi istifade etmeyip kendi kendini helak eden âlim.

3- kendisi ilminden istifade edip buna göre yaşadığı halde başkaları kendisinden istifade etmeyen âlim,” 8 Deylemi(nin Müsnedü'l-Firdevs'inden, C. Sağır c3, s, 219)

Hadis No: 5715 , Übade (r,a,) rivayet ediyor.

“ Âlim bildiğiyle amel edendir.” (Ebü’ş-Şeyhten. C. Sağır c3, s, 1224)

Yüce Allah buyuruyor :

“Eğer bilmiyorsanız, ehli zikirden (alimlerden) sorunuz.” (Nahl Süresi Ayet 43)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“Ümmetimin helak olması, fâcir âlim ile câhil âbid'in yüzündendir. Şerlilerin en korkuncu, âlimlerin kötüleridir; hayırlıların en hayırlısı ise, alimlerin iyileridir.” (Darimi, (Ahvas b. Hâkim'den)

Allah Teâlâ Hz. İbrahim'e şöyle emretti. **“ Ey İbrahim! Ben âlimim ve alim olan her kulumu severim.”** (İbn. Abdilberr (Ta'lik yoluyla); İraki bu hadisin senedine rastlanmadığını söylemiştir. İhya-i Ulum'id-Din İmamı gazali c. 1 sayfa 65 akit)

Peygamber efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

Kıyamet gününde Allah Teâlâ bütün kullarını diriltip mahşere getirdikten sonra, âlimler! De diriltip getirir ve onlara hitaben şöyle buyurur: Ey âlimler. Sizi iyi bildiğim için size ilim sıfatımı emanet ettim ,size ilmimi sizleri azaba uğratmak için vermedim. O halde nimetlere koşun; zira hepinizi af ettim. (Teberani, (Ebu Musa'dan, İhya-i Ulüm'id-Din 1/68)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Âlimin ibadet edenden üstünlüğü, ondördüncü gecede, ayın diğer yıldızlardan üstünlüğü gibidir.” (Nura doğru c. 1 sayfa 171)

Bir kısım âlimler şöyle buyurmuştur: ‘ Fetva vermede herkesten önce davranan ilimsiz, en çok kaçanlarda müttaki kişilerdir.

Başka bir rivayette;

Âlim olan mü'min, âbid olan mü'minden yetmiş derece daha feaziletlidir.”

(İbn. Adi, (Ebu Hüreyre'den zayıf bir senedle;

Başka bir rivayette:

“Alim ile âbid arasında yüz derece fark vardır, bu derecelerin her biri arasında iyi beslenmiş bir koşu atının hızıyla yetmiş yıllık bir mesafe vardır.”

(İsfehani, Tergib ve Terhib, (Abdullah b. Amr'den); Deylemi, Müned'ül Firdevs (Ebu Hüreyre) 'den)

Efendimiz (s.a.v.) başka bir hadis'te şöyle buyurdu.

“ İlim öğrenmek her Müslüman üzerine farzdır. İلمي layık olmuyana öğreten domuzun boynuna yakut, inci ve altın takan kimse gibidir.”

(Camiü's-Sağır vetergib ve terhib İbni Mecce Mukadime c. Sağır c. 3, s,1154)

Her âlim bildiklerini her yerde söylememelidir.

Hz. İsi (a.s.) şöyle buyurur.

“ Mücevherleri domuzların boynuna takmaktan sakının.”

(Ebu Talib el-Mekki, Kut-ülKulup;Suyuti, el-leâli' ilMesnua, İhya-i Ulüm'id-Din1/202)

Büyük bir din adamı olan imam Gazeli Hz. İhya-i Ulüm'id-Din kitabının birinci cilt 203,. Sayfasında şöyle buyuruyor.

(İلمي) Müstahak olmayana vermek, müstahak olana vermemekten daha az zulüm değıldir

Ben incileri, otlayan koyunlar arasına mı serpeyim?

Bu yüzden otlayan koyunların koruyucusu mu olayım?

Onlar ilmin kıymetini bilmeyen cahiller oldular.

Bari ben ilmi hayvanların boynuna takmayayım.

Eğer lâtif olan Allah lütfuyla kerem eylerse;

Ben ilim ve hikmete ehil birisiyle karşılaşsam;

Ona fayda vermek için ilmi yayar, onun sevgisini kazanırım.

Eğer böyle birisini görmezsem, o ilim yanımda dopdulu ve mektum kalacaktır.

Cahillere ilim veren onu zâyi eder.

Ehli olandan da ilmi meneden de zulmetmiş olur.

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Allah da sizden insanları kendilerine ilim verilenleri derecelerle yüceltsin.” (Mücadele süresi Ayet: 11)

Hadis No: 4119 Sehl İbnu Sa'd (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.v.) buyurdular ki.

“ Vallahi senin hidayetle bir tek kişiye hidayet verilmesi, senin için kıymetli develerden müteşekkil sürülerden daha hayırlıdır.” (Ebu Dâvud,İlil 11,(3661) ; Buhâri, Abhabu'n-Nebi,9, Müslim Fedailu'l-Ashâb 34, (2046) Kütüb-i Sitti cilt, 11, sayfa 249-251)

Yahya b. Muaz diyor ki: Âlimler ümmete, onların analarından ve babalarından daha merhametlidir. Dediğinde, kendisine bu nasıl olabileceği sorulur. O da şöyle der. “ Çünkü babalar ve anneler çocuklarını ancak dünya ateşinden korurlar. Oysa âlimler ümmeti ahiretin şiddetli ateşinden korurlar. Doğru söze ne demeli.

Şiir kitabımdan konus ile bir şiir okumaya ne dersiniz?

ÂLİM İLE CAHİL

Cahil dünyada ferahlanır, dünya nimetleri ile zevk-ü sefa içinde olur,
Âlim ise dünya hayatını bir ganimet bilir, manevi yükselme içinde bulunur,
Cahil kadere karşı gelir, hep çekişir, âlim ise kadere boyun eğer razı olur,
Sen Yüce Allah'ı sevsen, Yüce Allah seni sevmez mi?

Seviyeni derecenı bil, sen Salihlerle nispetle neredesin,
Senin gayretin yemek, giyinmek, evlenmek dünyalık toplamaktır işin,
Sen Allah'a Tövbe etmedikçe, kurtuluş yok, yanlıştır gidişin.
Sen Yüce Allah'ı sevsen, Yüce Allah seni sevmez mi?

Salih kul dünyada, dünya için iş yapmaz, ahiret için yapar,
Bilakis dünyada, ahiret için camiler, köprüler, mektepler yapar,
Aile geçimini sağlar, fakirlere, yetimlere yardım yapar,
Sen Allah'ı sevsen, Allah seni sevmez mi?

Ey kardeşim şu dünyaya değer vermeyin hakir görünüz,
Allah'ın kelamını kalbinizle, dilinizle, beyninizle tasdik ediniz,
Alim, çok dinler az ve öz konuşur, cahil ise boş ve çok konuşur, biliniz.
Sen Yüce Allah'ı sevsen, Yüce Allah seni sevmez mi?

Hasan Basri diyor ki :

“ Alimlerin mürekkebi şehitlerin kanı ile tartılır ve daha ağır basar.”

H.z. Ali (r.a.) Diyor ki :

“ Bir alim, gündüzleri oruç tutup savaşıyor, geceleri de ibadet mücadele eden abid'den daha üstündür. “

İbni Mesut diyor ki : “ İlim yok olmadan onu elde edin. İlimin yokluğu alimlerin ölmesiyledir.

İmam Şafii Hazretleri diyor ki:

İlim öğrenilen değil, yaşananıdır. Yaşanmayan ilim geçmeyen para gibidir.

Hz. Ali (r.a.) göksüne işaret ederek şöyle buyurdu:

“Burada bir çok ilimler var. Keşke bu ilimleri devredebileceğim bir kimseye rastlayabilsem.” (Bu söz değişik ibarelerle el- Gud adlı eserden alınmıştır.)

Ne kadar doğru söylemiştir. Çünkü iyilerin kalbi kabir gibi sırdır.

Ebu Esved ed-Düeli şöyle demiştir:

“ Dünyada ilimden daha üstün ve daha aziz hiçbir şey yoktur. çünkü sultanlar halka hükmederken, âlimler de sultanlara hüküm eder.

Hasan Basri diyor ki :

“ Alimler olmasaydı, insanların diğer canlı varlıklardan farkı kalmazdı. Zira alimlerin önderliğiyle insanlar, insanlık seviyesine uluşurlar.

Yahya b. Muaz diyor ki :

“Alimler, Hz. Muhammed (s.a.v.)’in ümmetine anne ve babalarından daha şefkatlıdırlar. Zira, anne ve babaları onları dünya ateşinden, alimler ise ahiret ateşinden korurlar.”

Bir Allah dostu şöyle buyuruyor.

Bir zamanlar Alimler uyanıktı, cemaat uyuyordu, şimdi ise Alimler uyuyor, Cemaat ise ölmüştür. *

Selef-i salihinden bir zatşöyle buyurmuştur:

Âlimler kendi dönemlerinin ışıklarıdır. Her âlim kendi dönemini aydınlatır ve o devrin insanları ışıklarını ondan alırlar,

Bildiğiniz gibi Yüce Allah’ın bir adı da Âlimdir. Bu nedenle,

İsimlerin en güzeli Allah’ındır, (Esmâ-i Hüsnâ) kitabımdan Âlim ile ilgili bir dörtlük okuyalım mı?

**Bilgi ezeli ve ebedi olan, Rabbim, yalnız sensin,
Olmuş olacak, gizli ve aşikar her şeyi bilensin,
Senden hiçbir şey gizlenmez, sen her şeye âlimsin,
El Âlim Celle Celalühü Yüce adın, hatırına,
Bize faydalı ilim öğrenmeyi nasip et olsun muradım.**

Hız. Ali, talebesi Kumeyl'e şöyle diyor: “ Ey Kumeyl! İlim maldan daha hayırlıdır. Çünkü ilim seni, sen ise malı korursun. İlim hâkim, mal ise mahkumdür. İnfak malı azaltır, ilim malı çoğaltır.

İbn Abbas şöyle demiştir: Bence gecenin bir ânında ilim üzerine sohbet etmek, o gecenin tamamını namaz kılmakla geçirmekten daha faziletlidir.

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Allah kendisinden başka hiçbir varlığın ibadete müstehak olmadığını deliller (Ayetlerle) açıkladı. Melekler ve ilim sahipleri de doğru hareket ederek buna inandılar. O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. O mutlak galiptir, yegane hüküm ve hikmet sahibidir.” (A'li İmran süresi ayet 18)

Başka bir Ayet'te Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Sonra ey Muhammed! Seni de din konusunda bir şariat üstüne görevli kıldık. Ona uy. Bilmeyenlerin arzu ve isteklerine tabi olma.” (Casiye süresi ayet: 18)

Hadis No: 8276, Ka'b bin Malik (r.a.) rivayet ediyor:

“ Her kim ki, âlimlere karşı övünmek, cahillerle cedelleşmek veya insanların sevgisini kazanmak için ilim öğrenirse onun âkibeti Cehennemdir.” (Hâkim Müstedrek'i ve BeyhakininŞuabü'l-İman'ından ve C. Sağır c. 4, sayfa 1518)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ De ki: “ Size benim yanımda Allah'ın hazineleri vardır “ demiyorum. Gaybı da bilmem, size “ Melekim” de demiyorum. Ben ancak bana vahyolunan kur'ân'a uyarım.” De ki : “ Görenle görmüyen bir olurmu? Hiç düşünmüyormusunuz.

(El- Enâm Süresi ayet 50)

Hadis no: 3178: Ebu Hüreyre'den (r.a.) den rivayetele:

“ İlimle amel eden âlim kendini ibadete veren kimseden yetmiş derece üstündür. (Deyleminin Müsnedü'l- Firdevsi'inden c. Sağır c.2. sayfa 802)

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Câhil cehaletine razı olup durmasın. Âlim de ilmini susmak suretiyle saklamasın.” (Taberâni ,(ibn Merduveyh'den,) İhya-i Ulüm'id-Din 1/73)

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Kıyamet günü geldiğinde Allah Teâlâ âbîd ve mücahid kullarına “Cennete girin ” deyince âlimler Allah Teâlâ’ya şöyle derler: “ Ey âlemlerin Rabbi ! ağabeydler ve mücahidler bizim kendilerine öğrettiğimiz ilim sayesinde ibadet edip cihad ettiler; bunun üzerine Allah Teâlâ âlimlere “ sizler benim nezdimde meleklerimden bazıları gibisiniz. İstedğiniz kimselere şefaath ediniz, şefaatiniz kabul olunacaktır.” Der ve bu ilâhi müjde üzerine âlimler, istediklerine şefaath ettikten sonra cennete girerler.” (Mu’ribi. (İbn Abbas’dan) İhya-i Ulüm’id-Din İmam gazali c,1 s,77Akit)

Bu fazilet, sadece başkalarına ilim öğreten âlimlere mahsustur. İlmini başkalarına aktarmayan Âlimin bu fazilete sahip olması söz konusu değildir.

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Allah onlara kitab-ı Hikmet-i öğretir.” (Âl’i İmran ayet 48)

Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor.

“ Bildiği ile amel eden bir kimseye, Allah Teâlâ bilmediklerinin ilmini de bildirir.”

Âhîret âlimlerinin alametlerinden olup beş ayetten alınan şu beş ahlakı bazı âlimler şöyle sıralamışlardır.

1- Haşyet,

“Kullar içinde ancak âlimler, Allah’tan (gereğince) korkar.” (Fâtır süresi ayet 28)

2- Huşu,

“ Kitap ehlinde öyleleri var ki, Allah’a inanırlar, size indirilene ve kendilerine indirilene inanırlar; Allah’a karşı saygılıdırlar. Allah’ın ayetlerini birkaç paraya satmazlar. Onların mükâfatı da Rableri katındadır. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir.” (Â’li - İmrân süresi ayet: 99)

3- Tevazu.

“ Tevazu kanadını mü’minler için indir.” (Hicr süresi ayet 88)

4- Güzel ahlâk,

“ Allah’tan gelen bir merhamet sayesinde ki, onlara (ashaba) yumşak davrandım.” (Â’li Ümrân süresi ayet 159)

5- zühd,

“ Kendilerine ilim verilenler şöyle dedi. ey Kârûn gibi dünyayı isteyenler! Yazıklar olsun size! İman edip Salih ameller işleyen için Allah’ın

sevabı daha hayırlıdır. O sevaba ancak ibadet edenlerle sabredenler kavuşur.” (Kasas ayet 80)

Kısaca Kur’ân’da vârid olan ahlaklardan, âhîret âlimleri katiyen ayrılmazlar, çünkü onlar, Kur’ân-ı riyaset için değil onunla amel etmek için öğrenilir.

Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

“ Allah’a yemin ederim ki Cenab-ı Hakk’ın senin vasıtanla bir adamı hidayetmazhar buyurması senin için dünya ya malik olmaktan daha hayırlıdır.”(H.S. Buhari ve Müslüm rivayet etmişlerdir.)

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Muhakkak âlimler, Peygamberlerin varisleridir. Şüphesiz Peygamberler, ne altın nede gümüş, miras bırakırlar.

Peygamberler miras olarak ancak ilim bırakırlar.

Bu itibarla; Kim Peygamberlerin mirası olan ilmi elde ederse, tam bir hisse almış olur.”

(Sünen-i Tirmizi, Kitabul-İlim B.19. Hds 2822)

DÜNYA ÂLİMLERİ (Kötü Âlimler)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Onlar Allah’ın dininden başka bir din mi arıyorlar?

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Muhakkak ki. münafıklar ateşin en alçak derekesindedir. (cehennemin en dribindedir.) asla onların âzabını kaldıracak bir yardımcı bulamazsın.”(Nisâ süresi ayet: 145)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Kıyâmet gününde her ketsen daha şiddetli bir azaba düşer olacak kişiler, Allah Teâlâ'nın, ilminden kendisine menfaat vermediği âlimlerdir.” (İhya-i Ulum'id-Din 1/207)

Hız. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“Ümmetimin helak olması, fâcir âlim ile câhil âbid'in yüzündendir. Şerhilerin en korkuncu, âlimlerin kötüleridir; hayırlıların en hayırlısı ise, alimlerin iyileridir.” (Darimi, (Ahvas b. Hâkim'den)

Allah Teâlâ buyuruyor.

“Allah'tan korkun ve emrini dinleyin.” (Mâide süresi ayet: 108)

İbn Mübarek şöyle demiştir. Âlimin en büyük günahı, bildiği halde, günah işlemesinden doğar. İşte bundan dolayı âlim, büyük azaba düşer olur.

(Konuyu araştırdığımızda öğreniyoruz ki:) Kötü âlimlere çok korkunç tehditler mevcuttur. Bütün bu rivayetler kötü âlimlerin kıyamet günü uğrayacakları şiddetli azabı haber vermiş ve onların her kesten daha çok eziyet çekeceklerini bildirmiştir.

Bu bakımdan Müslümanlara düşen vazifelerden biri de; kötü âlimle, iyi âlimi birbirinden ayıran alametleri iyice öğrenmektir.

Kötü niyetli âlimler, dünya lezetlerine dalan ve dünya rütbelerine ulaşmak ilim yapmaya çalışan insanlardır.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Bildiği ile amel etmeyen bir kimse, âlim olamaz.” (İbn Hibban, Revzatu'l Ukalâ

Bildiklerini yaşamayan âlimlerle ilgili bir kısım tehditler vardır ki, bunlar âlimleri titretecek güçtedir. Kur'ân-ı Kerim, bildiklerini yaşamayanları ikaz ederek, “Halka iyiliği emredip de kendinizi unuttur musunuz.? Buyuruyor. (Bakara süresi ayet 44)

(başka bir ayette) “Ey iman edenler ! niçin yapamadıklarınızı söylüyorsunuz. Yapamadıklarınızı söylemeniz Allah katında büyük bir vebaldır. “ (Saf süresi ayet,2-3) buyrulur da bildiklerini yaşamayanın vebalğine dikkat çekilir. Kur'ân-da kendilerine Tevrat gönderildiği halde onun gereğiyle amel etmeyenlerin kitap yüklenmiş eşeklere benzetilmesi de; (Cuma süresi ayet 5) oldukça düşündürücüdür.

Hadisler de de böyle âlimler için büyük tehditler vardır. onlar cehenneme atılacak bağırsakları dışarı çıkarılacak, harman döven at gibi döndürüleceklerdir.

Cehennemdekiler etrafında halkalanıp soracaklar: “ Ey Falan! Niçin bu haldesin? Sen dünyadayken iyiliği emredip kötülükten sakındırmaz mıydın? “ oda “ Evet öyleydim iyiliği emreder, fakat kendim yapmazdım. Kötülükten sakındırır, fakat kendim sakınmazdım” (Buhari,, Fiten,17; Müslim, Zühd 7). ayrıca Resulü Ekrem (s.a.v.) Mirac gecesinde de böyle âlimlerin makasla duduklarının doğrandığını gördüğünü bildirmektedir.

Bu tehditler göstermektedir ki, ilim adamı her şeyden önce örnek olmak zorundadır. Sözleri davranışları da sözlerini doğrulamalıdır. Peygamberlerin anlatıklarını önce kendileri yaşadıklarını düşünürsek, bilhassa tebliğ vazifesini üstlenmiş kimselerin daha çok dikkatli olmaları gerektiğini anlarız. Hüd süresinin 88. ayetinde anlatıldığı gibi halkına ilahi emirleri anlatmakla görevli şuyab (a.s.) “Ben ancak gücümün yettiği kadarınca sizi islah etmek istiyorum.” diyordu.

Bildiklerini yaşamayan âlimler kötü örnek olmuş olurlar. Halk böyle âlimlerin davranışlarına bakıp “ Onlar böyle olursa biz nasıl oluruz? “ başıboşluğa ve lakaydlığa girerler. Onları taklid edenlerin günahlarında yüklenirler. Böylece kötülükler yaygınlaşmış olur.

Böyle olmayıp da âlim tenkide maruz kalsa yine zararlıdır. Önde ve örnek olması gerekenlerin şikayete konu olmaları oa son derece zararlıdır. Şahsen yıpranırlar.

Bildiklerini yaşamayan âlimler halk üzerinde fazla etkili de olamazlar. Dürüstlük nedir bilmeyen bir âlim dürüstlükten bahsetse, namaz kılmada tenbellik ve lakaydlık gösteren bir âlim de namaz kılmanın öneminden bahsetse, halk üzerinde etkili olamazlar. (C. Sağır c. 3. s. 1213-1214)

Hadis No: 5659, Ebu Hüreyre’den (r.a.) rivayetle Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Âlim ve ilim Cennettir. Âlim ilmiyle amel etmeyince ilim ve amel Cennette olur; âlim ise Cehenneme gider.” (Deylemi’nin Müsnedü’l Firdevs’inden C. Sağır c. 3. s. 1214)

Başka bir hadiste: **İlmini kötüye kullanan Âlimden dolayı ümmetime yazık oldu.”** (C. Sağır 4/ 1632)

Yüce Allah buyuruyor.

“ Buna rağmen onlardan bir gurup bildikleri halde hakikatı gizlerler.” Bakara süresi ayet 146)

Başka bir Ayet’te,

“ Şehadeti gizlemeyin, Kim onu gizlerse bilsin ki, kalbi günahkardır.” (Bakara süresi ayet 283)

Abdurrahman Genem diyor ki: Sahabeden on kişi bana şunu anlattılar. Kuba mescidinde ilim okurken, Peygamber (s.a.v) ıka geldive şöyle buyurdu.

“İstediğiniz kadar okuyun, bildiğinize uygun hareket etmedikten sonra Yüce Allah size mükafat vermez.” (Nura doğru C. 1, Sayfa 252)

Hadis No: 298, Muâz bin Cebel r.a.) rivayet ediyor.

“ Dininde ihlâşlı ol ki, az bir amel bile sana kafi gelsin.” (Hakim’in Müstedrek’inden)

Başka bir hadiste: Hadis no: 299- Dahhak bin Kays rivâyet ediyor:

“ Yaptığınız amelleri sırf Allah rızası için işleyiniz. Çünkü Allah sadece kendisi için yapılan amelleri kabul eder.” (Dârekutni’nin Sünen’inden)

Hadis No: 5701= Hz. Enes (r.a.) rivayet ediyor.

“ İdarecilere yamanmadıkları ve dünyaya dalmadıkları sürece âlimler Peygamberlerin güvenilir vekilleridir. İdarecilerin, dümen suyuna girdikleri ve dünyaya daldıkları takdirde peygambere hiyanet etmiş olurlur. Onlardan sakının.” (Ukayli’nin ez-Zuafa’sından ve C. Sağır c,3, s, 1218)

Ahmet diyor ki : “Alimler, saygı duyulmaya layık kimselerdir. İlimsiz büyüklüğün sonu alçalmaktır.

Şiir kitabımdan konu ile ilgili bir şiir okuyalım mı?

İÇİMİZ BAŞKA DIŞIMIZ BAŞKA

Bir kimsenin içi başka, dışı başka ise bu bir hezeyandır,
Zengin ve mutlu günlerinde Allah’ı tanımıyor ise buda hezeyandır,
Kur’an’ın bazı hükümlerine uyup, bazısına uymamak buda bir hezeyandır,
Yapacağını Allah için yap, ondan başkası için sakın yapmayın.

İlmi ile âlim olmayanlar, ameli ile kenara atmayın,
İlminle, bilgin ile dünyalık toplamakla meşgul olmayın,

**Her hareketinizle, sözünüzle, özünüzle Kur'an'ı yaşayın,
Yapacağını Allah için yap, ondan başkası için sakın yapmayın.**

**Hadisi Şerifte cahile bir kere yazık, âlime ise yedi kere yazık,
Cahil ilim öğrenmediği için cahile bir kere yazık,
Âlim biliyordu buna rağmen amel etmedi, ona yedi kere yazık,
Yapacağını Allah için yap, ondan başkası için yapmayın.**

**Halıka gittiğini sanırken, halka gitmiş olabilirsiniz,
İhlâs olmadan zoraki ve yapmacık hareketlerle bir yere gidemezsin,
Dava yalnız dil ile değil kalp ile Allah'ı Tevhid etmelisin,
Yapacağını Allah için yap, ondan başkası için sakın yapmayın.**

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

**“ Gözleri kör olanla, gözleri gören, (Kâfirle mümin).
Karanlıkla aydınlık, (batıl ile hak) gölge ile sıcaklık, sevap ile azap bir
olmaz. Dirilerle ölümler hiçte bir olmaz. Şüphesiz Allah kimi dilerse ona (gerçekleri) duyurur. Sen mezarda bulunanlara (inatçı kafirlere) de
işittirecek değilsin.” (Fatır süresi ayet: 19,20,21,22)**

Ebu Hüreyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyururken işitim dedi :

**“ Kıyamet gününde ilk sorguya çekilip, hakkında hüküm verilen, şehit
düşen kişi olacaktır. Bukîşi getirilir ve Allah (c.c.) ona verdiği nimetleri
gösterir. o kişide bu nimetleri Allah'ın dünya hayatında kendisine vermiş
olduğunu hatırlar” Allah ona :**

“Bu nimetlere karşılık Allah rızası için dünyada ne amel yaptın ? diye sorar :
O da :

**“Şehit düşünceye kadar senin yolunda savaştım.” diye cevap verir.
Allah Taala “Yalan konuştun, sen. “ Şu adam kahramandır.” Desinler diye
savaştın, sana öyle de denildi. “ buyurur. Sonra emredilir. Bu kişi yüzüzerine
sürüklenerek cehennem ateşine atılır.**

**Bir adam da ilim öğrenmiş , öğretmiş ve Kur'an okumuştur. O da
getirilir ve Allah (c.c.) ona dünya hayatında vermiş olduğu nimetleri gösterir. O
kişi de dünya hayatında faydalandığı bu nimetleri hatırlar.**

Allah (c.c.) :

**“Bu nimetlere karşılık Allah rızası için neler yaptın? diye sorar o da
şöyle cevap verir :**

**“İlim tahsil ettim başkalarına da öğrettim ve senin rızan için Kur'an
okudum .**

Ya Rabbi “ Allah (c.c.)

“Yalan söyledin, sen. “alim” denilmesi için ilim tahsil ettin. “Şu adam Güzel Kur’an okuyor “ denilmesi için kur’an okudun. öylede denildi : “ buyurur. Sonra emredilir bu

kişi de yüzüstü sürüklenerek Cehennem ateşine atılır.” (Müslim, Nesai , Tirmizi ,İbn. Habban

Rivayet etmişlerdir. Tirmizi “ hasen “ olduğunu söylemiştir. Tirmizi ve İbn. Hibban’da hadislerin lafzları aynıdır.

Hz. Ali (r.a.) şöyle buyurmuştur.

Belimi iki tip insan kırmıştır. Bunlar ilmiyle âmil olmayan âlim; İbadetlere dalan cahillerdir. Çünkü cahil, halkı, ibadetiyle aldatır. Âlim ise ibadetsizliği ile:
(Allah kendisinden razı olsun ne kadar güzel bir söz.)

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“Kim bildiği ilmi ehlinden kıskanırsa, Allah onu ateşten yapılmış bir gem ile gemler.” İhya-i Ulum’id-Din c1. s.208)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur,

“Âlimlere karşı böbürlenmeyin, ilmi de safihlere karşı mücadele etmek ve halkın taktirini kazanmak için öğrenmeyin. Çünkü böyle yapan kişi ateştedir.” (İbni Mâce (Cabir’den)

Muaz b. Cebel rivayet ediyor, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Dinlemekten fazla konuşmasını seven âlim, fitneye düşmüş demektir. Süslenmek ve uzatmak olduğu için, konuşanın sâlim kalması çok zordur. Sükûtta (âlim için) selâmet ve ilim (veya ganimet) vardır.

Âlimlerden birisi vardır ki, derlediği ilmin başkası tarafından bilinmesini istemez. Böyle bir âlim ateşin birinci tabakasındadır.

İlminde padişah gibi olan bir kısım âlimler ise, ilmi mevzularda kendisine itiraz edildiği veya her hangi bir fikrine karşı konulduğu zaman büyük bir öfkeye kapılırlar. Bu tip âlimlerin yeri ateşin ikinci tabakasındadır.

İlmini ve garip konuşmalarını zenginlere ve makam sahiblerine tahsis edip, ihtiyaç erbabına hiçbir şey vermeye çalışmayan bir gurup âlim vardır ki bu gurubun azap yeri ateşin üçüncü tabakasındadır.

Diğer bir gurup âlim vardır ki, kendilerine fetvacı zanneder. Yanlış fetva verir (zorlamalar yapar) lar. Halbuki Allah Teâlâ kendilerini zorlayanlara (veya bilir bilmez konuşanlara) buğz eder! bunlar ateşin dördüncü tabakasındadır.

Bir kısım da âlim vardır ki, ilmi çok görünsün diye- Yahudi ve hristiyanların kelâmıyla konuşur. Bunlarda ateşin beşinci tabakasındadır.

Başka bir gurup ise, kibir ve gurur yükünü sırtlar, başkalarına va'z ettiği zaman katı davranır ve azarlar, kendisine va'z edildiği zaman gururu ve kibri sebebiyle nasihat dinlemez. İşte bu da ateşin yedinci tabakasıdır.

Kardeşim sen susmayı tercih et! Susmayı tercih et ki, bu halinle şeytanı mağlup edebilesin! “ (Ebu Nuaym, İbn Cevzi, Mevzuât ihya-i Ulüm'id-Din c. 1,s.218)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Bu ümmetin âlimleri iki sınıftır:

a) Birinci gurup : Allah'ın kendisine lütfederek verdiği ilmi sadece Allah rızasını kazanmak için, başka bir karşılık beklemeden halka öğretir. O ilmi her hangi bir dünya malı karşılığında vermez. Böyle bir insanın üzerine havada uçan kuşlar, denizde yüzen balıklar, karada gezen hayvanlar ve kirâmen kâtibin diye adlandırılan melekler salâvat getirirler (iyiliğine dua ederler). Bu kimse, şerefli bir efendi olarak Peygamberlerin refakatinde kıyamet gününde Allah'ın huzur-u mânevisine gelir.

b) İkinci gurup ise dünyada Allah'ın ilmini öğrenmiş, fakat bahil (cimri) olduğu için, bildiğini Allah'ın kullarına dünya malı karşılığı hariç, öğretmekten kaçınmıştır. Böyle bir kimse kıyamet gününde ağzını ateşten gem vurulduğu halde huzura gelecektir. Mahşer ehlinin arasında bulunan bir tellal şöyle bağıracaktır. Şu falan oğlu filandır! Dünyada Allah ona ilim verdi; o ise, Allah'ın verdiği bu ilmi Allah'ın kullarından esirgedi onun karşılığında dünyalık aldı ve ilmi karşılığında dünya menfaati sağladı ve az bir paha ile sattı. Bu bakımdan bu kişi; insanların hesabı bitinceye kadar, azap içinde kalır.” (Taberâni, el-Evsat(zayıf bir isnadla İhya-i Ulim'id-Din c. 1. s. 216)

Hız. İsa (a.s.) Şöyle buyuruyor:

“ Kötü âlimlerin durumu bir arkın içine düşüp suyun akmasına mâni olan taşın durumuna benzer. Taş suyu ne kendi içer ve ne de tarla ve bostanlara ulaşarak onların istifade etmelerine müsaade eder.

Yine kötü âlimlerin durumu, bataklıkta ota benzer. Dışı parlak görünür, fakat içi pislik doludur.

Yine kötü âlimlerin durumu. Kabirlere benzer. Dışı mâmur, içi ise ölü kemikleri ile doludur.”(İhya-i Ulüm'id-Din Vakit,cilt 1. sayfa 211)

Bu rivayetler göstermektedir ki, dünyaya meyletmiş âlimin kıyamet gününde cahil kimselere nazaran- çekecekleri azap daha şiddetli ve hâli daha perişandır.

Yine anlaşılmaktadır ki, zafere ulaşanlar ve Allah'ın rahmetine yakın olanlar, ancak âhîret âlimleridir.

Bunlarında bir çok alâmetleri vardır.

Kısa bir örnek: : Ahîret âlimleri, ilimleri ile dünyayı talep etmezler, zira âlimin en aşağı derecesi dünyanın hakir, hasis, karanlık ve geçici olduğunu âhîretin devamlı nimetlerinin berrak ve ebedi, mülkünün büyük olduğunu bilmektedir.

Yine âlim bilmelidir ki, dünya ile âhîret birbirinin zıddıdır. Birbirinin kumasıdır. Birini razı etsen öbürünü kızdırmış olursun. Terazinin kefesi gibidirler. Biri ağır bastığı zaman öbürü mutlaka hafif gelir. Doğu ile batı gibidirler. Birine yaklaştığın taktirde öbüründen uzaklaşırsın.

İsterseniz : Bu konuda birazda ermiş, Asabların, seleflerin, iyi âlimlerin, ariflerin bu hususla ilgili görüşlerini okuyalım!

H.z. Ömer şöyle der: “ Bu ümmet için en çok korktuğum kişiler, ‘Münafık âlimlerdir. bir âlim nasıl münafık olur?’ diye sorulduğunda;

H.z. Ömer ‘ Dili ile âlim, fakat kalbi ve ameli ile cahil olmak suretiyle’ der.

Yine H.z. Ömer (r.a.) şöyle buyurmuştur. ‘Âlim bir hataya düştüğü zaman, halkın bir kısmı onunla birlikte aynı hataya sürüklenir.’

Yine H.z. Ömer (r.a.) Şöyle der. Üç şey vardır ki, onlarla bu alemin nizamı sarsılır. Bunlardan biri âlimin hataya sapmasıdır.

Hasan el- Basri : ‘ Âlimlerin cezası kalplerinin ölmesidir. Kalbin ölümü ise âhîret ameli ile dünyayı istemektir. Demiştir.

Fudeyl b. İyaz der ki : ben üç sınıf insana acırım: a) bir kavmin zelil olan reisine, b) sonradan fakir olan zengine; c) dünyanın oyuncak haline gelmiş âlime.

Mâlik b. Dinar şöyle buyurmuştur:

‘Âlim ilmiyle amel etmedikçe va’zı ve nasihatı başkasının kalbinde yerleşmez. Yağmurun kupkuru taşlara tesir etmediği gibi.

Fudeyl b. İyaz şöyle der: öğrenmeyenlere bir kat azap vardır, öğrenip de yapmayanlara yedi kat azap vardır.

Evzâi Şöyle demiştir : Kabirler, kâfir leşlerinden duydukları kötü kokudan Allah'a sığındıkları zaman, Allah Teâlâ onlara şöyle vahyetti.

“Kötü âlimlerin içi sizin içinizdeki lâşelerden daha pis kokuyor.”

İbrahim Ethem Hz. Şöyle buyurmuştur: Bir zaman Mekke-i Mükere-me'de bulunuyordum. Bir taş gördüm. üzerinde aynen şunlar yazılıydı:

Beni çevir ve ibret al! Taşı çevirdim ve bu sefer şöyle bir yazı ile karşılaştım.

Bildiğinle amel etmeyen sen, niçin bilmediğin şeyin ilmini talep ediyorsun!

Tevrat ve İncil'de

“ **Bildiğinizle amel etmedikçe bilmediklerinizi aramayın.**”Hükmü yer alır.

İbni Mübarek şöyle der: Kişi ilim talebinde buldukça âlimdir. Fakat her şeyi bildiğini iddi eden cahildir.

Hadis No: 3692. Ebü Kırsafete rivayet ediyor.

“Benden duyduklarınızı nakledebilirsiniz. fakat asla yalan katmayın. Kim benim söylemediğim şeyi söyledi diye benim adıma yalan söylerse, cehennemde kendisi için bir ev yapılır. Orada yaşar.” Tabarani'nin Kebirinden, C. Sağır, cilt , 3 sayfa 909)

Ne, dersiniz yine konuyla ilgili bir şirrimi daha okuyalım mı?

Kalp cahil ise,

Hiç şüphe yoktur ki Allah her insana bir kalp vermiştir,
Biz bir kalbe Allah'ı, hem dünyayı ve ahireti yerleştiriyoruz,
Bir kalpte hem halık, hem mahluk, hem faniler asla olmaz,
Kalpte tek sevgi olması gerekir, oda Allah sevgisi olmalıdır,
Kalp cahil ise, dilin alim olması bana faydası yoktur.

Musibetlere karşı hakkı, tasdik mi yoksa tekzip mi ediyoruz,
İmanımızda sabit mi kalıyor, sıkıntılara karşı sebat gösteriyor muyuz,
Yoksa hemen dönü veriyor, sebat göstermiyor, asimi oluyoruz,
Kalp cahil ise, dilin alim olması kimseye faydası yoktur.

Ebu Zer (r.a.)’den rivayetle: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Sizin için deccalden daha fazla başkalarından korkuyorum!

Sahabiler ‘Kimdir onlar? Diye sorunca,

Hz. Peygamber, **“ Delalete sürükleyen önderlerdir (âlimler) ” diye cevap verir.** (Ahmed b. Hanbel,

Başka bir hadiste:

“Kim ilmen gelişir ve fakat hidayet bakımından gelişmezse, o kimse Allah’tan gittikçe uzaklaşır.” (Deylemi)

Bunlar ve bunlara benzer nice ayetler, hadisler, ilmin büyük tehlikelerine işaret etmektedirler. Demek ki âlimler ya ebedi saadete veya ebedi felâkete namzet kişilerdir. Kişi ilme dalmakla saadet bulmamışsa, mutlaka felaketle karşılaşır.

Hz. İsa (a.s.) şöyle buyurmuştur.

“ Kendiniz şaşkınlıkta olduğunuz halda, yolunu kayıp edenlere ne zamana kadar rehberlik etmeye devam edeceksiniz.” (Hâtib, İktizau’l-İlm ve’l-Amel)

Yüce Allah Teâlâ dünya âlimleri (kötü âlimler) hakkında şöyle buyuruyor:

“ Vaktiyle Allah, kendilerine kitap verilenlerden (âlimlerden) şöyle teminat almıştı: Cemâlim hakkı için, Kitab-ı muhakkak insanlara açıklayıp anlatacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz! Onlar ise, o söz ve teminatı sırtlarından attılar ve karşılığında biraz para aldılar. Bu ne kötü alışveriş! ” (A’li İmran süresi ayet 187)

Yahyâ b. Muaz er-Razi: Dünyaya dalan âlimler için diyor ki:

Ey ilim sahipleri! Köşkleriniz kayser binalarına eş ...evleriniz kistrâ’nın evlerinin benzeri, .. elbiseleriniz vezir Hüseyin oğlu Tahir’in elbiselerine uygun ... kunduralarınız sultan calut’un kilerinden farklı değil.. binekleriniz Karun’un binekleri gibi... evlerinizdeki kap-kacak ve diğer eşyalarınız firavun’un ev

eşyalarından aşağı değil.. günahlarınız cahilye devrinin insanların günahlarına benziyor. ..Hâsılı gidişiniz şeytanın gidişinin aynisi o halde Hz. Muhamedd'in şeriatı nerede kaldı?"

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Eğer biz sana sebat vermemiş olsaydık, sen onlara azda olsa meyledecektin . o taktirde dünya ve ahiret azâbını iki kat olarak muhakkak sana tattıracaktık . sonra bize karşı hiçbir yardımcı bulamayacaktın.” (İsrâ suresi ayet: 74-75)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“İsrâ gecesinde bazı kavimlerin yanından geçtim. Gördüm ki dudakları ateşten imal edilmiş makaslarla kesiliyor. Bunlar kim olduğunu sordum.

Onlar suâlime karşılık verdiler.

Ey Allah'ın Resülü! Biz dünyada halka iyiliği emreder, fakat kendimiz yapmazdık. Sakındırdığımız kötülükleri biz kendimiz yapardık.” (İbn. Hibban, (Enes'ten)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“Ümmetimin helak olması, fâcir âlim ile câhil âbid'in yüzündendir. Şerhilerin en korkuncu, âlimlerin kötüleridir; hayırlıların en hayırlısı ise, alimlerin iyileridir.” (Darimi, (Ahvas b. Hâkim'den)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Yapamayacağınız şeyi söylemeniz, Allah katında en sevilmeyen bir zşeydir.” (Sâf süresi ayet 3)

Başka bir ayette:

Allah'a is nad ettiğiniz (noksan) vasıflardan ötürü size yazıklar olsun.”
(Enbiya; 18)

Süfyan es Servi şöyle buyurmuştur: Cehennemde bir vadi vardır; oranın sakinleri padişahları ve sultanları ziyaret eden âlimlerdir.

Bir din adamı şöyle buyuruyor:

Bir misal vererek. “ Ey Taş sen hep demirleri keskin edip kendini körleştirecekmisin,

Aburrahman b. Amr el-Evzâi, Bilal b. Sa'd el-Eş'ar'den şöyle hikaye eder.

‘ Zalim zaptiyelerle karşılaştığınız zaman şerlerinden Allah’a sığınuyorsunuz. Fakat riyakârlık yapan ve riyaset için can atan dünya âlimlerine rastladıklarınızda onların şerrinden Allah’a sığınmıyorsunuz.

Halbuki onlar zalim memurlardan daha tehlikelidir. Onların şerrinden Allah’a sığınmak daha evladır.

Rivayet edildiğine göre Hz. Peygamber (s.a.v.)’den

“ Şöyle sorulur, Amellerin hangisinde daha çok fazilet vardır.”

“ Ağzın, Allah’ın zikriyle dolu olduğu halde haramlardan sakınmasın da...

‘Arkadaşların hangisi daha hayırlıdır?

“Allah’ı andığın zaman sana yardım eden, unuttuğun zaman hatırlatan arkadaş.

Arkadaşın hangisi daha kötüdür?

“Unuttuğun zaman sana Allah’ı hatırlatmayan, andığın zaman da sana yardımcı olmayan arkadaş..

İnsanların en Âlimi kimdir?

“ Allah’tan en fazla korkan kimse,

İnsanların en kötüsü kimdir?

“ Ya Rabbi beni affeyle! Bu soruların cevabını veremem.

(Ashab) Ey Allah’ın Resulü! Ne olur bize onuda haber ver!

“” Fesada yönelen âlimler! buyurmuştur.

İbn Semmak Şöyle buyurmuştur: ‘ Allah’ı hatırlatan nice kimseler vardır ki, Kendisi Allah’ı unutmuştur.

Nice kimseler vardır ki, halkı Allah’a yaklaştırmaya çalışır, fakat kendisi alabildiğine Allah’tan uzaktır.

Gene nice kişiler vardır ki, Allah’ın kitabını okur, fakat okuduğundan bir fayda göremez.

Yine konuyla ilgili son bir kez şiir kitabımdan bir şiir okuyalım mı?

GAFLETTEN UYANALIM

Allah kelamı Kur’an okunuyor, Peygamber hadisi okunuyor,

**İbret almıyoruz, günahlardan uzaklaşamıyoruz, amelimiz değişmiyor,
Kalplerimiz gaflet içinde, kasvetli bir taş halini almış,
Gafil olmayalım, kendimize gelelim, her şeyin bir sonu vardır.**

**Günahlar, Allah'ın emrine muhalif, küfrün habercisidir,
Hazreti Ezrahil de ölümün habercisi ve elçisidir,
Bu asillığımız, kuru kafalığımız kötü amelin habercisidir,
Gafil olmayalım, kendimize gelelim, her şeyin bir sonu vardır.**

**Cahilin bütün düşüncesi dünyadır ve dünyalıktır,
Nefsine, arzusuna, emeline uymak ve yaşamaktır,
Arifin düşüncesi ahrettir, Allah'ın rızasını kazanmaktır,
Gafil olmayalım, kendimize gelelim, her şeyin bir sonu vardır.**

**Sakin gece odun toplamakta olan kişinin durumuna düşmeyin,
Odun toplar fakat eline ne geçeceğini, ne olduğunu bilemezsin,
Sen bilinçli ol, Halıka'mı, halkamı gidiyorsun bilmelisin,
Uyanalım gafil olmayalım, her şeyin bir sonu mutlaka vardır.**

**Bir taraftan şu haramdır, diyorsun bizzat kendin yapıyorsun,
Diğer taraftan şu helaldir, diyorsun kendin asla onu yapmıyorsun,
Sen bilmece içinde bir bilmece, heves içinde bir hevessin,
Uyanalım gafil olmayalım, her şeyin bir sonu, mutlaka sonu vardır.**

**Hadisi Şerifte “ Gülerek günah işleyenler ağlayarak cehenneme
giderler”
Allah'a ulaşma yolunda yine onun fiillerini delil ederler
Esas kahraman o kimsedir ki Allah'tan başka her şeyden temizler.
Uyanalım gafil olamayalım, her şeyin bir sonu mutlaka sonu vardır.**

Kim kur'ân'la hüküm etmezse :

**“Allah'ın indirdiği hükümlerle hüküm vermezse işte onlar
kafirlerin ta kendileridir.”**

**“ Kim Allah'ın indirdiği hükümlerle hüküm etmezse, işte onlar
zalimlerin ta kendileridir.”(Maide Süresi Ayet : 44-45)**

Yüce Allah Tevrat'ta buyuruyor :

**“ Ey kulum yolda giderken bir kardeşinden sana mektup getirseler,
durursun, veya bir kenara çekilirsin yahut da oturursun her sözünü
okuyunca ne demek istediğini düşünürsün.**

İşte bu benim kitabım sana yazdığım bir mektup dur, düşünesin ve onunla iş yapasın. Sen ondan kaçıyor onunla amel etmiyorsun. Okuyup da ne demek istediğini düşünemiyorsun .

Hiç utanmıyor musun?

Ey insanlar! Sizden öncekiler Kur'ân'ı Kerim'i Allahu Teâlâ tarafından kendilerine gelen bir mektup bildiler. Gece okur, düşünürler; gündüz ona uyarak iş yaparlardı. Siz ise, ondan ders okutmakla meşgul oluyorsunuz. Mahrecini İ'rabını düzeltiyorsunuz. Emirlerini ise basit ve kolay tutuyorsunuz!

Muhakkak bilmek lazım ki, Kur'ân'ı Kerim'den maksat onu (yalnız) okumak değil, ona uyarak iş yapmaktır. (amel yapmaktır.) Okumak ise akılda tutmak içindir. Akılda tutmak da yapmak (uymak) ve uygulamak içindir.

Emirlerine uymayan Kur'ân'ı Kerim'i okuyan, efendisinden mektup alıp, mektupta yapılması gereken işleri bildirilen bir kölenin, bir yere oturup. Mektubu yüksek sesle okuması, sözleri gayet düzgün ağzından çıkarması ve fakat emirlerinden hiç birini yapmaması gibidir. Şüphesiz azarlamaya ve cezalandırmaya müstahak olur. (**İmamı Gazali, Kimya'yı Saadet Sayfa 174**)

Hız. İbn Ömer (r.a.) Şöyle Anlatır :

'Biz, her birimizin Kur'ân 'dan evel imanı elde etmeye çalıştığımız bir zamanı yaşadık, Kur'ân süre, süre nazil oluyordu. Bu sürelerin helal ve haramını, emir ve yasaklarını öğrenirdik, ve yine o surelerden nerede durmak uygun ise onu öğrendik. Şimdi ise, imandan evvel Kur'ân-a yapışan, fatiha süresinden başlayarak sonuna kadar okuyan, fakat Kur'ân'ın emri nedir, yasağı nedir ve nerede bulunmak gerekir katiyen bilmeyen, okuduğu Kur'ân emirlerini çürük hurmalar gibi sağa sola serpen, yani kıymet vermeyen nice kişiler görüyorum.'

Başka bir haberde aynı mânaya gelen şu ifadeleri buluruz.

Biz, Resulün sahabileri, Kur'ân'dan evel imana sahib olurduk, fakat ey beni dinleyenler bizden sonra bir kavim gelecektir. Onlar imandan evel Kur'ân-a sarılacaklardır. Kur'ân harflerini güzelce okuyacaklar, fakat Kur'ân'ın yasaklarını ve hudutlarını zayi edeceklerdir. Biz okuduk bizden daha iyi okuyan var mı? öğrendik, bizden daha iyi öğrenen var mı? diyeceklerdir. İşte onların yaptığı sadece Kur'ân-ı güzel okumaktır. hepsi o kadar. (İbn Mâce, (Cüdebe'den İhya-i Ulim'idDin cilt:1, Sayfa 255- 256)

Başka bir rivayette: Onlar (yani Kur'ân harflerinin güzel okunuşuna ihtimam gösteren ve âhkamını nazarı itibara almayanlar) bu ümmetin en şerhileridir.

Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“Rabbin Hakkı için, onlar aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem yapıp sonra da verdiğin hükümlerden içlerinde hiçbir darlık duymaksızın tam bir teslimiyet göstermedikçe iman etmiş olamazlar.”(Nisa süresi ayet: 65)

Başka Ayette :

”Allah kimin gönlünü islama açmışsa o, Rabbi katında bir nur üzere olmaz mı? Kalpleri Allah’ı anma hususunda katlaşmış olanlara yazıklar olsun. Onlar apaçık sapıklıktadırlar. “(Zümer süresi Ayet 22)

İLİMLE AMEL ETMEK :

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Erkek olsun, kadın olsun Mü’min olanlara, hayır amel işleyenlere (dünyada) temiz bir hayat yaşatırız. (Ahirette ise) onlara amellerinin daha iyi karşılığını veririz.” (Nahl süresi ayet 97)

Hadis no: 1832- Ebü Hüreyre rivayet ediyor.

“Şüphesiz Allah Teâlâ sizin süretlerinize ve mallarınıza bakmaz. Ancak amellerinize ve kaplıblerinize bakar.” (Müslim, Birr:34bni Mâce, Zühd: 9)

Hadis No: 1- Ebü Hüreyre (r.a.) rivâyet ediyor ki, Resül-ü Ekrem (s.a.v) şöyle buyuruyor.

“ Ameller niyetlere göredir. Kişi için ancak niyet ettiğinin karşılığı vardır.”

(Buhâri, İman: 14 ; Müslim, İmâre, 155; İbni Mâce, Zühd 26, C. Sağır 1/19)

Bize göre çok iyi ve güzel görünebilen bir söz veya dav raniş, iyi niyetle yapılmadığı, Allah rızası gözetilmediği, gösteriş olsun diye yapıldığı taktirde – Allah katında hiçbir mânâ ve değer ifade etmeyebilir.

Niyet niçin bu kadar önemlidir.

Çünkü niyet söz, hareket ve davranışların esasını, bel kemiğini teşkil eder. çağımızın büyük İslam âlimi müccedidi Bediüzzaman’ın ifadesiyle “ niyet bir ruhtur. O ruhun ruhu da ihlâstır.” (Mesnevi-i Nürîye, s61)

Evet niyet ölü hareketleri diriltir, canlı, hayatlı hale getiren biri bin yapan bir ruh tur. Onun içindir ki sağlam ve temiz bir niyetle yapılan az amel, çok sevabı netice verir. kısa bir ömür, cennet gibi ebedi bir hayatı kazandırır.

Enes b. Malik (r.a.) rivayetine göre: Efendimiz (s.a.v.şöyle buyurmuştur.

“ Âlimler hükümdarla düşüp kalkmadıkça ve dünyaya dalmadıkça Peygamberlerin vekilleri, sözcüleridirler. Fakat dünyaya daldıkları taktirde Peygam-berlere ihanet etmiş olurlar.o zaman onlardan uzak durunuz.

Ebu Derda Allah ondan zrazı olsun belirtğine göre: “ İnsan talebe olmadıkça ve bildiği ile amel etmedikçe âlim olamaz. Bilmeyene bir kere, bilip de bildiği ile amel etmeyene yedi kere yazıklar olsun”

Hadis No: 9696. Ebü Zer (r.a.) Peygamber Efendimizin (s.a.v.) şöyle buyurdıklarını rivayet ediyor.

Allah’ın rızâsı gözetilmeden sevap kazanılmaz. Niyetsiz hiçbir amel olmaz.”

(Deylemi’nin Firdev’inden C. Sağır 5/1635)

Hadis no : 5715 Übade (r.a.)’den rivayetle :

“ Başka Hadiste : Âlim bildiği ile amel edendir.” Buyrulmaktadır.

Hiz. İsa (a.s.) Allah ondan razı olsun Diyor ki: Kör bir adamın elinde taşıdığı ve başkasına ışık sağlayan kandilin kendisine ne faydası olabilir. Karanlık bir evin damında yanan kandilin o eve ne faydası olabilir? Tıpkı bunlar gibi söyleyip uygulamadığımız hikmetlerin (faydalı bilgilerin) size ne faydası olabilir.

Ağaçlar çoktur, ama hepsi meyve vermez. İlim adamı çoktur ama hepsi mürşit değildir. Meyveler çoktur ama hepsi tatlı değildir. İlim dalları çoktur ama hepsi yararlı değildir.

Yine Hiz. İsa (a.s.) diyor ki: “ Kim hem öğrenir hemde bildiğine göre; amel eder ve hem de bildiklerini başkalarına öğretirse gökler âleminde büyük olarak çağrılır.

Rivayete göre ; Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“Her âimin yanında oturmayınız. Yalnız sizi şu beş şeyden alıkoyup şu beş şeye çağırın âlimlerin sohbetlerine katılınız:

- 1- Şüphencilikten, kesin imâne,
- 2- Kibirlikten, alçakgönüllüğe,
- 3- Düşmanlıktan, Sevecenliğe,
- 4- Riyadan,ihlâsa,
- 5-Dünya düşkünlükten,dünyayı omursamamaya,

Süfyan-ı Servi Allah ondan razı olsun diyor ki: **“İlmin başlıca prensipleri sırası ile şunlardır.**

- 1- Susmak, az konuşmak,
- 2- Dinlemek,
- 3- Ezberlemek, öğrenenleri akılda tutmak,
- 4- Bilinenlerle amel etmek,
- 5- İlmi yaymak “

Rivayete göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Şu dört gâye ile ilim öğrenen kimse Cehennem’e girer:

- 1- Âlimlere karşı bilgiçlik taslamak,
- 2- Ahmaklarla tartışmak,
- 3- İnsanların ilgisini çekmek ve takdirlerini kazanmak,
- 4- Devlet adamlarından servet, saygı, mevki ve derece elde etmek.”

Ebu Derda, Allah ondan razı olsun. Diyor ki:

“ Ya Âlim ol, ya öğrenci veya dinleyici ol, bunların dördüncüsü olma ki, helak olursun.

Ebu Hafs’ın belirttiğine göre şu on şeyi şahsında bulundurmamak âlim için kaçınılmazdır. Bu on vasıf âlimin gıdasıdır:

- 1- Ağırbaşlılık,
- 2- Allah korkusu,
- 3- İnsan sevgisi,
- 4- Şefkat,
- 5- Tahammülkârlık,
- 6- Sabır,
- 7- Başkasının malında gözü olmamak,
- 8-Nezaket ve tevâzu,
- 9- Devamlı kitap okumak,
- 10- İnsanlarla sık sık görüşmek, kapısını seçkin ve sıradan herkese açık tutmak, Nitekim öğrendiğimize göre; Hz. Davud Allah’ın selâmı üzerine olsun—insanlardan çok uzak durmanın birçok zararlarını görmüştür.

Konuyla ilgili şiir kitabımdan Bir şiir daha okuyalım mı ?

AMEL EDELİM

Taat ibadet cennet amelidir, günah ise cehennem amelidir,
Yani güzel amel ve hareketlerde bulunanlar cennetlidir,
Şirk koşanlar, Asiler, günahkarlar ise cehennemlidir,

“Süphesiz onların dönüşü bizedir.” Buyrulmaktadır. Gaşiye S-Ayet
25

Umumi kaide budur, bunun dışında mesele Allah’a kalmıştır,
Allah dilerse hiçbir güzel ameli bulunmadığı halde mükafatlandırır,
Yahut hiçbir kötü ameli bulunmadığı halde dilerse birini cezalandırır,
“Süphesiz onların dönüşü bizedir.” Buyrulmaktadır. Ayet:

Bu tamamıyla Allah’a aittir, o dilediğini işleyendir,
Yüce Allah yapacaklarından asla sorumlu tutulmaz,
İnsanlar ise tabî ki yapacaklarından sorguya çekilirler,
“Süphesiz onların dönüşü bizedir.” Buyrulmaktadır. Ayet:

Hadis no: 9296. Sehl bin Sa’d’dan (r.a.) rivayetle:

Mü’minin niyeti amelinden hayırlıdır. Münâfiğin ameli ise niyetinden hayırlıdır. Her kes kendi niyetine göre amel işler. Mü’min bir amel işlediğinden kalbinde bir nur uyanır.” (Teberani’nin Kebiri’inden Cemü’s-Sağır c.4, s,1621)

Bedende ruh, kemikle ilik ne ise, ibadette niyet de odur. Onun içindir ki yapılan ibadetlerde, her türlü hayırda niyet büyük bir önem taşır. Allah sadece ve sadece kullun niyetine bakar. Rızası gözetilmişse az da olsa ona değer verir. eğer başka maksatlarla yapılmışsa insanlarca ne kadar değerli ve büyük görülürse görülsün, ona hiçbir kıymet vermez. Aksine sahibini cezalandırır.

Yine Ebü Hafs’nın belirttiğine göre: **“ Şu on vasfın şu on kimsede bulunması çirkindir.**

- 1- Hükümdara sinirlilik,
- 2- Zenginlerde cimrilik,
- 3- Âlimlerde tamahkarlık,
- 4- Fakirlerde ihtiras,
- 5- Soylu kimselerde haya kıtlığı, utanmazlık,
- 6- Yaşlıların gençlere özenmesi,
- 7- Erkeklerin kadınlara benzemeye çalışması,
- 8- Kadınların erkeklere benzemeye çalışması,
- 9- Zâhidlerin dünya düşkünlerinin kapılarına başvurması,
- 10- Kendilerinde ibâdete adanmış kişilerde cehâlet.

Fudyl b. İyaz'ın belirttiğine göre : “Âlim hırsla dünyaya dalınca onun yanında oturan cahilin cehâleti artar, günahkarların günahkarlığı çoğalır. Ve mü'minin kalbi katılaştır

Hadis No: 6288 Vasîle'den rivayetle:

“ Kendisiyle amel edilen hariç her ilim Kıyâmet günü sahibi için vebaldır.”

(Teberani'nin Kebirinden C. Sağır 4/1333)

Hadis No: 823- Ebü Sa'd bin Ebi Fudâli rivayet ediyor.

Kıyâmet günü bir nidacı şöyle seslenir: **“ Kim Allah'tan başkaları için amel işlediyse mükafatını ondan istesin.”** (İbni Sa'd'ın Tabakafından C. Sağır c,1, S, 24

ALLAH TEÂLÂ 'NİN SEVDİĞİ AMELLER

Bu hususta Peygamber Efendimizin bazı hadislerini okuyalım!

Hadis NO: 199- 200- 201-202- Peygamber Efendimiz (s.a.v. şöyle buyurmuştur.

“ Allah'ın en sevdiği amel, aç olan bir muhtaca yemek yedirmek ve onun bir borcunu ödemek ya da onun bir sıkıntısını gidermektir.”(Teberani'nin Kebirinden)

Başka hadiste :

“ Farzları yerine getirdikten sonra, Allah'ın en çok sevdiği amel bir müslümanı sevdirmektir.” (Teberani'nin Kebirinden)

Başka bir Hadiste :

“Allah katında amellerin en sevimlisi dili muhafaza etmektir.”(Beyhaki'nin Şibü'l-i İmanın'dan)

Başka bir hadisde de:

Allah'ın en çok sevdiği amel, f ve Allah için düşmanlık beslemektir. (Ebü Dâvud Sünnet, 2 : C. Sağır 1/82-83)

Hadis No: 820= Enes (r.a.) rivayet ediyor:

“ İki muhafız melek, kuldan kayıt ettikleri amelleri Allah'a sunarlar. Eğer amel saifesinin dışında ve sonunda hayır (sevap) varsa, Allah'u Teâlâ meleklerle şöyle der:

“Şahid olun . ben kulumun amel saifesinin başı ve sonu arasında ki küçük günahları af ettim.” (Ebü Yâ’lâ’nın Müsned’inden)

Hadis no : 5715 Übade (r.a.)’den rivayetle :
“Âlim bildiği ile amel edendir.” Buyrulmaktadır.

BİR KISSA (HİKAYE)

Bir Müslüman kardeşimiz, Bektaşî Hz, lerine gider, derki Hocam ben bir Adak Kurban kesip sizin medresenize hediye etmek istiyorum, ama benim param helal değildir. Der. Bunu kabul buyurup buyurmuyacağınıza dair sizden cevap bekliyorum.

Bektaşî Hz. Leri : Bu teklifi hemen red eder, olmaz der.

Aynı kişi, aynı görüş ve teklif ile konuyu.

Mevlâna Hz.lerine götürür. Mevlana H.Z.. Leri teklifi kabul eder.

O kişi der ki : Aman hocam ben bu teklifi HZ. Bektaşî’ye götürdüm, o zat bu teklifimi kabul etmedi siz nasıl kabul edersiniz, diye sorar.

Mevlânâ Hz.leri şöyle cevap verir. Bektaşî Hz. Leri bizden daha Âlim ve Takva ve Müttaki dir onun için kabul buyurmamışlardır der.

O kişi: Bu kez de konuyu Bektaşî Hz. Lerine götürür.

Hocam der: Sen benim kurban kesme teklifimi, param helal olmadığı için kabul etmedin, ama **>Mevlâna <** Hz. Leri kabul buyurdular.

Bunun hikmeti nedir. diye sorar,

HZ. Bektaşî :: Mevlana Hz. Lerini eleştireceğine, çeşitli bahaneler bulacağına, kırk dereden su getirip haramı nasıl helal eder diyeceğine o mübarek zat.

HZ Bektaşî Hz. Leri şöyle cevap verir : Hz. Mevlâna bir okyanustur. Bir damla pislik o okyanusu kirlilemez suyunu bulandırmaz. Bu nedenle: Haram paraya, Kurban kesmenize müsaade etmiştir.

İki dakika Tefekkür edelim mi?

Bu konu şimde olursa aman televizyonlar, internet ve diğer feysbok gibi haberleşmeler yıkılır. Şu hoca dinden çıktı haramı helal etti, böyle şey olurmu birbirlerini kirliletmeler kafirlikle, dinsizlikle suçlamalar, söyleşiler alıp başını giderdi ve aylarca bu konu konuşulup tartışılırdı.

Bizim dinde her kes ben en iyisini bilirim, benim görüşüm en sağlam ve en iyi yoldur, benim makamım şu dur benim ilmim budur deyip, deyip duracaktık,

Ama her iki zattın tevasusuna bakın,en ufak birbirilerini kötölemek değil bunu nasıl ve neye dayanarak fetva verdi diyerek değil birbirlerini yüceltiklerini görüyoruz,

Aman ALLAH'hım bu ne büyük ilimdir, bu ne büyük hoş görü ve güzel fetvadır.

İşte bizler ve o zatlar tefekkürü kişisel olarak devam edelim.

SON

-----:

Son olarak ilme çok büyük değer veren ve kendisi de çok büyük Âlim olan Allah Kendisinden razı olsun Muâz bin Cebel (r.a.) Hz. lerinin ilm ile ilgili bu sözlerine kulak verelim.

“İlim öğrenin. Çünkü o Allah’a karşı korkunuzu artırır. İlim istemek ibâdettir. İlmî müzarerelede bulunmak, Allah’ı tesbih etmektir. İlimden bahis etmek cihaddır. Bilmeyenlere öğretmek sadakadır. İlmî layık olanlara dağıtmak, kişiyi Allah’a yakınlaştırır. Çünkü ilim helâ ve haramın ölçülerini verir.”

Not; 2-

Allah Teâlâ rızası için okuyun ve başkasına da dağıtın öğrendiğinizi de uygulayın ve başkasına da tavsiye edin Allah Teâlâ sizden bin defa razı olsun.

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Siz Allah için ne verirsiniz, Allah onun yerine (daha iyisini) lütfeder. O rızık verenlerin en hayırlısıdır.” (Sebe süresi ayet 39)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Ey Müminler! Size ne oluyor ki, Allah yolunda mallarınızı sarf etmiyorsunuz? Halbuki göklerin ve yerin tek mirasçısı Allah’tır.” (Hadid süresi ayet 10)

>>Sizden bir yarım hurmada olsa, sadaka verme suretiyle kendisini cehennemden korusun.<< Tirmizi,

SADAKA

Yüce Allah şöyle buyuruyor ;

>> Sadakaları (Zekatları) aşıkarak verirsiniz bu güzel bir şeydir, onları başkalarından saklayarak fakirlere verirsiniz. sizin için daha hayırlı olur. Böylelikle Allah günahlarınızı bir kısmını örter. Allah yaptıklarınızı hakkıyla bilendir.<< Bakara Süresi. Ayet 171)

Yüce Allah bir ayetinde şöyle buyuruyor.

>> Sevdiğiniz (mallardan) Allah yoluna harcamadıkça hayır ve sevaba nail olamazsınız. Allah yolunda harcadıklarınızı O hakkıyla bilendir.

<<Al-i İmran: 92 –

Peygamber Efedimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Sadaka (zekât) Muhammed ailesine helal değildir. çünkü sadaka, halkın mallarının kirleridir.” (Ihyâi Ulüm’id-Din 2/127 akit yayın evi)

Ebü Zerr Gıfari (r.a.) şöyle rivayet ediyor. Kendisine,“ **Ya Resulullah bize sadaka vermeyi emrettiniz, Sadaka nedir ?**” diye sordum. Bana şöyle buyurdu:

“ Oh oh yâ Ebâ Zerr! Gizlice verilen sadaka Allah’ın gazabını dindirir. Açıktan verilen sadaka da sahibinin yedi yüz tane günahını giderir. Kısacası sadaka hem hem günahları giderir hem de cehennem ateşinin şiddetini düşürür ve hem da-e Allah Teâlâ’nın gazabını dindirir. Sadaka yaman bir şeydir. Sadaka yaman bir şeydir. Sadaka yaman bir şeydir.” (Semerkandi’nin -Tebihü’l gafilin 773)

SADAKA’ nın-- Anlamı (Açıklanması):

Kütüb-i Sitte de cilt 9 sayfa 227-228 de geçen sadaka tanımı ile ilgili yazıdan faydalanılmış, ayrıca hadisler aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Sadaka dini bir tabir olması sebebiyle bir hayır amelinin dinen sadaka sayılabilmesi için üç vasıf beraber olmalıdır.

1- Fakr: yani muhtaç olana, (fakirlere, Miskinlere, Amilere,) **verilmelidir. (Geniş bilgi bak. zekat bölümüne.)**

2-Allah için olmalıdır: “İnsaniyet, iyi vatandaşlık gibi duygularla yapılan yardımlar, Allah Teâlâ için değildir (bu nedenle niyet çok önemlidir.)

3- Temlik, verilen sadakanın o kimsenin mülkü olmuş demektir. (Bir kişi sadaka verince ev, araba, deve para her hangi vesair, o verdiği şey sadaka olarak alan kişininindir ne başkası ne de sadaka veren dahil verilen o maldan hiçbir hak idda edemez.)

Örneğin; bu malı babam sana sadaka olarak verdi o malda babamın da bizim de gözümüz kaldı, o malı bırak geri almayı bize sat demesi bile hoş karşılanmamıştır.

Üç çeşit sadaka vardır. Allah’a karşı kulluğumuzda sıdk ve sadakat manasını taşır. bu manada yapılan her çeşit hayır/ sevaplar bir nevi sadaka olarak ifade edilmiştir.

1- Sadaka-i cariye, Hayrı, sevabı daimi olan sadaka :

Örneğin: Camilere,:Kur’ân kurslarına, Hastane ve Okullara, ikamet edilen yerlere

su yol gibi hizmet getirmek gibi yapılan sevaplara Sadaka-i cari denir. bu gibi yerler hizmet verdikçe sahibi ölü dahi olursa sürekli defterine sevap / hayır Allah’ın izniyle melekler

tarafından kayıt edilir.

2- Sadaka-i fitr : Nisab miktarı malik olan her müslümanın ihtiyar, genç, çocuk ve hatta bunak da olsa fakirlere vermeye mükellef olduğu sadakadır. Bu sadakanın verilmesi vacibdir. Yaratılış sadakası, atıyyesi demektir.(Bu sadaka türü genellikle her yıl Ramazan ayında verilir.halk arasındaki ismi Fitre denilir.) (konuyla ilgili çok geniş bilgi bak Oruç bölümünün sadaka-i fitr konusuna.)

3- Sadaka-i Nâfile : Öncelikle bunu belirtelim ki, bütün vakitlerde / zamanlarda nâfile sadaka verilmesi müstehabtır.

(Bazı sadaka çeşitleri.) Muhtaç olanlara / fakirlere / ihtiyaç sahiplerine para, yiyecek, giyecek gibi yapılan yardımlar nâfile sadakadır. İki kişi arasında adalet / hakemlik yapman sadakadır. Bir kimse hayvanına binmeden veya yükünü üzerine koymadan yardım etmen sadakadır. Güzel bir söz sadakadır. Namaza giderken attığın her adım sadakadır. Yolda eza veren şeyi kaldırman sadakadır. Her bir tesbihat sadakadır. Her bir tekbir sadakadır, her bir tahmid sadakadır, her bir tehlil sadakadır. Emr-i bi'lma'ruf sadakadır nehy-i ani'l münker sadakadır. (güler yüzle selam vermen veya ona cevap vermen sadakadır, yetimi başını merhametle okşaman, komşunun hal hatırını sorman sadakadır, (ihtiyaç sahibine borç vermen sadakadır. Borcunu ertelemen veya taksitlendirmen / ödemedede kolaylık göstermen de sadakadır)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Kimdir o kimse ki, Allah’a güzel bir ödünç versin de Allah’da onu kat kat artırsın.”Bakara 245

Sadaka ile ilgili bir çok ayet Kerim’e olduğu gibi bir çok hadis-i şerifde vardır bunlardan birisi de şu hadistir.

“Her kim aç bir kimseyi doyurursa, Allah da ona cennet meyvelerini yedirir. Her kim susuz bir mümine su verirse, kıyamet gününde Allah Teâlâ ağzı kapalı saf bir içecekten içirir. Her kim çıplak bir mümini giydirirse, Allah Teâlâ da onu cennetin yeşil elbiselerinden giydirir.” (Ebu Dâvud, Tirmizi İslam fıkıh Ansiklopedisi zaman yayını 3/395)

Allah Teâlâ için yapılan her bir hayırlı amel sadaka olunca, hadislerde farklı şekillerde bu kelimeye yer verildiği görülür. Ebü Zer Hazretleri sadaka vermeye/ yapmaya gücü yetmeyenler hakkında sorunca; Resulüllah (s.a.v.) **“Fenalık yapmaktan korun, zira bu, kendi nefesine yaptığın bir sadakadır.”** buyurur.

Yolculukta dört rek’atlık namazın iki rekate indirilmesinden hayrete düşen Hz Ömer’i ikna için Aleyhiselatu vessalam : “ Bu Allah’ın yaptığı bir sadakadır. O’nun sadakasını kabul edin.”

Bir hadiste, “ **Her ma’ruf (iyi kabul edilen) sadakadır.**” denmiştir.
Şu halde : pek değişik hayırlar “ sadaka” olarak tanıtılmıştır.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Ey müminler! Size ne oluyor ki, Allah yolunda mallarınızı sarf etmiyorsunuz?

Kim Âhiretteki mükafatını umarak Allah yolunda malını sarf ederse, Allah da onun karşılığını kat kat verir. aynı zaman o kimse için çok iyi bir mükafat da vardı.” (Hadid süresi ayet : 10-11)

Ebu – d Derda (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) Şöyle buyurduğunu

Haber verdi >> **Bir kimse : gece kalkar namaz kılarım deyip yatağına yatsa şayet kalkamayıp, Sabaha kadar uyursa amel defterine niyet ettiği namazın sevabı yazılır. Uykusuda kendisine Rabbı tarafından sadaka olur.<<**
(Nesâi, İbn Mâce, “ Ceyid isnad’la, İbn Hibban da Sahihin’de Ebi Zerveya Ebi Derda Cilt 1, sayfa 62 Tergip ve Terhib)

Peygamber Efendimiz bir Hadis-i Şerif de **“Ameller niyete göredir,”** buyurmaktadır

Başka bir Hadis de Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur:

“Malı olan malının, ilmi olan ilminin, kuvveti olan da kuvvetinin sadakasını versin.” (Camiüz Ezhar)

Rafi b. Hadic (r.a.) ‘den rivayet edildiğine göre Resulüllah (s.a.v.)

“ Sadaka yetmiş kötülük kapısını kapatır.” Buyurmuştur. (Teberani, Tergib ve Terhib cilt 2, Sayfa 312)

Hadis No: 2045: İbni Ömer (r.a.) rivayet ediyor .

“ Sadaka ancak malı çoğaltır.” (İbni Adiy’yin el-Kâmil’inden C. sağır 2/551)

Ebi b. Ebi Talib (r.a.) den Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

“ Sadaka vermeye koşunuz. Çünkü bela sadakayı geçemez.” (Sadaka sahibini bela ve musibetlerden korur.) (Taberani, rivayet etmiş Rezin de Camii’inde zikr etmiştir.)

Ebu’l – Leys Semerkandinin Tenbihü’l- Gafilin kitabının 424- 425 sadaka ile ilgili yazıyı aynen aşağıda yazıyorum.

Kardeşim az olsun çok olsun mutlaka sadaka vermelisin. Çünkü Sadakanın on iyi özelliği vardır. bunların beşi dünyada beşi de ahirette görülür.

Sadakanın dünyada görülen beş faydası şunlardır.

1- Sadaka: Malı artırır.

Nitekim Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Alışverişlere asılsız sözler, yeminler ve yalanlar karışabilir. Bunları sadaka ile ayıklayınız.”

2- Sadaka : Sahibinin vücudunu günahlardan arındırır.

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Mallarından sadaka al ki, böylelikle kendilerini günahlardan arıtmış ve iyiliklerini bereketlendirmiş olursun.” (Tövbe süresi 103)

3- Sadaka : Belaları savar (belalardan korur) hastalıkları giderir.

Peygamber Efendimiz bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

“Hastalarınızı sadaka vererek tedavi ediniz.”(Tenbih’l Gafilin)

4 – Sadaka vermek yoksulları sevindirir. oysa bilindiğiniz gibi amellerin en iyisi müminleri sevindirmektir.

5- Sadaka malı çoğaltır ve rızkı bolllaştırır.

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Siz Allah için ne verirsiniz, Allah onun yerine (daha iyisini) lütfeder. O rızık verenlerin en hayırlısıdır.” (Sebe süresi ayet 39)

Sadakanın Ahiret’te görülecek altı faydası şunlardır.

1- Sadaka : Sahibine kıyâmet gününün şiddetli sıcağından gölge olur.

2- Sadaka : hesaplaşmanın kolay geçmesini sağlar.

3- Sadaka Mizanın iyilikler kefesinin ağır basmasını sağlar.

4- Sadaka Sırat köprüsünü kolay geçmesini sağlar.

5- Sadaka cennet’teki dereceyi yükseltir.

6- Sadaka Allah Teâlâ’nın rızasını kazandırdığı gibi şeytanı da hırsından çatlatır.

Ebu Derda (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) ‘in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

Güneş her doğduğunda iki tarafında şöyle nida eden iki melek bulunur.

“ Ya Rab! İnfak edenin malının bedelini ver. cimrilik yapıp tutaninkini (sadaka vermeyen / infak etmeyen kini) telef et (yok et.) (Ahmed ibni Hibban ,Tergib ve terhib 2/347)

Gizli Sadaka Vermek

Yüce Allah bir Ayet te şöyle buyuruyor:

>>Mallarını gece ve gündüz, gizli veya açık olarak hayır yolunda harcayanlar, mükafatlarını Allahtan bulacaklardır. Onlar için bir korku yoktur ve üzüntü de olmayacaktır.<<Bakara süresi Ayet: 274

Enes (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurduğu rivayet edildi.

>>Yüce Allah yer yüzünü yarattığında yer yüzü sallanıp sağa sola yalpa yapmaya başladı. dağlarla arzı sabitleştirdi. böylece arz süküne erince , dağların gücüne hayrete düşen, Meleklerle Allah Teâlâ arasında şu konuşma geçer.”

Melekler :

Ey Rabbimiz, dağlardan / topraktan daha güçlü bir şey yaratın mı ?

Allah C.C. : Evet : Demiri yarattım!

Melekler : Rabbimiz. Demirden daha kuvvetli bir yaratık yarattın mı ?

Allah C.C. : Evet Ateşi yarattım!.

Melekler Rabbimiz. Ateşten daha kuvvetli bir yaratık yarattın mı ?

Allah C.C. : Evet Suyu yarattım!

Melekler: Rabbimiz. Su dan daha kuvvetli bir yaratık yarattın mı ?

Allah C.C. : Evet :Rüzgarı (hava'yı) yarattım

Melekler: Rabbimiz. Rüzgardan daha kuvvetli bir yarattık yarattın mı ?

Allah C.C. : Sadaka verdiğiğinde sağı ile verdiğiğini solundan gizleyen (gizli sadaka veren) insan Oğlunu yarattım. <<1- Tirmizi,Tefsir Muavvizeteyn 2, (3366) Kütüb-i Sitte 9/ 243-244) 2 Tirmizi, Beyhaki, Tergib Terhib cilt 2 sayfa 322 , ve ayrıca 3 - Dürret-ül Vaizin 1/164 kitabında da bu hadis mevcuttur.)

Bu hadiste, insanın sayılanların hepsinden daha güçlü olduğu neticesi çıkmaktadır. Bu gücün sadakayı gizli verme şartına bağlanması, sadaka gizliliğın ehemiyetini belirtir. (Kütüb-i sitte; 9/244)

Sadaka yazısının başlangıcında Bakara 171. ayetini bir daha okursak gizli sadaka vermenin konusunu daha iyi anlarız, görüşümdedir

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Üç şey iyilik hazinelerindedir. Bunlardan birisi de sadakayı gizli olarak vermektir.” (Nura doğru Aydın yayın evi cilt 1, sayfa 575)

Buna dikkat edelim;

1- Verdiği sadaka'yı söyleyen, kimseler yaptığı'nın her keşçe duyulmasını isteyen kimselerdir.

2- açıkça sadaka verenler ise görülmesini arzu eden kimselerdir. oysa bakın bizim büyüklerimiz gizli sadaka vermek için ne çarelere baş vurmuşlardır.

Eski mü'minlen sadaka ve zekat vermedeki gizlilik perensibine o derece bağlıydılar ki bazıları mahsus zekât ve sadaka verenin kim olduğunu anlamasını diye sadakalarını âmâ / görmüyen fakirlere verir; bazıları ise fakirin uyumasını kollayarak cebine koyarlardı; bazıları da fakirin sık sık geçtikleri yollar üzerine atarlardı, bazıları ise geceleyin sadaka veya zekatlarını fakirin kapının önünü bırakıp, kapıyı tıklar ve oradan kaçarlardı, fakir kapıyı açınca her şeyi görürdü, onlar o şekil gizliliklere dikkat ederlerdi..

Bütün bunlardan amaç gösteriş / riya ve iki yüzlülükten kaçınmak ve ilahi öfkeden korunmak, ihlasla bol sevap almaktır.

Bilinmemek için parayı bir vekil aracılığıyla, fakirlere/ talebelere vermek daha doğrudur. Zira fakir kendisine bilirse hem riya karışır hem de fakirin ve ilim öğrenmek için desteklenen talebenin minnet altında kalma ihtimali vardır.

Muaviye b. Hayde (r.a.) Resulullah (s.a.v.) Şöyle buyurdu :

Gizli sadaka Allah Tealann gazabını söndürür. (Taberani. Cilt 2 sayfa 323 Tergip ve Terhib)

Ebü Hüreyre (r.a.) rivayet ediyor,

>> Misvak kullanarak kılınan iki rekat namaz, misvaksız kılınan yetmiş rekat namazdan daha faziletlidir. Gizli yapılan bir dua, açıktan yapılan Yetmiş duadan daha faziletlidir. Gizli verilen bir sadaka, açıktan verilen yetmiş sadakadan daha faziletlidir. <<Camii-s-Sağir Hadis no 4 / 467

Belki aklımıza şöyle bir soru gelebilir:

Sadaka vermenin sevap derecesi diğer amellerden neden üstündür.

Cevap : Mal canın yongasıdır, ayrıca mal ve servet sevgisi diğer dünyalık nimetlerin sevgisinden baskındır işte o yüzden. İnsanoğluna en ağır gelen hareket malını ötekine berikini vermektir. Tabi ki , böyle ağır bir işin / amelin mükafatı da çoktur.

Nitekim Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Sevdığınız (Mallardan) Allah yoluna harcamadıkça hayır ve sevaba nail olamazsınız. Allah yolunda harcadıklarınızı O hakkiyle bilendir.” (Âl-i İmran 92)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de şöyle buyuruyor.

“ En üstün dereceli amel, en ağır ve zahmetli olan ameldir.” (Hadimi)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor:

“ (Bir) sadaka, yetmiş türlü kötülüğün kapısını kapatır. Sadaka derecesine göre sadaka dörde ayrılır.”

- a) On kat sevap kazandıran,
- b) Yetmiş kat sevap kazandıran,
- c) Yediyüz kat sevap kazandıran,
- d) Yedi bin kat sevap kazandıran,

Birincisi yoksul ve düşkünlere verilen sadakadır, İkincisi akrabaya, üçüncüsü mü'min kardeşlerinize, dördüncüsü de ilim tahsili peşinde koşanlara verilen sadakadır.”

Bu sıralamamızı şu ayetler kuvvetlendirmektedir. (Câmiüz Ezhar. 1/334)

Yüce Allah bir Ayetinde şöyle buyurmuştur.

>> Allah yolunda mallarını harcayanlar, her başağı yüz taneli yedi başak bitiren bir tohum tanesine benzer. (Verimli bir tohum tanesi gibi kat kat sevap kazanır.) Allah dilediğinin sevabını kat kat yapar. Onun lütfu ve hazinesi gayet bol ve geniştir. O her kesin ne yaptığını bilicidir.<<Bakara süresi Ayet 261

Başka ayet de :

“ Yalnız sabredenlere, mükafatları hesapsız olarak ödenecektir.”
(Zümer süresi ayet 10)

Hz. Aişe (r.a.) den ,Resulullah (s.a.v.) in şöyle buyurduğunu rivayet etti.

>> Sizden biri tay'ını veya deve yavrusunu büyüttüğü gibi, Allah da sizden birinin sadaka olarak verdiği (para) hurma veya lokmayı uhud dağı kadar büyütür. <<(Taberani, ve İbni Hibban 2/ 291, Tergip ve Terhib)

Ebu Ümmame (r.a.) şöyle rivayet etmiştir.

“ Ya Resulullah hangi sadaka daha faziletlidir.” Soruldu.

“Fakire gizlice verilen veya fakirin azından verdiği sadaka.”

Buyurdu sonra;

“ Eğer sadakaları aşikâre verirsiniz o, ne güzel, şayet onları gizleyerek fakirlere verirsiniz. İşte bu sizin için daha hayırlıdır.” Ahmed uzunca ve Taberani Tergip ve Terhib 2/324)

Zekâtı ve sadakayı gizli verip, açıkta vermemelidir. Riyadan gösterişten uzak, ihlâsa yakın olur. çünkü gizli sadaka, Allahu Teâlâ'nın gazabını, kızgınlığını söndürür.

Hadis-i Şerif'te buyruldu ki:

“ Yedi kişi kıyamette Arşın gölgesinde bulunur: Biri adaletle iş yapan Devlet Reisi ; biri sağ eliyle verdiği sadakayı sol eli görmeyen kimsedir.” Adaletle iş yapan bir devlet reisinin işiyle (gizli sadaka verenin) aynı derecede olmasına dikkat buyurun.

Hadisi şerif'te : **“ Gizli sadaka verenin sevâbı gizli yazılır, âşikare verenin âşikâre yazılır. Eğer, ben böyle bir iş yaptım derse, her iki amel defterinden de silinir. Riya defterine yazılır.”** buyruldu. (Kimyâ-yı Saadet S.144)

Zâhirde riyadan emin ise kalbini riyadan temizlemiş ise, kalabalıkta verdiği zaman başkalarının da vereceğini yani onları teşvik etmek ve severek vereceklerini biliyorsa, bu kimsenin böyle yapması daha iyidir.

Bu insanların kendini medhetmesini ve kötülemesini aynı tutan kimsedir. (bu kişiler) işlerini Allahu Teâlâ'nın bilmesini kâfi gören kimsedir.

Bu hususta bir dörtlük şiirimden yazalım mı?

*Senin halkla ne alacağın vereceğin vardır,
Bilmişler, veya bilmemişler sana ne faydası vardır,
Kimseye derdini açma melekler bile bilip yazmasın,
Şeytanda bilip, sana vesvese verip riyaya dönüştürmesin,
ALLAH seni biliyor ya, başkasının bilmesine sana ne faydası vardır.*

Süfyanu's—Sevri' (r.a.)den rivayet ettiğine göre: Sahabilerden biri, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) gelerek:

“ Ya Resulü Allah ben verdiğim sadaka ile hem Allah'ın rızasını kazanmak ve hemde başkalarının hakkımda güzel söz söylemelerini sağlamak için istiyorum, dedi.

Bunun üzerine şu ayet nazil oldu:

“Kim Rabbine kavuşmayı arzu ediyorsa sâlih amel işlesin ve yapmış olduğu ibadete hiç kimseyi Rabbine ortak etmesin. “ (Kehf süresi ayet 110)

Yani , kim Allah'ın huzurunda dikileceğini düşünüp korkarsa, başka bir açıklamaya göre, kim Allah katında sevap elde etmek isterse – sâlih / halis amel işlesin ve yapmış olduğu ibadete hiç kimseyi Rabbine ortak etmesin. (Riya yapmasın.) (Tenbihü'l-Gafilin S. 19)

Bir Hikaye

Hz. Osman (r.a.) Ticaretle uğraşmaktaydı, Mekke ve Medine açlık ve yokluk içinde kıvranıyordu. O sıralarda Hz. Osman da Şam'dan Halep'ten ve Kahire'den dört yüz deve yükü ile çeşitli gıda maddesini Mekke 'ye taşıyordu. Halk sabırsızlıkla Hz. Osman'nın gıda yüklü kervanını bekliyordu.

Aradan bir iki gün sonra kervan geldi dört yüz deve yükü gıda maddeleri bir anbara stok edildi. Halk aç'tı sabırsızdı hemen Hz osman dan gıda maddesini bedeli karşılığında satmasını istediler. Hz Osman bu gün yorgunum, satış yok dedi.

Özelikle toptancı esnafları aceleciydiler Hz. Osman'a yüzde beş kar verelim bize sat teklifini , Hz.Osman kabul etmem İki saat sonra , toptancı esnafı başka bir teklifle Hz. Osman'a gittiler . Ya Osman bu gıda maddesine sana yüzde sekiz kar verelim bize sat dediler.

Yine Hz. Osman kabul etmedi, satmıyorum dedi. Aradan üç beş saat geçtikten sonra toptancı esnafı yeni bir teklif ile Hz. Osman' a gittiler ,

Ya Osman bu gıda maddesini sana yüzde on kar verelim Bize sat dediler. Bu teklifi ,

Yine Hz. Osman kabul etmedi.satmıyorum dedi.

Aradan üç beş saat geçtikten sonra toptancı esnafı yeni bir teklif ile Hz. Osman' a gittiler

Ya Osman en son sana yüzde on iki kar payı verelim bu gıda maddesini tümünü bize sat peşin paramı da al dediler.

Hz . Osman olmaz, ben satmıyorum dedi.

Konu; O zaman Halife olan Hz.Ebu Bekir'e iletildi, Ya Eba Bekir halk açlıktan kırılıyor. Hz. Osman Şam'dan Halep'ten ve Kahire'den getirmiş olduğu dört yüz deve yükü gıda maddesini stok yapmış, yüzde on iki kar verdiğimiz halde satmıyor, fırsatçılık yapıyor diye şikayet ettiler . Hz. Eba Bekir , yerinden fırlayarak O şikayet eden esnaflarla birlikte Hz. Osman'ın evine gittiler.

Hz. Osman yorgun argın istirahate çekilmiş yatıyor. Hz. Ebu Bekir , evine gidince uyandırıldı.

Hz. Eba Bekir, Hz. Osman'a hoş geldin, sohbetinden sonra , Halkın açlıktan kırıldığını, senin de dört yüz deve yükü gıda maddesi getirdiğini stok ettiğini duydum. Bir yandan bu hizmetinden dolayı sevindim . diğer yandan ise esnaflar sana yüzde on iki kar verdikleri halde sen kar bedelini az gördüğün için satış yapmadığını öğrendim bu hususta çok çok üzülüm der

Hz. Osman, Ya Eba Bekir Ben bu gıda maddesini yüzde on iki karla satmam, çürüse bile satmam. çünkü bana yüzde yediyüz kar veren var. Ben nasıl yüzde on iki ye satarım. Sen olsan satarmısın Ya Eba Bekir.

Hz. Eba Bekir , biraz soluk aldıktan sonra bu konuya bir anlam vermedi ve acaba esnafın dediği gibi Hz.Osman bir fırsatçılık mı yapıyor ? ne oluyor Hz. Osman'a O böyle diğildi ince ince düşünmeye başladı ve kafasını kaldırdı.

Hz. Eba Bekir .

Ya Osman O kim ki, O zengin adam sana yüzde yediyüz kar veriyor söyle bizde o adamı tanıyalım. Böyle bir şey çok zor dedi:

Hz Osman , (r.a.) Bana bire yediyüz veren yüce Allah' tır. Bakara süresinin 261. ayetini okumadınız mı yüce Allah bir'e yediyüz veriyor, ben

Nasıl yüzde on iki karla bu malı devir ederim. Ya Eba Bekir der.

Hz. Eba Bekir, şaşkın ve donmuş bir şekilde Hz. Osmanı dinledikten sonra, sen haklısın ya Osman, sen haklısın ya Osman vallahi bende olsam bu malı bir'e yediyüz kar verene veririm. yüzde on ikiye satmam.

Tam O sırada Hz .Osman gıda dolu anbarın anahtarını çıkarır fakirlere yoksullara açlara

bedelsiz yalnız ALLAH rızası için halka dağıtmak üzere Hz Eba Bekir 'e verir. Ben karşılığını yalnız ve Yalnız Rabbimden beklerim taktir onundur. Der.

Allahu Teala Kur'anı Kerimde buyurduğu Bakara, 261 tekrar okuyalım mı?

>>Allah yolunda mallarını harcayanlar, her başak yüz taneli yedi başak bitiren bir (tohum tanesine) benzer, (Verimli bir tohum tarlası gibi kat kat sevap kazanır.) O'nun lütfu ve Hazinesi gayet bol ve geniştir. O her kesin ne yaptığını bilendir.<<

Biraz Teffekür edelim mi,

Bakara süresindeki 261. Ayet o zaman da geçerli idi şimdide geçerlidir kıyamete kadar da aynı ayet geçerlidir ve bu ayet gibi bütün ayetler geçerlidir.

Hani hani o Hz. Osmanlar o .Hz. Ebu Bekirler.

Fakir yolumuzu kesiyor ben acım diyor Allah rızası için bir ekmek parası istiyor biz kendi kendimize bu adam çok zengin, bunun ihtiyacı yok, bu ise dilenciligi sanat / adet edinmiş şunun maaşı var, bende bozuk para yok bahanelerle kendi kendimize fetva verip yoksullara fakirlere bir ekmek bedeli bile bazlarımız sadaka vermiyoruz .

Bu neye benzer bilirmisiniz ? Deve kuşunun hikayesine benzer.

Kısa bir hikaye

-----:

Deve kuşuna , demişler sen tenbel tenbel geziyorsun bundan böyle uçacaksın,

Deve kuşu ; ben deveyim develer uçarmı ! Devenin uçtuğunu hiç gördünüz mü ! siz iyimisiniz aklınızdan zorunuz mu var ? demiş: O zaman demişler ki, mademki sen devesin bundan böyle sana yük yükleyeceğiz sen yük taşıyacaksın,

Deve kuşu demiş ki, ben kuşum kuşlar yük taşırmı.! Siz aklınızı yediniz demiş sizi piskiyatiriste götürmek lazım:

**

Dilenci Allah rızası için bir ekmek parası sadaka istiyor, biz ise vermemek için, ya bunun ihtiyacı yok diyoruz, ya bu alışkanlık yapmış diyoruz. Ya da bu çingenedir sevap gitmez diyoruz, kendi kendimize bahane uyduruyoruz fetva veriyoruz.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.b) şöyle buyuruyor:
“Sadaka sahibine şu beş faydayı sağlar.

- 1- **Malı artırır,**
- 2- **Hastalığı giderir,**
- 3- (kazayı) **Belayı savar. (önler)**
- 4- **Sahibinin, şimşek gibi sırat köprüsünden geçmesini temin eder.”**(
Dekaikul Ahbâr)

Sadaka'nın sevabı ölüye ulaşır :

Hadis No: 1630 - Ebu Hüreyre (r.a.)'den rivayetle:

Bir kimse Hazreti Peygamber Efendimiz (s.a.v)'e “ Babam vefat etti, bir takım mal da bıraktı. ancak bir v asiyyette bulunmadı. Acaba onun adına sadaka versem onun günahlarını örter mi?” dedi . O da : “ **Evet , örter** “ buyurdu. (Sahih-i Müslim cilt 1 sayfa 756)

İmkanlara göre sadaka vermek :

Kişinin sadakayı zorlamadan imkanlarına göre vermesi müstehaptır / sevaptır. Az ve küçük olduğu için sadaka vermekten kaçınmamak gerekir. (Sadaka vermek vermekten çok çok üstündür.) çünkü Allah katında hayrın azı çok kabul edilir. Allah Teâlâ 'nın mübarek kabul ettiği ve mübarek kıldığı sadaka az değildir.

Yüce Allah Teâlâ zıllala süresinin son ayetinde şöyle buyuruyor.
“ Zerre kadar hayır işleyen onu görecektir.”

Nesâî, ibni Huzeyme ve ibni – Hıbban'ın Ebu hüreyra(r.a.)den rivayet ettiklerine göre:

“Efendimiz, Bir dirhem yüz bin dirhemi geçmiştir. Bir adam ya Resulüllah bu nasıl olur? dedi. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“ Çok malı bulunan bir adam malının bir kenarından yüz bin dirhemi sadaka verir. bir adam da ancak iki dirhemi bulunur ve bir tanesini sadaka olarak verir.” (İslam fıkı Ansiklopedisi 3/ 397)

Yani iki dirhemi olan malının yarasını sadaka vermiştir, çok zengin olan ise malının bir kenarından sadaka vermiştir, onun için bir dirhem yüz bin dirhemi geçmiştir.

ALLAH, RIZASI İÇİN SÖYLEYENDE DİLENCİYE SADAKA VERİN.

Çok çok dikkat edelim bu hususta Resulüllah (s.a.v.) Ne buyurmuş :

Bu hadisi : Ebu Hüreyre (r.a.) Rivayet ediyor.

>> **Size Yaratıkların en şerlisini bildireyim mi ?** << dedi. Ashab ; buyur Ya Resulüllah !. dediler

Resulüllah (s.a.v.)

“ Allah adına bir şey kendisinden istenip de vermeyen kişidir,
buyurdu.<<(Tirmizi, Nesai, İbn Hıbban Tergip ve Terhib 2/286)

***

Konu ile ilgili daha da ilgi çekici bu Hadis.

Ebu Übeyde Rafi (r.a.)den Resulüllah şöyle buyurduğu rivayet edildi:

>>**Allah rızası için diyerek dillenenler ve kendilerinden Allah rızası için isteyene çirkin bir şey istemediği halde vermeyen kişi de Allah’ın rahmetinden uzaktırlar.**<< (Taberani, Tergip ve Terhib hadis kitabından 2/285)

Bir gün bir dilenci Resulüllah (s.a.v.) den ısrarla para ister,

Resulüllah (s.a.v.) verir ama yanındaki sahabeye halbuki o sadaka onun için ateşten başka bir şey değildir der. Sahabe, Ya Resulüllah (öyleyse) neden verdin ?

Resulüllah (s.a.v.)

>> **Onlar benden ısrarla istiyorlar, Allah da benim cimri olmamı istemiyor.**<< buyurdu : Bu hadisi Ömer b. El Hattab rivayet etmiştir. Tergip ve Terhib)

Ebu Bişr Kubeysa (r.a.) b.Muharlık (r.a.) der ki:

Bir diyeti ödemem gerekti. Bu hususta Resulüllah (s.a.v.) ‘den bağış istedim, O da:

“ Biraz bekle. Bize sadaka gelince emredayim de sana versinler.”

Buyurdu.

sonra:

“ Ya kubeysa! Bağış istemek ancak şu üç kişiye helal olur.

1- Bir kişiye diyet ödemesi gerekir ise onu karşılayıncaya kadar bağış istemesi helal olur. ihtiyacını karşıladıktan sonra artık istemez.

2- Malı kendisine kafi gelmeyen, felakete uğrayan bir kişi de normal yaşayacak kadar veya ihtiyacını karşılayıncaya kadar yardım isteyebilir.

3- Fakru zaruret içinde bulunan bir kişi, kabilesinden üç akıllı kişi: “ falanca muhtaç “ derlerse normal yaşayacak veya ihtiyacını karşılayacak kadar yardım isteyebilir.

“Ya Kubeysa! Bu üç hal dışında istenilen mal haramdır. İsteyen onu haram olarak yemiş olur.” (Müslim, Ebu Davud, ve Nesâi Tergib ve Terhib 2/ 261)

Husayn oğlu İmran (r.a.) Resulüllah (s.a.v)

“ Zenginın dilenmesi kıyamet gününde yüzünde bir çirkinlik ve bozukluk olarak gözüktür.” (İmam Ahmed “ ceyyid isnadla Tabarani ve bezzar Tergib Terhib 2/243)

Bezzar şunu ilave etmiştir.

“Zenginın dilenmesi ateştir. Kendisine az verilirse ateşi az, çok verilirse çok olur. “

Başka bir Hadis de:

Cünade oğlu Habeşi (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyururken işittim. (*Taberani, Kebir de, İbn Huzeyme, ve Beyhaki, Tergib ve Terhib, 2/ 246*).

“ Kim muhtaç olmadan dillenirse sanki ateş koru yiyormuş gibi olur.”

Ankara Kızılay 1.İzmir Caddesinde başıma gelen canlı bir olayı müsaade ederseniz sizinle paylaşmak istiyorum.

CANLI BİR HİKAYE

Bir gün ben yukarıda ismi geçen kalabalık caddesinde yürürken cadde üzerinde tahminen yaşı 74 veya 75 arası bir yaşlı bayın yerde yattığını gördüm, üstü başı oldukça perişan şekliyeydi, hiç kimsenin ilgilenmiyordu, ben onu uzantı şeklinden kaldırdım yerde oturturdum ve yanında yerde oturturdum adam bitkin gözüktüyordu, kendisine sordum, anbulans çağırayım mı? adam kabul etmedi hayır, hayır dedi. peki, bir araba çağırıp seni evine götürsünler mi? taksinin parasını ben öderim dedim, adam, yine hayır hayır dedi. tekrar sordum benden bir isteğin var mı? adam, çok kısıp kısıp sesle acım, acım onun çin bayılmışım dedi. Ben de bildiğiniz gibi emekliyim üzerimde olan dört lira bozuk parayı çıkarıp adama verdim. Adam, paraya baktı o parayı tutuğu gibi bana dedi ki, Pe. .... ..Nam.....adam.bu parayla yemek yenir mi dedi? o paraları caddeye fırlattı, o bozuk paralar her birisi bir yere yuvarlandı, o cadde biraz inişli olunca paralar ta Necati bey caddesi yakınına kadar indi, paraların peşine koştum paraları topladım, cebime koydum, her kes bize bakıyordu. tam o sırada, bir bey efendi bana yaklaştı, bana şöyle dedi;

Geçmiş olsun, ben sizi izliyordum, sen iyi niyetinin kurbanı oldun, bu adam hep böyle yapar bu caddede kendisini uzatır ağzına köpükler yığar, gelen zengin veya hayır (sevap) sahipleri bu adama yüz iki yüz daha fazla para verirler. bu adam onlara alışmışken sen de üç dört lira verirken adam deliye döndü, bırak sana hakaret etmeyi, küfür etmeyi sen dua et ki sen dayak yemedin.çünkü etrafında adamları da seni izliyorlardı.

İşte böyle kötü niyetli kişiler halkı üzüyor ve gerçek ihtiyacı olup dilenenlere de belki büyük ölçüde engel oluyorlar.

Ama ne olursa olsun, bir adam Allah rızası deyince yardımını yapacağız tabii ki kötü niyetli kişiler olacaktır.

O kötü niyetli kişilere Peygamber Efendimizin şu hadisini hatırlayalım.

: Hz Ömer (r.a.) ‘den Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ‘in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir.

“ Çok çok dilencilik yapan kimse kıyâmet gününde yüzündeki etler parça, parça dökülerek gelir.” (Buhâri veMüslim Nura doğru 1/ 618)

Yukarıdaki az önce okuduğumuz hadisi tekrar hatırlayalım.

“Zenginın dilenmesi ateştir. Kendisine az verilirse ateşi az, çok verilirse çok olur. “

Sadaka verirken dikkatli olmak gerekir.

Yüce Allah bir ayette. Şöyle buyurmuştur.

>> Sadakalarınızı , kendini Allah yoluna adayan kişilerle, bütün didinmelerine rağmen nafakalarını kazanamayan fakirlere veriniz. Tanımayanlar onları ,tevazularından dolayı zengin zan ederler onları görünüşlerinden anlarsın. onlar iffetlerinden dolayı kimseyi rahatsız ederek bir şey istemezler. Bunlara yaptığımız bütün iyilikleri Allah bilir.< (Bakara süresi Ayet. 273

İbn Ömer (r.a.) den Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

>> Veren zengin, alan fakirden daha üstün değildir .<<Tergip ve Terhib

Nezzal b. Sebre'nin belirttiğine göre: Cennetin kapısına şu üç şey yazılıdır:

- 1- Lâ İlâhe illallah , Muhamedün Resulullah .
- 2- Ümmet günahkar, buna karşılık Allah Teâlâ mağfiret edicidir.
- 3- Ettiğimizi bulduk. İlerlisi için ayırdıklarımızı kazandık ve geride bıraktıklarımızı kayıp ettik. (Tenbihü'l—Gafilin Sayfa 421-422)

Ebu'l Leys Semerkandi'nin Allah ondan binlerce defa razı olsun Tenbihül gafilin kitabının 422. sayfasında şöyle yazılmaktadır aynen aktarıyorum.

- 1- Zekattan kaçınan kimsenin Allah Teâlâ da malını korumasız bırakır.

- 2- Sadaka vermeyen kimseyi Allah Teâlâ da sağlıktan mahrum bırakır.
- 3- Öşür vermeyen kimsenin Allah Teâlâ da tarlasını bereketsiz bırakır.
- 4- Dua etmeyen kimseyi, Allah Teâlâ da icabetten mahrum bırakır.
- 5- Namaz kılmayan kimse ölürlen Allah Teâlâ da onu “ Lâ ilâhe İllallah'tan mahrum bırakır.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Allah’a ibadet edin ona hiçbir şey ortak koşmayın. Sonra anaya, babaya, akrabaya, öküszüzlere, yoksullara, yakın komşularınıza, yakın arkadaşlarınıza, yolda kalmışlara ve kölelerinize iyilik edin, Allah kibirlenenleri ve öğünenleri sevmez.” (Nisa süreszi ayet 36)

Bir Hikaye :

Bir gün bir kadın, Hasan bin Ebu Sinan’a gelerek sadaka istedi. Hasan kadının yüzüne bakıp da güzel olduğunu görüce hizmetçisine üç yüz sarı altın verdi bu altınları o dilenciye götür sadaka olarak ver dedi. hizmetçisi bu altınları aldı, fakat, altınları götürüp dilenciye vermeden önce, şöyle dedi.

Efendim bu dilenci yarım altına da razı bir altına da çoktan razıdır, hem de bir altına da çok dua eder.

Hasan hizmetçisine şöyle hitap etti, ben bu dilenciye baktım, dilenci çok güzel bir kadındır. başkası onun fakirliğinden yararlanmasın, onu zora sokmasın, bu sadaka verdiğim altınlar çoktur biliyorum ama artık o zengin bir kadındır, bu kadın dillenmekten vaz geçeceğı kesindir, inşaallah, hiçbir kötülüğe bulaşmadan bir namuslu erkekle evlenir, bende Müslümanlık görevimi yaptığım için vıjdan azabı çekmem. İnşallah Allah da beni sorumlu tutmaz dedi.

İki dakika Tefekkür edelim mi ?

Dikkat edersek, gerek ayetlerden, gerek hadislerden, gerekse gerçek hikayelerden öğreniyoruz ki, sadaka vermek çok önemli, muhtaç kişilere gücümüze göre sadaka vermemiz gerekir, Yüce Allah Hadid süresinin 10. ayetinde şöyle buyuruyor.” **Ey müminler size ne oluyor ki, Allah yolunda mallarınızı sarf etmiyorsunuz.**” hani bir atamızın meşhur sözü var bana balık yedirmeyi değil de balık tutmayı öğret. Bakın yukarıdaki Hasan denilen zat güzel kadın kötü yola düşmemesi için üç yüz sarı altın veriyor. Bu hepimiz için de bir örnek teşkil eder.

Esasında şöyle veya böyle iflaz eden iş adamlarına iş sanatkarlarına, iş kurmak isteyenlere, çalışmak isteyenlere, günlük yardım yapacağımıza onlara iş kuracak kadar sadaka veya borç verme, veya bir işe alma veya yerleştirme gibi yardımlar yapmalıyız, bir Ayette “ **Allah Rıbayı (faizi) jeksiltir. Sadakayı artırır.** buyurmaktadır. Bakara 276) Bir Hadis-i Şerif’te, **Mal sadaka (vermekle) ile eksilmez.”** buyrulmaktadır.(Müslim Tirmizi,) başka bir ayette:Yüce

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Onlar ki mallarında belirli bir hak vardır.Yoksun ve yoksul kalan kimseler için“ (Mearic 24-25)

Abdullah Mesud (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) Şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

>>Sizden bir yarım hurmada olsa, sadaka verme suretiyle kendisini cehennemden korusun.<<(Ahmed sahih > isnadla< rivayet etmiştir. Tergip ve Terhib 2/296. ayrıca Buhâri ve Müslim de aynı kitap ve sayfada buna benzer rivayette bulunmuşlardır ,)

Başka bir Hadis de:

Bir hurmanın yarısıyla olsa bile sadaka vererek ateşten korunun. Eğer yanınızda sadaka verecek bir şey yoksa, dilenciye güzel bir sözle savuşturun.” (Buhari ve Müslim, (Adiy b. Hatim’den)

Konuyu biraz açalım: Bir fakirin bir hurması varsa onu ikiye bölüp sadaka veriyorsa ne mutlu ona, çünkü o kişinin bütün sermayesi veya yiyeceği bir hurmadır, onuda ikiye bölüyorsa, şuna benzer bir zengin adamın bütün malının yarısını vermiş gibidir, çünkü onun bir hurması var ikiye bölüyor, zengin malını ikiye bölüp sadaka verirse ancak o yarım hurma kadar sevap kazanır / makbul olur. oda yoksa dillencinin kalbini alarak güzel sözle geçiştirin. En doğrusunu Allah Taâlâ bilir.

İbni Amr (r.a.) Rivayet ediyor. Efendimiz (s.a.v.) öyle buyurdu :

>> Ne olur, biriniz bir sadaka vermek istediğinde onu müslüman olan anne babası adına versin. Böylece anne ve babası onun sevabına nail olur kendiside bir okadar sevap kazanır. Onların sevabından da hiçbir şey eksilmez.<<Camiü-s-Sağır

Ümmühan dan (r.a.) Rivayet. Edilmiştir. Hadis no: 6218

>>Yüz defa Allahu ekber, yüz defa Elhemdülillah, yüz defa Süphanallah de. Bu dizginlenmiş, eğerlenmiş, olarak Allah yolunda cihada tahsis edilmiş, yüz attan daha hayırlıdır. Yüz deveyi sadaka olarak vermekten daha hayırlıdır. Yüz köleyi azad etmekten daha hayırlıdır.<<Efendimiz (s.a.v.) böyle buyurmuştur. Camiu-s-Sağır l314 İbni mace edeb 56)

Ebu Said Rivayet ediyor :

>> Kişinin hayatta iken bir dirhem sadaka vermesi, vefatı anında yüz dirhem sadaka vermesinden daha hayırlıdır.<<EbuDavud.ve Camiu-s-Sağır H.No: 7211

BİR DERS VERİCİ HİKAYE

Belki çoğumuz, yaşlanınca, veya hastalanınca çocuklarımıza eşimize vasiyetimizi yapıyoruz.

Oğlum, ben ölünce şu tarlayı veya arsayı, şu camiye veya hayır kuruluşuna, şu kadar param var o paradan şu kadarını da şu kuruma, şu kadar keçi ve koyunlardan da şu fakire verin ayrıca; haccada gidemedim benim hac bedilinde bir adam tutup benim adıma hacca gönderin gibi veya benzeri vasiyetnameler sözlü veya yazılı karşımıza çok çıkıyor duyuyor ve görüyoruz.

Bir gün yine bir yaşlı müslüman kardeşim, eş ve çocuklarına aynı veya benzeri vasiyeti yapıyor. Bu vasiyeti yaparken geceleyin oğlu gile misafirliğe gitmiş vasiyetini oğlu gilde yapmış.

Vasiyettin sonunda kalkıp evine gitmek istemiş, tabi ki o zaman elektirik ceryan gibi şeyler yoktu halkın olmazsa olmazı pille ç alışan el fenerleri idi.

Yaşlı adam el fenerini eline alıyor. Evine gitmek istiyor. Oğlu da baba el fenerini bana ver ben sana arkandan ışık yapayım der.

Babası bu teklifi seve, seve kabul eder ve el fenerini oğluna verir.

Oğlu karanlık gecede el fenerinin ışığını babasının arkasına (sırtına) vermiş,

Babası oğlum çok karanlık önümü hiç göremiyorum lütfen ışığı önüme ver demiş.

Oğlu yine ışığı babasının arkasına (sırtına vermiş) tam o sırada babası tökezlemiş keçi yolu, patika yolunda yere düşüp yuvarlanmış, iki yerden ayağını kırmış kaburgasını kırmış yüzü gözü parçalanmış vesair.

Baba kendisine gelince oğlum sen niçin önümü aydınlık etmedin ışık tutmadın da ben düştüm bunca hasarlara uğradım perişan oldum.

Oğlunun verdiği cevap çok ilginç ve manidardır.

Oğlu : Baba der sen bir saat'tır vasiyet ediyorsun. Benim veya bizim senin arkada yapacağımız hayır hasenat, sadaka ve sevap bu kadar olur arkadan gelen ışık gibi o sevaplarında sana bu kadar faydası olur. sen sağlıklısın, kendin sevabını kendin işle, bize bırakma.

Baba: Oğluna teşekkür eder, sen gerçekten bana büyük ders verdin. bundan sonra kendi sevaplarımı kendi elimle yapacağım hacca da gideceğim bütün sevap, sadaka ve hayır işlerini de kendim yapacağım inşallah der,

Allah Buyuruyor ki :

>> Allah tan korkanlar bollukta da, darlıkta da sadaka veren, kinini yenen, başkalarının kusurlarına göz yuman kimselerdir. <<Al-i İmran süresi ayet:

134

Ebu Kebşe el –Enmari, (.r.a.) Efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet etti.)

Size bir şey söylüyorum. Onu aklınızdan çıkarmayın:

“Üç şey var ki, onların doğruluğuna yemin ederim. Sadaka bir kulun malını eksiltmez. Bir kula eziyet edilir o da sabrederse, Allah o kişinin gücünü ve şerefini artırır. geçimini temin için çalışmayıp, dilenme kapısını açan kula, Allah da fakirlik kapısını açar.” (Ahmed ve Tirmizi Tergib ve Terhib 1/56-57)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Onlar boş lafı işittikleri vakit ondan yüz çevirirler. “ Bizim işlediğimiz bize, sizin işledikleriniz ise sizedir. Size selam olsun, bilgisizlerle ilgilenmeyiz” derler.” (Kassas süresi ayet 55)

Sevgili Peygamberimiz buyuruyor ki:

“O kendisine istemeden rızık gelen bir kimse onu red ederse, Allah’a karşı red etmiş olur.” (Aydın Yayınevi külliyesinden Cilt 1 sayfa 626)

Sadaka verirken Güler yüzle seve seve Allah için verin

Sadakayı karşı tarafın başına kalkarak sevâbının kayıp olmasına yol açmıyacak, ihlasla, riyadan tamamen uzak şekilde sadaka verin.

Sadaka alanın gönlünü kırarak, günaha girmekten kaçınarak, sadaka verin.

Nitekim Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Ey müminler Sadakalarınızı, malını insanlara karşı gösteriş için harcayan, Allah’a ve Âhiret gününe inanmayan bir kimse gibi kalkarak ve karşı tarafı inciterek heba etmeyiniz.” ” (Bakara süresi Ayet 264)

(Sadaka verdiği kişinin) başına kakmak ve kızmak ile verdiği sadakayı yok etmemelidir.

Mesela sadaka verirken yüzünü ekşitmek, alnını buruşturmak, kötü söz söylemek, fakirlik ve dilenme sebebiyle onu aşağı görmek ve ona hakaret edencesine bakmak gibi (davranışlarda bulunmak zekât verirken ona zor gelmek, hiçte hoş bir hareket değildir).

(Bu gibi hareketleri Allah hiçte hoş karşılamaz,) bir kimseye bir gümüş verip, karşılığında belki bin gümüş alması zor geliyorsa (demek ki bu kardeşimiz hala Zekâtın ve sadakanın ne olduğunu fevkinde / farkında değil bilinçli

olmadığını farkına varmalıdır, belki; o, bu zekat ile Firdevs-i Â'layı (cenneti) ve Allah Teâlâ'nın rızasını kazanacaktır. Kendini

(belki) cehennemden kurtaracaktır. Buna inanıyorsa, ona nasıl zor gelir? (nasıl kırıcı olur, o nasıl seve seve zekâtını vermez sadaka vermez şaşarım).

(o kişinin büyük yanılması) şudur ki, kendini zengin olmakla, fakirden üstün olduğunu zanneder. Halbuki kendisinden beş yüz sene önce cennete gidecek olanın o fakir olduğunu bilmez. Derecesinin daha yüksek olduğunu Allahu Teâlâ'nın katında şeref ve iftiharın zengine değil, fakire verildiğini anlamaz.

(Zekât ve sadaka verirken) minnet etmemelidir. Yani yaptığı iyiliğe karşılık beklememelidir. Minnetin aslı bilgisizliktir, (bazı kişiler bir) fakire iyilik ettiğinde, ona bir nimet verdiğinde, fakirin kendi eli altında olduğunu zanneder. Böyle sanmasının bunun, alameti, fakirin kendisine fazla hizmet yapmasını, işini görmesini önce selam vermesini ve her şeyde ve her ketsen daha çok saygı ve hürmet daha çok hizmet etmesini beklemesidir. Eğer bir kusur ederse, ona önceden yaptığı iyiliği çok görüp ve hatta “ **ben ona şöyle iyilikte bulunmuştum.**” **O benim zekatım ve sadakam ile geçiniyor gibi bilinçsiz sözler hiçte hoş değil, bu gün sen zenginsin zekat sadaka veriyorsun ama yarın onun durumuna düşebilirsin. Yani zekata ve sadakaya muhtaç olabilirsin.** Düşmeyen kalkmayan bir Allah Teâlâ'dır.

Oysa hakikat de ise fakir ondan zekât ve sadaka kabul etmekle, ona iyilik etmiştir. (belki) onu cehennem ateşinden kurtarmıştır. Kalbini cimrilik pislighinden temizlemiştir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadisi şerifte şöyle buyurmuştur.

“Sadaka önce Allahü Teâlâ'nın lütuf eline, sonra fakirin eline düşer.”

Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

“Üzüntüleri ve sıkıntıları sadakalarla telâfi ediniz. böyle yaparsanız Allah sizin sıkıntılarınızı giderir. Düşmanlarınıza karşı size yardım eder. şiddet ve sıkıntı anında ayaklarınızı sabit kılar. “Feyzî'l,Kâdir ve Fazilet takvimi 20 mart 2011)

Ebu Mesud Rivayet ediyor:

>> Kişi sevabını Allah'tan bekleyerek ailesine bir harcamada bulunduğunda bu kendisi için sadaka olur. Buhari ,İman 41. Nefekat ve Camiu-s-Sağir H.No: 12)

Hadis No: 3231 Ebu Zer'den (r.a.) rivayetle:

“ Din kardeşinin gülümsemen senin için bir sadakadır. İyiliği emir edip kötülüğü sakındırman senin için bir sadakadır. Yolunu kayıp etmiş bir kişiye yol göstermen, senin için bir sadakadır. İnsanların gelip geçtiği yoldan taşı, diken, ve kemiği kaldırmaman senin için bir sadakadır. Kuyudan çektiğin

kovadan din kardeşinin kovasına su koyman senin için bir sadakadır.”(Yeni Asya Neaşriyat Cemi’s-Sağır cilt 2, sayfa 810)

Haram değil-- Helal mal’dan sadaka verilir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Kazandıklarınızın temiz olanlarından sadaka veriniz. Gözünüzü yummadan (Ölmeden) alıcısı olmayacağınız, kötü şeyleri sadaka vermeye kalkışmayınız biliniz ki, Allah her şeyden müsteğni ve Hamde lââyık olandır.”
(Bakara 267)

Sevgili Peygamberimiz buyuruyor ki:

“ Helâlden kazandığı malı sadaka olarak verene müjde olsun.” (Nura doğru 1/578)

Malın en değerli, en güzel, en iyi, eh helâl, en temiz, ve en sevimli olanı vermektir. Zira Allah Teâlâ temizdir, ancak temiz olanı kabul eder. verilen şüpheli malın aslında kendi malı olmaması ve dolayısıyla kabul edilmemesi tehlikesi vardır.

Ebu Hüreyre (r.aü.) Resulüllah (s.a.v.)in :

“ Kim haram mal biriktirip de sonra onu tasaduk ederse, bunda kendisi için sevap yoktur. ve günahı da kendi üzerinedir.” Buyurduğu rivayet edilmiştir. İbn Hüzeyme, ve İbn. Hibban saha Hakim rivayet etmiştir..

Ebu Hüreyre (r.a.) Rivayet ediyor. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)Bir Hadisi Şerif’te şöyle buyurmuştur.

“Müslüman bir kul, helâl olarak kazandığı maldan sadaka verirse ki, Allah da ancak helâlden verileni kabul eder.” Buhâri, Müslim, Tirmizi ve Nesâi,

Yukarıdaki iki hadisten şunu anlıyoruz,

Haram maldan verilen sadakayı Allah kabul etmez, çünkü haram maldan sadaka verilemediği gibi haram maldan hacca gitmek veya cami yaptırmakta olmaz, haram para ile hacca gidip çeşitli sevaplar işlerse o haram paradan sevap kazanamaz. En doğrusunu Allah bilir.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur.:

“ Her kim, haramdan her hangi bir mal kazanırsa, eğer o malı sadakaya verirse, sadakası kabul olunmaz, eğer geride bırakılırsa o mal onu cehenneme sürükleyen azık olur.” (Ahmed zaif bir senedle ibni Mes’ud’dan İhyau ul’i-din 3/308 âkit)

Hadis No: 9218 : Ümmühani'den (r.a.) rivayetle;

“ Yüz defa Alla'ü ekber, yüz defa Elhemdülillah, yüz defa Süphanellah de, bu dizginlenmiş, eğerlenmiş olarak Allah yolunda cihada tahsis edilmiş yüz attan daha hayırlıdır. Yüz deveyi sadaka olarak vermekten daha hayırlıdır. Yüz köleyi azad etmekten daha hayırlıdır.” (İbni Mâce,Edeb:56, Camiü's-Sağir 3/ 1314)

En hayırlı sadaka

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“(Namaz da) yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz hayır değildir. Hayır sahipleri Allah'a, ahirete, meleklerle (Allah'ın indirdiği) kitaplara, Peygamberlere, inanan, Allah sevgisiyle. mala olan sevgisine rağmen onu (fakir) akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere, esirlere harcayan; namaz kılan, sadaka veren, verdiği sözü yerine getiren, sıkıntılı zorlu zamanalarda sabreden kişilerdir. İşte sözünde duranlar ve Allah'dan korkanlar onlardır.” (Bakara 177)

Ebu Hüreyre (r.a) anlatıyor. Resulüllah (s.a.v.) buyurdular ki:

“ Sadaka'nın en üstünü, (müslüman) bir kişinin bir ilim öğrenip sonrada onu müslüman kardeşine öğretmesidir. “ (Kütüb-i Sitti cilt 16 sayfa 520 Hadis no 6060)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor.

“ Adem oğlu öldüğü zaman bütün amelleri kesilir (defteri dürülür). Fakat ölüp de defteri dürüldükten sonra bile üç şey devam eder:

- 1- Yararlı olan ilim,**
- 2- Sadaka-i câriye, (hiçbir riya katmadan Allah için yapılan camiler/ mescitler, yollar, hastaneler, okullar, yerleşil birimlerine getirelen su'lar gibi).**
- 3- Salih evlât . böyle bir evlet, babası öldükten sonra babası için bol bol hayır işler, dualar eder.”** (Müslim, Ebu Dâvud ve Tirmizi; Hadis Hasenedir.)

En üstün sadaka:

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Onlar.... Gerçeklere inanırlar, namaz kılarlar ve kendilerine verdiğimiz maldan infak ederler.” (Bakara süresi ayet: 3)

Enes 'den (r.a.) rivayet ediyor :

>> En üstün sadaka, aç bir canlıyı doyurmaktır.<< (Teberani'n , kebirî, Beyhaki'nin şî'bu-l imamından)

İbni Abbas (r.a.) rivayetle ;

>> **En üstün sadaka Su içirmektir.**<<Cemu-s-Sağir H.No;1261

Enes (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Şöyle buyurduğunu:20

>**En üstün sadaka, bir müslümanın ilim öğrenip sonrada onu başkasına öğretmesidir.** <İbni mace Mukadime C. Sağir

Resulullah bir hadisinde şöyle buyuruyor.

>>**En faziletli sadaka Ramazan da verilir.**<<Cemi-s-Sağir H.No: 126,

Ümmü Gülsüm binti ukbe Peygamber Efendimiz (s.a.v.)Şöyle buyurduğunu rivayet etti :

>> **En üstün sadaka , kötülük düşünen akrabaya verilir.**<<Cemi-

s-Sağir H.No; 1263

Biraz konu ile ilgili hadisleri ara verelim,yine konu ile ilgili iki dörtlük şiirlerimden yazmaya ve yine konu ile ilgili Ayet ,Hikaye ve Hadislerle ko- nuyu sonuçlandırmaya çalışalım.

Şiir kitabımdan yalnız iki dörtlük okuyalım mı?

Allah'ım yaptığımız iyilikleri bilen ve mükafatlandıransın,
Mallarını Allah için harcıyanlara, bire yedi yüz verensin,
Kullarının bütün iyilik ve kötülüklerini bilen yalnız sensin ,
Rabbim Mutlak galip yegane hüküm ve Hikmek sahibi yalnız sensin sen,

Rabbim, haram maldan değil, helal maldan sadaka vereni kabul edersin,
Rabbim Faizle kazanılanı eksiltene ,sadaka ile mallarını artırırsın,
Allah'ım meşru ve hilesiz olan her alış verişi helal, Faizi haram kılmışsın,
Rabbim, güldürde, ağlatanda, öldürde ve yaşatanda yalnız sensin sen

Başka bir hadisinde, fakirlere yardım elini uzatmanın Allah rızasına vesile olacağını haber vererek,

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Sadaka Rabbin öfkesini söndürür ve kötü ölümü bertaraf eder”(
Tirmizi, Zekât, 28.III,52)

Efendimiz (s.a.v.) Buyuruyorki :

>> **Bir yudum su bile olsa gerek kendiniz,gerekse ölmüşleriniz için sadaka verin. Buna gücünüz yetmiyorsa Kur'an dan bir ayet**

okuyunuz.Kur'an dan bir şeyler okumasını da bilmiyorsanız, Allah' tan afınızı dileyiniz.<Hayatü'l—Klüb

Yüce Allah başka bir ayet te de şöyle buyuruyor :

>>Ey iman edenler, kazandığınız malların ve topraktan elde ettiğiniz ürünlerin iyisinden Allah rızası için sadaka veriniz. Kendinizi aldanarak alabileceği bayağı şeyleri sadaka olarak vermeyin. Bilinki Allah müstağnidir ve şükre layıktır.<El –Bakara süresi ayet :267—

Gördüğünüz gibi Yüce Allah (cc) Sadaka ile ilgili çok ayetler le bize bilgi vermiş sadaka vermemizi ve verilecek sadakanında iyisini ve sevdiğimiz (mallardan) verilmesini emr etmiştir.

Ayrıca Peygamber Efendimizde (s.a.v.) de sadaka ile ilgili onlarca hadis buyurmuş, bu Hadislerinden birkaç tanesini yazdım bütün hadislerinde de sadakanın ne kadar önemli olduğunu işaret etmiş ve bir Hadisi şerifinde yarım hurma da olsa sadaka verin kendinizi ateşten koruyun buyurmuştur.

Yüce Allah verilen sadakanın mükafatında Bakara suresi 261. ayette bire yediyüz savap kazanır buyurmaktadır.

Yüce Allahu Teala ve Hz Peygamberimiz (s.a.v.) sadaka ya çok önem veridikleri açıkça ayet ve hadislerle bizlere bildirmişlerdir.

Neden Sadaka vermek insan oğluna ağır gelmektedir. Mal canın yongasıdır. Ayrıca mal ve servet sahibi olmak dünyalık için çok önemli görülmektedir.

İnsan oğlunun Çok zor şartlarla didinip kazandığı malının iyisini ve sevdiği maldan da fakirlere, yoksullara dağıtması maneviyat biraz zayıf olursa kendisine ağır gelir. Oysa bunun dar / kıyamet gününde ona ne kadar faydalı olacağını bilse seve, seve malının yarısını Allah yolunda infak eder sadaka olarak dağıtır.

Sadakanın ne kadar önemli ve sevaplı olduğuna dair aşağıdaki ayet ve hadisi şerifleri okuyup inceleyelim.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir Hadisi-de şöyle buyurmuştur.

< En üstün dereceli amel, en ağır ve zahmetli olan ameldir <

Peygamberimiz bir Hadisinde şöyle buyuruyor.

(Bir) Sadaka, yetmiş türlü kötülüğün kapısını kapatır.Dürret-ül Vaizin.

Allahu Teala Kur'anı Kerimde Bakara süresi ayat 261 ayet te şöyle buyurmaktadır.

>>Allah yolunda mallarını harcıyanlar, her başak yüz taneli yedi başak bitiren bir (tohum tanesine) benzer, (Verimli bir tohum tarlası gibi kat kat sevap kazanır.) O'nun lütfu ve Hazinesi gayet bol ve geniştir. O her kesin ne yaptığını bilendir.<<

Hz. Peygamber, muhtaçlara yardım etmenin mükafatını büyüklüğünü haber verdiği bir hadisinde,

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Temiz şeylerinden kim ne tesedduk ederse ki, Allah sadece temizi kabul eder. Rahmân onu sağ eliyle alır ki O'nun her iki elide sağdır. Bu sadaka bir tek hurma bile olsa O, rahmanın avucunda dağdan daha iri oluncaya kadar büyür, tıpkı sizin bir tayı veya boduğu büyütmeniz gibi (O' da sadakanızı büyütür.”) (Buhâri , Zekat, 8, Müslim, Zekât, 63,1014) Muvatta, Sadakat 1,(2 995 Tirmizi, Zekat, 28 (661) Nesâi Zekat 48, (5,57; İbni Mâce 28,(1842) Kütüb-i Sitte Cilt 9, sayfa 228)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurdu :

>>Mallı olan malını , İlmi Olan İlmini , Kuvveti olan da kuvvetinin sadakasını versin. << Dürret-ül Vaizin)

Bir Hikaye

-----:

Bir gün bir yoksul Peygamber Efendimiz (s.a.v.) gider bir sadaka İster.

Resulüllah (s.a.v.) Yoksula git, Eba Bekir'e söyle sana sadaka versin, buyurur.

O sırada da Hz. Eba Bekir (r.a.) develerine çobanlık yapmakta Akşam üzeri Hz. Eba Bekir (r.a.) yaklaşık yüz devesini önüne katmış evine gelmektedir.

Yoksul Ya Eba Bekir ,Resulüllah (s.a.v.) den sadaka istedim o da bana dedi ki, git Eba Bekire söyle sana sadaka versin.

O arada en iyi develer en önde, en cılız, hasta, yavru ve zayıf develerde en sonda yürüyorlar.

Hz. Ebabekir Fakiri dinler dinlemez,hiç tereddüt etmeden git en öndeki deveyi al dedi . Fakir adam ,Hz. Eba Bekir'e Allah senden razı olsun der.

Hz.Eba Bekir git ikincisini de al der. Fakir adam Allah senden razı olsun.

Hz. Eba Bekir git üçüncüsüne de al der. Fakir adam Allah senden razı olsun.der.

Verhasıl , Elli deveye kadar , fakir Allah senden razı olsun dedikçe Hz. Eba Bekir birer birer deve veriyor sonuçta elli deveyi veriyor. Ellibirinci deveye gelince , Fakir adam şaşırıyor. Ve Hz. Eba Bekir'e şöyle diyor, Allah malını çoğaltsın. Hz. Eba bekir tamam şu elli deveni al git.

Hz. Eba Bekir ile fakir arasında şu sohbet geçiyor.

Hz.Eba Bekir , fakire , Ey müslüman ,Allah'a yemin ederim ki, sen Allah razı olsun dedikçe sonuna kadar sana bütün develerimi sadaka olarak verecektim. Ama sen malın çok olsun dediğin için orada durdum.

Biraz Tefekkür edeli mi ? Bence en önemlisi , fakir Allah senden razı olsun dedikçe bir seçkin deve veriyor. Ve Elli bir defa Allah senden razı olsun duasına ellibir deve sadaka veriyor.hz. Eba Bekir

İkinci önemli konu en iyi develer en önde cılız,yavru ,hasta develer ise en arkada, Hz.Eba Bekir ise yukarıda yazmış olduğumuz

Bakara suresi Ayet :267 ile Al-i İmran süresi ayet 92 bu her iki ayete de uygun olarak ,mallarının en iyisini ve en sevdiğini sadaka veriyor. Arkada kalan develerden değil önde giden en iyi develerden sadaka veriyor.

Evet; Hz. Eba Bekir gibi sadık olmak, Hz. Eba Bekir gibi sadaka vermek başka hiçbir kula nasip olmamış ve bundan böylede olacağına zan etmiyorum.

Yüce Rabbim ,Milyar defa Hz. Eba Bekir den razı olsun, ve bize de gerçek Allah için sadaka veren kullarından eylesin.

Biz olsaydık aynisi yaparmıydık? Fakir Allah rızası için bir ekmek parası ister biz cebimize bakıyoruz en küçük para neyse onu seçip ya veriyoruz yada vermiyoruz, Bir de bizlerin sadaka verişlerimizi tefekkür edersek ?

Her kes kendisine göre tefekkür yapsın, genişçe düşünsün.

Sadakayı malın en sevilenlerinden vermek, giymediğiniz, yemediğiniz şeyleri vermemek,

Dikkat edersek yukarıdaki Deve hikayesini okuduk, Hz. Ebu Bekir (r.a.) sadaka verdiği zaman develerin en iyisini en gencini ve doğurganını sadaka veriyordu.

*

Efendimiz (s.a.v.) Şöyle buyuruyor:

>>**Sadaka Cehennem ateşine karşı bir perdedir. Kıyamet günü hesaplaşması gelip çattığında (O günün dehşetli sıcağı karşısında) İnsanlar (yoksul ve düşkünlere) verdikleri sadakaların gölgeleri altında gölgeleneceklerdir.<< (--Zehret—ül Riyaz—**

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

“Cimri Allah’tan uzaktır; cennetten uzaktır; İnsanlardan uzaktır; ama cehenneme yakındır.

Cömert Allah’a yakındır; Cennete yakındır; insanlara yakındır; ama cehenneme uzaktır.” (Abdullah Aydın’ın Nura Doğru küllaytından,)

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki,
“Malınızı zekatla çevreleyiniz, Hastalarınızı sadaka ile tedavi ediniz, Bela çeşitlerini dua ile karşılayınız.” (Abdullah Aydın’ın, Nura doğru küllüyatından)

Abdullah bin Amr el-Müzeni (r.a.) rivayet ediyor:
“ Rızkınızın bollaşması için sadaka vererek Allah’tan yardım isteyin.”
(Deyleminin Müsnedü’l-Firdevsinden C.Sağır 1/283)

Son bir Hadis : Efendimiz (s.a.v.)
Güzel söz sadakadır.” buyurmuştur. (Müslim, Edeb, 56,II,699)

Ekin ekmek ve Meyve ağacı dikmek de sadakadır :

EbuEyüp el-Ensari (r.a.) Resulüllah (s.a.v.)
“Bir kişi bir fidan diker dikmez, Allah ona bu fidandan çıkacak meyva kadar sevap yazar.” buyurdu. (İmam Ahmed, Tergib ve Terhib 5/219)

Enes (r.a.) Resulüllah (s .a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet edilmiştir.
“ Her hangi bir müslüman bir ağaç diker, veya ekin eker de ondan kuşlar ve insanlar yerse, bu onun için bir sadka olur.” (Buhari, Müslim, ve Tirmizi, Tergib ve Terhib 5/217)

Borç vermek de Sadakadır :

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:
“Eğer borçlu ödemekte güçlük çekiyorsa eli genişleyinceye kadar ona müsaade edin. Bununla beraber alacağınızı tamamen sadaka olarak bağışlamanız hakkınızda daha hayırlı olur. Eğer bilerseniz. (Bakara süresi ayet: 280)

Abdullah b. Mesud (r.a.) Resulü Ekrem (s.a.v.)’in
“Her borç verme sadakadır.” Buyurduğunu rivayet etti. (Ahmed, Tirmizi ve Hibban)

Ebu Hüreyre (r.a.) Resulü Ekrem (s.a.v.)’in
“ Kim darda kalmışa kolaylık gösterirse Allah da kendisine dünyü ve ahirette kolaylık gösterir.” Buyurduğunu rivayet etmiştir. (İbni Mâce İbni Hibban,)

Enes b. Malik (r.a.) Resulüllah (s.a.v.)’in şöyle buyurduğunu söyledi:
“ İsra (mirac) gecesı cennetin kapı üzerinde: Sadakanın sevabı on mislidir. Borç vermenin sevabı ise on sekiz mislidir. Yazılı olduğunu gördüm.” (İbni Mâce ve Beyhaki, Tergib ve Terhib, 2/333)

Osman b.Affan (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu işittim. dediği, rivayet edildi:

“ Bir fakire alacağımı erteleyen veya kendisine borçlu olana alacağımı bağışlayan bir kulu, Allah kendi gölgesinden başka bir gölgenin bulunmadığı bir günde gölgelendirir.” (Abdullah b. Ahmed, Zevaidü'l-Müsened'inde rivayet etmiştir.

BİRİ ÖLÜNCE KALAN MALI VARISİNİN- DİR

İbni Mes'ud (r.a.) der ki: Resulullah (s.a.v.) :

“Hanginiz varisin malı kendi malından daha sevimlidir? “

Ashap;

Ya Resulullah! içimizde kendi malı kendisine daha sevimli olmayan hiç kimse yoktur. “ dediler:

Resulullah (s.a.v.) :

“İnsanın önce gönderdiği kendi malı, geriye bıraktığı da varisinin malıdır.” buyurdu. (Buhâri ve Nesâi)

Ebu Hüreyre (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

Kul malım malım der. halbuki kul için malında ancak üç şey vardır.

1- Yiyip tükettiği,

2- Giyinip eskittiği,

3- Verip ebedi hayat için kazandığı.

Bunun dışında yok olacak ve gerideki insanlara (mirasçalarına) bırakacaktır.“ (Müslim)

Sadaka verdiğin bir malı Tekrar bir bedelle geri alamazsın ?

Ömer bin Hattab anlatıyor.

“ Bir at alıp Allah için birine verdim. O adam ata iyi bakmıyordu. Onun için o atı satın almak istedim.

Zan edersen ucuz da alabilecektim. Durumu Resulullah (s.a.v.) me sordum.

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdular:

“ Bir dirheme de (bir kuruş'a da) verse alma, çünkü verdiğin sadakanın dönen kustuğunu yiyen köpek gibidir buyurdu.” (Muvata cilt 1 sayfa 357)

Not:

Allah Teâlâ hepinizden razı olsun, bunları okuyun ve okutun /Biribirinize tasfiye edin, Çünkü: Yüce Allah buyuruyor ki, “Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?”

Peygamber Efendimiz de : Alimin uykusu cahilin ibadetinden üstündür.” Başka bir Hadisinde: “Âlimin, kıldığı iki rekat namaz, cahilin kıldığı bin rek’at namaza bedeldir.” Çünkü alim bilinçli uyuyor ve bilinçli ibadet ediyor cahil ise kısacası cahildir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

Şükür edip iman ederseniz Allah size ne diye azap etsin ? oysa Allah bilen bir bilendir. (Nisa süresi Ayet 147)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Eğer Şükür ederseniz, nimetimi sizin için elbet artırırım.”(14 / 7)

HAMD VE ŞÜKÜR

-----:

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Elhamdülillahi Rabbi'l-Alemin.” (Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamdolsu”

(Fatiha süresi Ayet: 2)

Başka bir Ayet de:

“De ki: -- Müminler, Allah’ın kendilerine verdiği iman faziletine ve Kurân rahmetine sevininler. işte bu onlar için toplayıp biriktirdikleri her türlü servetten daha hayırlıdır.” (Yunus süresi ayet 58)

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyuruyor:

“ Zikrin faziletçe en üstünü, La ilahe illa’llah, Duanın efdali de, El-hamdü li’llah” demektir. (Duaların Esrarı kitabından alınmıştır.)

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyuruyor,“ **İmân yarımşar iki parçadan ibarettir, bir yarımı sabırdır. Diğer yarımı da şükürdür.**”(A,Kadir Geylani’nin Sohbetler kitab sayfa 265)

“Allah’a Hamd olsun. (Allah’a şükür demektir.) ileri de şükürün anlamına genişçe değinilecektir,

Hamd; ancak bütün alemleri Yaradan ve Malik’, Mürebbisi olan cenab-ı Rabbi'l-Alemin’e mahsustur ve ancak Hamd. O’nadır.

Hamd ; Özet anlamı : Allahu Azimü’ş-şan Hazretleri’ni, bizlere büyük lütf ve ihsan buyurduğu sonsuz nimetlere karşı Rabbimize Hamd etmek saygı ve ta’zim ile anmak, Rabbi’ni bilmek, övmek (zkir) etmektir.

Ayrıca sevindirici veya üzücü bir durumla karşılandığında da, Allah’a hamd etmek şükür etmek müstehabdır.

Hamd ; Sözlük anlamında ise : 1- Övme, medih, 2- Şükür, şükran, teşekkür (Yalnız Cenabi hak hakkında kullanılır.) **Hamd olsun = Allah’a şükürler olsun, El-hamdü li’llahi Rabbi’l –Alemin” = (Hamd ve şükür Alemlerin Rabbi Cenab-ı Hak’ka mahsustur. şükür Allah’a (bu tabir en çok yerine göre her mutlu sona kavuşunca) dua yerine kullanılır. denilmektedir.**

Bir İlahi sır : Bütün dünya dillerinde **Hamd** kelimesinin **“ tam karşılığı yoktur. bu da “ “Hamd “ ‘in Kur’an-ı Kerim ıstılahlarından (Mucizelerinden) ve ehli islam’a mahsus nimetlerinden biri olduğunu göstermektedir.**

Bunun için de Yüce Rabbimize sonsuz Hamd olsun.

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“Ebedi hayat sahibi ancak O’dur. O’ndan başka ilah yoktur. O halde ibadeti O’na halis kılarak şöyle dua edin. “ Hamd Alemlerin Rabbi olan Allah’ındır.” (Mü’min Süresi Ayet 65)

Peki Allahü Teâlâ’ya Hamd etmekten maksad nedir?

Hamd, bir karşılık değildir,

Hamd ni’met içinde yaşamaktan dolayı içimizde coşan, kaynayan, köpüren Allahü Teâlâ’ya şükrandır minnettarlıktır. Eğer sağlam fitratlı bir müslümansanız, vîhdanınız ve maneviyatınız sağlam yapılı ise bu şükran duygusunun içinde kaynağını hissedersiniz, işte bu his. Sizi bütün varlıkları var eden Yüce Rabbimize kavuşturan en samimi bağlantı olur.

Bu bağlantının kuvveti; dilimizin gönlümüze, gönlümüzün bütün azalarımızla uyum halinde Hamd vazifesini yerine getirmesi ile kendisini gösterir ve yaşatır. O halde Hamd, insanın, Rabbine karşı duyduğu terbiyenin, edebin, arın, saygının ana kaynağıdır.

Yoksa, Hamd bir karşılık değildir. Yüce Rabbimiz verdiği tüm nimetlere karşılık bir şey beklememekte ve hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Hamd yukarıda belirtildiği gibi Yüce Rabbimizin bize bahş ettiği, sonsuz nimetlere karşılık memnuniyetliğimizi, gönül hoşluğu gönül razılığı içinde teşekkür, mütteşekkür, şükürün, ar, edep, saygı, terbiye duyduğumuz için, şükranla, Yüce Rabbimize Hamd ve şükür ediyoruz neden budur.

Yüce Allah şöyle buyuruyor :

“ De ki: Allah’a Hamd olsun. “ (İsra süresi Ayet: 111)

Efendimiz şöyle buyuruyor.

“ Allah’a Hamd-ü sena ile bulunmayan her mühim işin feyzi ve bereketi olamaz.”

“ ALLAH’IM YALNIZ SENSİN—SEN “ şiir kitabımdan bir dörtlük okuyalım.

Bütün Kainata ve bana kafi gelen Allah’ım Sana Hamd olsun,
Bütün canlıları ve beni yediren içiren Yüce Allah’a hamd olsun,
Bana iyilik eden bu lütfü ihsan eden, Yüce Rabbime hamd olsun,

Seni takdis ederim, Senden başka hiçbir ilah yoktur. Yalnız Sensin-Sen

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“ (Müminlerin) **dualarının sonu da Alemlerin Rabbi olan Allah’a Hamdolsun.**” sözüdür. (Yunus süresi Ayet: 10)

Yüce Allah-ü Teala’nın Esmâü’l Hünsada geçen isimlerden biri de,
“**ŞEKÜR**” dür,

ŞEKÜR’ün özet anlamı : Allah Rızası için yapılan işlere, ibadetlere karşılık daha çoğunu veren ; dünyada, da yapılan iyi ameller karşılığında Ahiret’de, de sonsuz ni’metler ihsan eden odur.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“**Eğer Şükür ederseniz, nimetimi sizin için elbet artırırım.**”(14 / 7)

Kullar ise O’na şükür’de tam karşılığı bırak ta, çeyrek karşılığını da Yüce Allah’ın verdiği nimetlerin şükürünü eda edemezler.

“ **Şekür** “

Şükür, bu mübarek isimden çok geniş kapsamlı olarak alınmıştır, anlatılan manadan, Rabbimizin bize lütf ettiği tüm nimetlerine, ihsanına, iyiliklerin, karşılığına, Kullarında Rabbine minnettar kalması, saygıyla eğilmesi, sonsuz teşekkür etmesi, şükranlarını sunması, arz etmesi karşılığında ;

“ **ŞÜKÜR** ” ismi verilmiştir.

Şükür birkaç kısma ayrılır :

a)Dille “Şükür “ : Bu tür şükür, engin gönülle nimet veren, Yüce Zat’ın verdikleri nimetleri itiraf etmektir, hep hayır söylemek / kötü şeyler söylememek Kur’ân okumak, zikir etmek, yapıcı olmam iyi şeyler konuşmak

b)Bedenle “Şükür “ : Bu türlü şükür, (sağlığı, afiyeti, gücü, ihsan eyleyen Yüce Zat’a karşı vefalı bir şekilde hizmetinde bulunmalı (o gücü kuvveti RABB-i’nin verdiği kesinlikle bilmek ve ibadetlerle şükür etmelidir.)

c) Kalben yapılacak “ Şükür “: Bu türlü şükür ise.. müşahede sergisine girmektedir. Hem de saygıyı edebi hiç eksik etmeden Yüce Zat’a Şükür etmektir.

Tüm duyguların kendine göre şükürü vardır: Gözün, şükürü, kulakların şükürü, beynin şükürü, dillin şükürü, vesair bütün azaların şükürü yapılmalıdır.

Örneğin; Gözlerin şükürü, gözler ne güzel görüyor, gözlerim olmasaydı ben ne yapabilirdim, gözlerinin kıymetini bilmek, kötü şeylere bakmamak Allah Teâlâ'nın yarattığı her helal şeye tefekkürle bakmak Allah Teâlâ'ya a Hamd ve şükür etmek, işte gözlerin şükürü budur.

Kulakların şükürü: Kulaklarım olmazsa ben ne yapardım hiçbir şey duyamaz bir taş gibi veya başka bir yarattık gibi olurdu, çok şükür kulaklarım var her şeyi duyuyorum ve duyduklarımı anlıyorum ve ona göre cevap veriyorum, bu nedenle kulakların şükürü, Kur'ân okumalısın, zikir etmelisin, güzel dini sohbetlere gidip vaaz dinlemelisin çirkin yerlere gidip çirkin şeyler gıybet dedikodu gibi kötü şeyleri dinlememelisin kulakların şükürü böyle yapılır.

Diğer tüm uzuvların şükürü de aynı şekilde her şeyi Allah Teâlâ'nın rızası olmayan şeylerde kullanmamak Allah'ın rızası olan yer ve şeylerde kullanmak olur

Hâsılı Özet olarak : Şükür odur ki; Yüce Allah'ın verdiği nimetlere isyan edilmeye, kulluk görevini ihmal etmeye. Bütün nimetlerin Rabbin'den geldiğini ve kendisinin kul olduğunu bilmesi,Hamd ve şükürünü eksik etmemesi gerekir.(Gunyet'üt talibin 1140-1141)

İki dakika tefekkür edelim mi?

Bazı bilgisiz altı, tabaka / sınıf ; Allah Teâlâ kendisine bir zenginlik veya, servet makam, gibi bir şeyler verince o şöyle der. Ben kafamı çalıştırdım, şunu şöyle yaptım, bunu böyle yaptım zengin oldum, bir Türlü Hamd ve Şükür ağzından çıkmaz, hep ben yaptım kafamı kullandım der. Ama; iflas edince ben çalıştım çabaladım, Allah benden aldı der. Oysa:

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“İyilik ve lütuf Allah'tan, kötülük ise bir hatanın neticesi olarak kendindedir.”

(Nisa süresi ayet 79)

Şükür sıradan Müslümanların şükürü ile seçkin Müslümanların şükürü olmak üzere ikiye ayrılır.

1--Avam tabakasının şükürü ise, eline dünya malı geçince, veya dünya ile ilgili makam, ev, araba, para, evlat, vesair geçince Allah Teâlâ'ya çok şükür ederler.

2--- Gerçek ilim'e takvaya bilgilere sahip olan **“Avam tabakası üstü, Havvas'lar / seçkin kişiler”** tüm hallerinden sıyrırlar; Yüce Zat'ı bilme tanıma hallerinde yok olurlar, yani; acizliklerini, kusurlarını cehaletlerini de itiraf ederler.. bütün bu hallerin sonunda Yüce Hakk'a karşı her yönü ile boyun eğler. akla gelen gelmeyen bütün nimetlerin Allah Teâlâ'dan olduğunu O'ndan geldiğini bilirler. İşte bu durum o **“ Havas takımlarda, dille, kalple, beyinle, gözle kulakla, el ayakla, Tüm Alemlerin Rabb-i olan yaratıcısına şükürlerini ifa ederler. Bütün nimetlerin, lütufların, kaza ve belaların Allah'tan geldiğini, kalpleri ile, beyinleri ile onaylayıp, dilleri ile tastik eder Hamd ve Şükür ederler bela ve musibet sonucunu sabırla beklerler”**.

En doğrusunu Allah Teâla bilir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Allahın nimetlerini sayarsanız, bitiremezsiniz.”

Başka bir ayette;

“Allah'ın bilgisi dışında yaprak dahi düşmez”

Bu hususta Din adamlarının dediklerine bakalım:

Denilmiştir ki:

Şakir o kimsedir ki, gelen ihšana/ lütfâ şükür eder. **Şekür** ise.. gelen belaya da şükür eder.

Allah Teâlâ Rahmet eylesin Cüneyd (Bağdadi) şöyle dedi:

Şükür odur ki, gelen nimetlere karşı kendini layık görmeyesin.

Denilmiştir ki:

Şakir, mevcut olan nimete şükredendir.. Şekür ise.. olmayana dahi şükür edendir.

Denilmiştir ki:

Şakir odur ki, gelen nimete şüküredir. Şekür ise..gelmeyen nimete dahi şükür eder.

Denilmiştir ki:

Şükür engin bir gönülle; nimeti verene bırakmaktır. Hemde bütün nimetleri.

Allah Teâlâ Rahmet etsin Ebu Bekir Varak şöyle derdi: Nimettin şükürü odur ki, bunun ağırlığı görüle, gönderene saygısı dahi hiç eksik etmeye.

Denilmiştir ki:

Nimetin şükürü odur ki, kendini nimet içinde emanet durur gibi göresin ona sahip çıkmayasın, (emanetçi olduğumuzu bilelim.)

Bir Teyze, oğlu ile beraber Doktor'a gider : Doktor teyzeye sorar, teyze şikayettin ney, teyze cevap vermes, tekrar sorar teyze şikayettin ney teyzeden cevap yok son kez sorar teyze buraya neye geldin şikayettin ney.

Teyzenin oğlu müdahale edip şöyle der. Doktor bey, sen sabaha kadar şikayettin ney diye sorarsan annem sana cevap vermez, çünkü şikayet deyince, Allah'Teâlâ'dan şikayet ettiğini anlıyor. o her halinden Allah Teâlâ'ya Hamd ve şükür eder. haşa şikayet etmez.

Doktor hatasını anlar. Teyze vücudun neresi ağırıyor deyince teyzenin dili o zaman çözülüyor.

Denilmiştir ki:

Şakir odur ki, bolluk zamanı şükür eder. Şekür ise..yokluk zamanında dahi şükür eder.

Allah Teâlâ Rahmet eylesin, Şibli şöyle derdi:

Şükür nimeti diğil, nimeti vereni görmektir, bilmektir.

Ebu Osman Allah Teâlâ Rahmet eylesin şöyle derdi:

Avam halkının şükürü şunlardır: Yemeye, içmeye, giyinmeye,Hassın hassı kulların şükürü ise.. kalplerine gelen manalar üzerinedir.

Bu manada Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Şekür kullarım azdır.” (34 / 13)

(Yani tam manasıyla şükür eden kullarım azdır.) şimdide ayni değildir, adamlar kazanınca ben kazandım benim evim, arabam yatım, katım, At'ım, Villam, yazlığım, fabrikam gibi şeylere dalmış, bu nimetlerin Rabbinden olduğunu kendisi bir vesile olduğunu bildiği halde bilmemezlikten geliyor. Öyle kişiler dünya malı ile şehvet duyguluğu serhoşluğundan ölmeden önce ölmüşlerdir ama ne yazık ki, kendilerinden haberleri yoktur.

Türkiyenin en zengin en zengin birisi, Televizyona çıkıyor benim iki çocuğum var ben çocuklarımın geleceğinden endişe duyuyorum diyebiliyor. Rabine Hamd ve şükür yapmadığı gibi rızıklığından korkuyor ve bayağı tabri caiz ise ağlıyor. Şükürsüzlüğe bak, aç gözyüğe bak, kanatsızlığa bak, bunun gözlerini ancak bir avuç toprak doldurur. Dünya zenginlerinin arasında türkiyenin en zengini böyle yapıyorsa diğerlerine ne diyelim, işte Yüce RABBİ'mizin yukarıdaki ayette **“ Şükür eden kullarım azdır.”** Buyurmaktadır.

Başka bir ayete:

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Doğrusu biz sizi yer yüzüne yerleştirdik, ve orada size geçim vasıtaları verdik, ne kadarda az şükür ediyorsunuz.” (A’Raf Süresi ayet 10)

Fakat biz ne yapıyoruz. Bizebir kahve ısmarlayana kırk yıl hatırı var diyoruz, bir yemek ısmarlayana ölünceye kadar ona teşekkür ediyoruz, eş ve çocuklarımıza onun verdiği yemek veya yaptığı küçük bir iyiliği anlatıyoruz ama, Rabbimiz, bizi insan olarak mükkemel yaratmış, akıl vermiş ev, evlat eş, iş, sağlık ve her türlü nimet vermiş, ama bize bunca nimetleri lütf eden karşılıksız bahş eden Rabbimize bazılarımız, kulluk görevi yapmadığımız gibi Hamad ve şükür etmiyoruz üstelik isyan ediyoruz emirlerini yerine getirmiyoruz ve bir sıkıntıya düşünce Allah’a yalvarıyoruz ama rahatlığa kavuşunca Allah’a isyan devam ediyor ve diyoruz ki Allah Teâlâ işimize karışmasın ben gencim, ben zenginim, ben çapkınım, ben şuyum ben buyum, istediğimi yaparım, işte böyle düşünenler için veya şükür etmeyenler için Rabbimiz yukarıdaki ayet te **“ Ne kadar da az şükür ediyorsunuz.”** Buyurmaktadır.

Davud (a.s.) bir münacaatında şöyle dedi.

“ İlahi sana nasıl şükür edeyim? Zira Sana şükür etmem dahi, Senden bana gelen bir nimettir.

Allahü Teâlâ şöyle vahiy etti:

“ İşte, şimdi Bana şükür ettin.. Yani bu manayı bildiğin için, (K. Geylani, Gunyettü’t Talibin kitabının 1141—1142)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

Şükür edip iman ederseniz Allah size ne diye azap etsin ? oysa Allah bilen bir bilendir. (Nisa süresi Ayet 147)

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

“ İyiliğin karşılığı mutlaka iyilik olmalı değil midir? (Ey insanlar ve cinler!..) o halde Allah’ınızın hangi nimetini inkar edebilirsiniz.”

Hadis no: 3317= Ebu Hüreyre (r.a.)’den rivayetle, Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“Genişlikte taat ve şükürle kendini Allah’a tanıtt ki, O’da sıkıntı anında yardımına koşmakla seni tanısn.” (Ebu’l Kasım bin Buşar’iden C. Sağır 2/825)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)

“ Kim ki, Süphanallah derse ona on hasene vardır. la ilahe illallah derse ona yirmi hasene vardır. Elhemdülillah derse ona otuz hasene vardır. buyuruyor. (İhya-i Ulüm-id-din C.8)

***

Yukarıdaki Hadisi şerifin açıklaması ve daha geniş bilgi elde etmemiz için Kimya’yı- Saadet kitabındaki geçen açıklamalı bilgi ve Hadisi şerifi okuyalım mı?

Biliniz ki, İman marifetinin kapıları çoktur.

Birincisi, Takdistir. Takdis, alemlerin Rabbi, bütün yaratılmışların sıfatlarından vehim ve hayale gelen her şey’den Münezehtir. Beridir. Uzaktır. diye bilmektir. Bu takdis sözü **“Süphanallah” dır.**

İkincisi, Bu munezehliği ile beraber, bir olduğunu ve ortağı olmadığını bilmektir. Bunun ibaresi: **“ La ilahe illallah” dır.**

Üçüncüsü : Var olan her şey’in O’ndan olduğunu ve O’nun nimeti olduğunu bilmektir. Bunun ibaresi: **“Elhemdülillah” dır.** Bu yukarıda ikisinden çok ötedir. O iki marifet de bunun altında kalır bunun için;

Resulüllah (s.a.v.)

“ Süphanallah diyen on, La ilahe illallah diyen yirmi, Elhamdülillah diyen otuz sevabı alır.” Buyurdu.

Bu sevaplar, dilin bu kelimeleri söylemesiyle değil, bu kelimelerin bildirmek istedikleri marifetleridir. Şükür ilminin manası bu anlatıklarımızdır. (Kimyayı Saadet 599)

Enesb. Malik’in (r.a.) Rivayetine göre Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“ Allah, yemeğini yedikten ve içeceğini içtikten sonra bu ni’metlere karşılık kendisine şükreden kulundan kesinlikle razı olur.” (Tenbihü’l Gafilin 585)

Yine şiir kitabımdan konu ile ilgili yalnız bir beşlik şiir okuyalım mı?

**Allah’ın , Salih kulları kah bolluk halinde, kah yokluk halinde,
Kah bela ve musibet halinde, kah sıkıntı ve sabır halinde,
Kah hastalık halinde, kah sağlık halinde, kah zorluk halinde,**

**Allah'ın iyi kulları her halinde de, Allah'a hamd ve şükür ederler,
Yüce Allah, bizleri başı boş yarattığını mı zan ediyorsunuz.**

Yüce Allah buyuruyor :

“ Biz şükredenleri mükafatlandıracağız. “(Al-i İmran Süresi Ayet: 145)

***

Resulüllah (s.a.v.) Ensarlardan bir gurup gördü: **“ Müminmisiniz.”** ? buyurdu. Onlarda evet, dediler. **“ İmanın alameti nedir ? “** buyurdu. Onlarda, “ Nimete şükr ederiz, belaya sabrederiz. Allahü Tealanın kazasına razı oluruz dediler. Efendimiz. **“ Kabe'nin Rabbi olan Allahü Teala' ya yemin ederim ki, Müslümanız.”** Buyurdu:

***

Muhammed bin el –Münkedir'den rivayetle : Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Ben sizin için günah işlemenizden daha çok nimetlere şükretmemenizden korkuyorum. Dikkat edin! Şükredilmeyen nimetler öldürücü ve yok edicidir.” Camiü's-Sağir 1399 ve İbni Asakir'den)

Sahbera'dan (r.a.) Rivayetle:

“Kendilerine musibet verildiğinde sabreden, nimet verildiğinde şükür eden, zulme uğradığında bağışlayan, haksızlık yaptığında af dileyen kimseler emniyete kavuşanlar ve hidayete erdirenlerdir.” (Teberani'nin Kebirinden, Beyhaki'nin Şuab'l İmar'ından ve Camiü's-Sağir 1519.)

İki Salih kul birbirleri ile karşılaşır aralarında şöyle konuşma geçer.

Biri diğerine sorar nasılsınız iyimisiniz, iyiyiz, bulunca yiyoruz bulmayınca da Allah'a sabır ediyoruz.

Diğer arkadaşı ona şöyle cevap verir. sizin yaptığımız horasan köpekleri de yapıyor. Bizler ise bulunca dağıtıyoruz bulamayınca da Allah'a Hamd ve şükür ediyoruz.

*

Namaz kılarken her rükü de üç defa Alemlerin Rabbi olan Yüce Allah'a hamd ediyoruz,

1- **Fatiha süresinin 2. Ayetinde Elhemdülillahi Rebi'l-Alemin** (Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.)

2- Rükudan kıyama doğrulurken şu zikri okuyoruz. **“ Semiallahu limen hamideh .”** (Allah kendisine hamd edeni işitir.) doğrulduktan sonra da, **“ Rabbena lekel hamd. “** (Rabbimiz! Hamd sanadır.) deriz.

Ayrıca, her Duanın başlangıcında ve sonunda Allah'a Hamd etmek müstehabtır.

*

Enes (r.a.) rivayetine göre: Resulüllah (s.a.v.) yüksek bir yere çıktığı zaman şöyle derdi:

“ Allah’ım! Senin yüceliğın her yüksekliğın üstündedir. ve her durumda hamd sana mahsustur.” (İmam-ı Nevevi El-Ezkar kitabından)

***

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Öyleyse siz beni anın ki, bende sizi anayım. Nimetlerime şükredin, nankör olmayın.” (Bakara süresi Ayet: 152)

BİR HİKAYE

-----:

Bir gün Hz. İsa (a.s.) Peygamber bir şehirde gezerken, bir köşeye çekilir azda olsun bir soluk alayım dinleneyim der. O sırada bakar ki, yanında bir adam iki gözden amma, iki ayak ve eller felçli, yalnız dili ve kulakları çalışıyor başka her tarafı felç, Hz. İsa Peygamber adama bakarken adamın dudaklarını kıpırdattığını bir şeyler mırıldandığını görür, duyar hemen adamın yanına sesizce sokulur bu adamın bu halde neler mırıldandığını içtenlikle merak eder.

Hz. İsa (a.s.) soluğunu tutmuş bu iki gözden amma ve felçi adamı dinler. Adamın dudaklarından dökülün zikir ve şükür Hz. İsa Peygamberi şoke eder.

Yalnız dili, kulağı ve kalbi sağlam diğer taraftan çok özürlü adam şu şekil Yüce Allah’a zikir ve hamd ve şükür eder.

“Ey Yüce Allah’ım senin bana verdiğin nimetlere ne kadar şükür ve hamd etsem azdır. Sana sonsuz Hamd ve şükürler olsun, senin bana verdiğin nimetleri hiçbir zengin’e ve kimseye vermemişsin, der.

Hz. İsa (a.s.) dilini yutmuş tüyleri diken, diken olmuş soluğunu tutmuş bu adamı tekrar dinler. Onun dediklerini tekrar teyit etmek ister. Bakar ki adam tekrar, tekrar Hamd ve şükürünü tazeler ve dili döndükçe Yüce Allah’ı zikir eder.

Hz. İsa Peygamber, hayretler içinde şaşkındır, bu adamın bu şekil zikir ve şükürünün sırrını öğrenmesi için, adamın sırtına dokunur. Adama şöyle der. Yüce Allah sana ne vermiş ki sen bu kadar Hamd Şükür ve zikir ediyorsun der.

Özürlü adam: Sakin, sabırlı ve bilinçli bir şekilde, bu şekil cevap verir.

Yüce Allah, onu tanımam için bana akıl vermiş, onu zikir etmem için bana dil ve kalp vermiş, ben dilim ile kalbim ile beynim ile Yüce Rabbim’e hamd ve şükür ediyorum. Yüce Allah bana akıl vermeseydi de bütün dünyayı verseydi bana ne faydası vardı.

Her kes malı, parası, hanımı, çoluk, çocuğu ile uğraşırken benim hiç öyle bir derdim yok, Tek arzum ve isteğim Yüce Yaratanıma çok Hamd ve

şükür etmek ona layık bir kul olmaktır. Hz. İsa hayretler içinde gördüklerine ve duyduklarına sanki inanmamaktadır. Kendi kendine, bu ne sevgi bu ne iman gücü, bu ne ihlas ve tevekkül, bu ne sabır. Bu gibi tefekküre dalan Hz. İsa kendisine geldikten sonra, adamı tekrar tekrar süzer taktir ve hayranla adamı seyir eder ve ellerini havaya kaldıran Peygamber Hz. İsa, bu özürlü için Yüce Rabbimize dua eder. çok yalvarır özürlü olan adamı Yüce Allah , onu sağlığına kavuşturur.

Özürlü adam: Gözlerine kavuşunca gözlerini açar, Hz. İsa Peygambere bakar sen İsa, Peygambermisin. Hz. İsa gözlerinden belli değil mi? Adam gözlerim iyi açıldı da, ellerim ayaklarım yok güç kuvvet yok der.

İsa Peygamber (a.s.) kalk gel, buyurur.

Adam:

Kalkar dört dörtlük sağlığına kavuştuğunu görünce; **Yüce Allah'a Şükür secdesi yapar sekiz saat bir rivayete görede 18 saat kafasını secdeden kaldırmadan ağlar. Ve dudaklarından şu cümleler dökülüyor.**

Ey Rabbim, benim gözlerim, ellerim, ayaklarım ve hiçbir kuvvet ve gücüm yokken, ben o haldeyken bile sana Hamd ve Şükür'ümü yerine getiremiyordum. Şimdi ise ben dört dörtlük bir sağlıklı insan oldum ben nasıl senin bu verdiğin sağlığa ve nimetlere Hamd ve şükürümü eda edeceğim sana nasıl layık bir kul olacağım der. Sevineceği, güleceği yerde hoplayıp, zıplayacağı yerde Yüce Yaraticının verdiği tüm nimetlere Hamd ve şükür edememe korku ve endişesiyle Ağlar, ağlar, ağlar.

Üç dakika tefekküre ne dersiniz. Biz onun yerinde olsaydık acaba ne yapardık, Takvaya bak, iman gücüne bak, Allah sevgisine bak, Gerek özürlü iken, gerek sağlığına kavuşunca Rabbimize yaptığı Hamd ve şükür'e bak. Bu yönlerle en az üç beş dakika tefekkür edelim.

Ben bu konuyu okuyunca da ve yazınca da göz yaşlarıma hakim olamadım, ibret almamız lazım biz Müslümanlığın neresindeyiz.

--

Ebü Hüreyye (r.a.) rivayet ediyor. (Hadis No: 6022)

Allahu Teala şöyle buyurdu: “ Ey ademoğlu, sen beni andığın sürece Bana şükrediyorsun demektir. Beni unuttuğun sürece de Bana karşı küfran'ı nimette bulunuyorsun demektir.” (Camiti's-Sağır l275ve Teberaninin Kebirin'den)

Ebü Hüreyre'den (r.a.) rivayetle Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Allah'a hamd ve bana salavat ile başlanmayan her önemli iş hayırlı sonuç vermez, neticesizdir. ve her bereketten mahrumdur.” (Rehavi'den ve C.Sağır, 1332)

Ebu Müsa el- Eş'ari (r.a.) rivayet ediyor. Resulüllah (s.a.v.) buyurdu ki.
“ **Bir kulun çocuğu öldüğü vakit Cenabi – Hak meleklerine şöyle buyuruyor:**

--Siz kulumun çocuğunu kabzettiniz değil mi? Melekler :

-- Evet derler. Cenab-ı Hak :

-- Siz onun kalbinin meyvesini kabzettiniz.

-- Evet,

-- Kulum ne dedi biliyor musunuz? Melekler:

-- Sana hamd etti ve “ İna lillahi ve innaileyhi raciun “ dedi cevabını verirler. Cenab-ı Hak :

-- Şu kulum için Cennet'te bir ev inşa edin ve ona“ **Beytü'l Hamd**” Adını veriniz. buyurdu. (Riyazüssalihin. Hadisi Tirmızı rivayet etmiştir Hadisi hasen'dir demiştir.)

Enez'den (r.a.) rivayetle. (Hadis No: 7842)

“**Allah bir kula aile, mal ve çocuk gibi bir nimet verir, o da Maşaallah, la kuvvete illa billah** (Allah dilediğini yapar. Kuvvet ancak Allah'ın yardımıyladır.) **derse, o nimet hakkında ölüm dışında hiçbir afet görmez.**”
(Camiü's-Sağir1473. Ebü Ya'la'nın Müsned ve Beyhaki'nin Şuabü'l İmarından)

Cabir (r.a.) rivayet ediyor: (Hadis No: 7843)

“ **Allah bir kula bir nimet verir, o da “ Elhamdülillah “ derse o nimetin şükrünü ödemiş olur. Bir daha derse, Allah sevabını tazeler. Üçüncü defa derse, günahlarını affeder.**” (Camiü's-Sağir 1473. ve Hakimin Müstedreki ve Beyhaki'nin Şuabü'l İmar'ından.)

***

İmran bin. Husayn'den rivayetle : (Hadis No: 2213)

“**Kıyamet günü Allah kullarının en üstünleri çok hamd edenlerdir.**”

(Camiü's-Sağir 587. ve Teberani'nin Kebirinden)

.....

Yüce Allah buyuruyor:

“ **Eğer şükreder, iman ederseniz, Allah sizi neye azaba uğratsın. Oysa Allah bilen bir bilendir.**” (Nisa Suresi Ayet: 147)

***

Ebü Hüreyre'den (r.a.) rivayetle, Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır.

“ Genişlikte taat ve şükürle kendini Allah’a tanıtt ki, O da sıkıntı anında yardımına koşmakla seni tanıttm.” (Ebu’l Kasım bin buşran’dan)

***

“ Allah’ım yalnız Sensin- Sen” şiir kitabımdan Hamd ve şükür ile ilgili tefekürlü bir Şiir okumaya ne dersiniz.

RABBİMİZE HAMD EDELİM

-----:

,
Bize süt, et, yumurta, ekmek, Hayvanlara ot, kemik ve çöplük yediren,
Biz insanları sıcak ve güvenilirli mekanda, diğer canlıları dışarıda barındıran,
Bizleri yün ve ortopedik yatakta. diğer canlıları dalda, taşta, toprakta uyutan,
Rabbim, Yaratığın tüm canlı cansız varlıkların, sayısı ve ağırlığı kadar sana hamd olsun.

Rabbim, insanları o kadar mükemmel yaratmışsın ki eksiksiz,
Halimiz nice olurdu, bizde hayvanlar gibi olsaydık bilinçsiz,
İnsanlara ne kadar büyük lütüf ve ihsanın olan akıl’ı vermişsin mübalasız,
Rabbim, tüm meleklerin sana yaptıkları zikirler sayısınca sana hamd olsun.

Ya RABBİ Sen kendini bize tanıttırmasaydın her iki cihanda olurduk yazık,
Rabbim, senin verdiğin akıl ile, çok şükür Seni, ve Hz. Muhammed’i tanıdık,
Ve yine verdiğin akıl ile, Kur’an’ı, Melekleri ve tüm peygamberleri tanıdık,
Rabbim, yine verdiğin akıl ile, iyi’ yi, kötüyü, doğru’yu ve yanlış öğrendik,
Rabbim, Yağdırdığın, yağdıracağın yağmur kar, dolu sayısı ve ağırlığı kadar sana hamd olsun.

Rabbim, sağlıklı olduğumuz kadar hasta olsaydık, halimiz nice olurdu,
Rabbim, biz kullarına okuma, yazma öğretmeseydin, halimiz nice olurdu,
Rabbim, biz insanlara bahş ettiğin duygular olmasaydı, halimiz nice olurdu,
Rabbim, Kainatı yarattığın, ilk günden bu güne , bu günden kıyamete kadar, Yıllar, mevsimler aylar, haftalar, günler, saatler, saniyeler ve saliseler sayısınca sana hamd olsun.

Rabbim, bize hava, su ve ateşi vermeseydin, halimiz nice olurdu,
Yiyip, içtiklerimizin dışarı çıkma imkanı olmasaydı, halimiz nice olurdu,
Rabbim, bize geceyi, gündüzü, hatta ölümü vermeseydin, halimiz nice olurdu,
Allah’ım okyanusların, denizlerin, suların dalga, sayıları ağırlığı ve zerrecikleri kadar sana hamd olsun.

ŞÜKRÜN HAKİKATI

Dindeki bütün mertebelere üç asılda bulunur.

- a) **İlim,**
- b) **Hal,**
- c) **Amel,**

İlim asıldır, hal ondan (ilimden) meydana gelir, hâlden de amel meydana gelir.

Bunun gibi Şükrün, İlmi; Tüm nimeti Allahü Teâlâ'dan bilmektir.

Hal ise; Kalbinin bu nimete sevinmesidir.

Amel ise; Nimeti Allahü Teâlâ'nın rızasına uygun yerlerde kullanmaktır. Bu amel de, hem kalble, hem dille, hemde amelle ilgilidir. (Bu derin bir konudur.)

Bunları bilmeyince, şükrün hakikatı anlaşılmaz ve anlaşılması çok zordur.

Yüce Allah Şöyle buyuruyor:

“ Ey akıl sahipleri, ibret alınız. (Haşr Süresi Ayet 2)

İbni Abbas (r.a.) rivayetle: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Cennete girmek için ilk çağrılacak olanlar, kıvançta ve tasada Allah'a çokça Hamd edenlerdir.” (Teberani, Hakim, Beyhaki ve Camiü's-Sağir)

Rivayete göre ; İlk defa **“ El-Hamdü li'llah ”** sözünü Adem Peygamber kullanmıştır.

Konu şöyle rivayet edilmektedir.

Yüce Allah, Adem (a.s.) ruha kavuştuğunda aksırmış ve ardından **“El-Hamdü li'llah ”** demiştir. Böylece, insanın ilk sözü **‘ Hamd ‘** olmuştur. Cennet ehlinin de son sözü **“ Hamd “** olacaktır. O halde alemin eveli ve sonu **“Hamd “** dir. (Duaların Esrarı 54)

*

İbni Abbas'dan (r.a.) rivayetle (Hadis No: 9150)

“ Mü'min her halükarda hayır üzeredir. O Allah'a Hamd ederken ruhu çekilir.”

(Camiü's-Sağir 1608. ve Nesei, Cenaiz 13. Müsned.1/297)

Cennet ehlinin, orada duası : Sübhaneke Allahümme (Allah'ım! Sen her türlü eksikliklerden uzaksın,) birbirlerine sağlık dilekleri: Selamün (Selam) duaların sonu da: El-hamdü li'llahi Rabbi'l-Alemin. (Alemlerin Rabbine hamd olsun,) sözleridir. (Yunus Süresi Ayet: 10)

Şükürün Hakikati ve fazileti:

Şükür çok değerli ve kıymetli bir mertebedir. Derecesi çok yüksektir, herkes onun haki katına ulaşamaz çok bilinçli olması gerekir. bunun için Yüce Allah Teala, “ **Kullarımdan şükredenler azdır.**” buyurdu. şeytan, insanı kötüledi “ **Onların çoğu şükredici olmaz” dedi.**”

Yüce Allah bir ayetinde şöyle buyuruyor: “ **Beni anınız bende sizi anayım, bana şükrediniz, küfran-ı nimet etmeyiniz.**” buyuruyor.

Dikkat ederseniz, Yüce Allah Yukarıdaki Bakara süresinin 152. ayetinde,” **Zikir’i , Şükür’ü** “ bir arada anmıştır.

Başka ayete, Yüce Allah şöyle buyuruyor: **Şükür edip iman ederseniz Allah size ne diye azap etsin ? oysa Allah bilen bir bilendir.** (Nisa süresi Ayet 147) Başka Ayette: **O halde rızıkı Allah katında arayın. O’na ibadet edin, O’ na şükredin. Siz ancak (kıyamette) O’na döndürüleceksiniz.**” (Ankebut 17) Yine başka Ayette ,” **Allah şükredip sabredenlerin mükafatını yakında verecektir. Şükredenlere ise muhakkak mükafat vereceğiz.**” (Ali-İmran 144-145) (ayrıca Teğabun,S.Ayet: 17İbrahim S. Ayet:8 ve Ankebut S.Ayet 45)ayetleri ve bu konu ile başka ayetleri de inceleyin. Şükürün ne kadar önemli olduğunu bilmeli ve Yüce Rabbimize hamd ve şükür dilimizden, kalbimizden, beynimizden düşürmemeliyiz.

*

Allah kehdisinden razı olsun ve Rahmet eylesin Şibli Hz. şöyle buyurdu:

Şükür nimeti değil; nimeti vereni görmektir, bilmektir. Esas gerçek Şükür budur.

Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu. “ **Yemek yiyip, şükredenin derecesi, oruç tutup sabredenin derecesi gibidir.**” Yine buyurdu: “ **Kıyamet günü, şükredenler ayağa kalksın denir. Her halde Allahü Teala’ya Şükredenler hariç kimse kalkamaz.**” Yine buyurdu: **Üç huy vardır ki, onlar kimde bulunursa Allah onu himayesinde barındırır. Rahmetini üzerinde yayar ve onu Cennetine koyar. Bu huy taşıyan kimseler: bir şey verildiğinde şükreden, güçlü iken af eden öfkelenildiğinde öfkesine hakim olanlardır.** Yine buyurdu. **İnsanlar içerisinde Allah’a en çok şükreden, İnsanlara en fazla teşekkür edendir.** (Camiü’s-Sağir 301 .ve Müsned. 5/212)

***

Teşekkür konusunu biraz tefekkür edelim.

Teşekkür eden insan iyiliğin kıymetini bilen ve bu vesileyle iyilik yapana şükran duygularını açıkça gösterebilen kimsedir. Bu her şeyden önce insani bir vazifedir. İnsanların en küçük iyiliklerine dahi değer verip teşekkür etmesini bilen insan, Elbette ki Allah’a da şükretmesini bilecektir. Hem de sonsuz derecede. Rabbine Hamd ve şükredecektir.

Çünkü insanlardan birkaç iyilik görüyorsa, Yüce Allah'tan sayısız iyilik görmektedir. Teneffüs ettiği havayı, içtiği suyu, ışığından ısısından faydalandığı güneşi, ekip biçtiği ve her şeyinden yaralandığı toprağı, verdiği aklı, sağlığı, eşi, evladı, işi kısacası sayısız nimetleri, ihsan eden Rabbinin bunca iyiliklerine karşı insan oğlu nasıl ilgisiz kalabilir? Rabbimiz bir ayetinde “ Allahın nimetlerini sayarsanız, bitiremezsiniz.” Buyuruyor. başka bir ayet, ise“ İyilik ve lütf Allah'tan kötülük ise bir hatanın neticesi olarak kendindedir.” Buyurmaktadır. (Nisa Ayet : 79)

Ve böylece anlıyoruz ki teşekkür vesile olan insanlardan gelen Her türlü iyilik de yine Allah'tan gelmekte, insanlar ise buna sadece aracı (vesile) olmaktadırlar. O halde teşekkürün ne manaya geldiğini takdir edebilen bir insan en çok şükre layık olanın Allah olduğunu bilecek ve elinden geldiğince O'na Hamd ve şükredecektir. Öte yandan insanlara yapılan teşekkürler ister şuurunda olsun, ister olunmasın sonuç ta Allah Teâlâ'ya gitmektedir. Çünkü teşekkür vesile olan faziletleri ve tüm nimetleri yaratan O dur. Yüce Allah başka bir Ayette şöyle buyuruyor: “ Gökler de ve yerde olanların hepsi Allah'ındır.” (Nisa Süresi Ayet: 126)

***

Kur'an ışığında şiir kitabımdan, konuyla ilgili bir şiir okuyalım.

TEŞEKKÜR EDERİM

Bize bir küçük, hediye verene teşekkür ederiz,
Bir yemek verene, nasıl teşekkür edeceğimizi bilmeyiz,
Hele bize bir borç para verene minnettar kalırız,
Ama seni sana verene, sana sonsuz nimet verene,
Neden, neden O'na binlerce hamt ve şükür etmeyiz.

Kuran-ı kerim de buyuruyor ki : insan oğlu çok nankördür ,
Bence insanoğlu görmemezlikten geliyor sanki kördür,
Yüce Allahın bize verdiği nimete yapacağımız şükürdür,
Bize küçük bir iyilik edene çok, çok teşekkür ederiz,
Neden bunca nimeti veren yüce Allah'a şükür etmeyiz.

Zengin olursak ben çok akıllıyım,başarılıyım deriz,
Peki bu aklı bu başarıyı bize kim verdi düşünmeyiz,
Bize bunca malı, aklı, eşi, çocuğu verene Hamd etmeyiz,
Bize küçük bir iyilik edene çok, çok teşekkür ederiz,
Neden bunca nimeti veren yüce Allah'a şükür etmeyiz.

**Düşün havanın, güneşin, ormanın, yağmurun nimetlerini,
Düşün yer ve deniz altında ki Allahın lütuf ve hikmetlerini,
Düşün otların sebzelerin meyvelerin hayvanların faydalarını,
Bize küçük bir iyilik edene çok,çok teşekkür ederiz,
Neden bunca nimeti veren yüce Allaha şükür etmeyiz.**

**Ey kardeşim, Allah Teâlâ'ya Hamd ve şükür yalnız sözle olmaz,
Rabbi'ne İbadet edip emrine uyacaksın ki, bu olmazsa olmaz
Gerçekten kainatı ve bizi yaratana Hamd ve şükür eden pişman olmaz,
Bize küçük bir iyilik edene binlerce teşekkür ederiz,
Neden bunca nimeti veren yüce Allaha şükür etmeyiz.**

Bu şiirle ilgili faydalandığım ayetler:

Bakara suresi ayet 152
İbrahim suresi ayet 34
Adiyat suresi ayet 6-7-8

Katede'den (r.a.) Rivayet ediyor, Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Kime şu dört şey verilirse kendisine dünya ve Ahiret'in iyiliği bağışlanmış demektir.

- 1- Allah'ı zikir eden dil,
- 2- Allah'a şükreden kalb,
- 3- Dayanıklı sabırlı (Sağlıklı) vücut,
- 4- Mü'min ve iyi huylulu.

İbni Abbas (r.a.) Peygamber Efendimizin (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet ediyor.

“ İki nimet var ki. İnsanların çoğu onların değerini bilmezler. Bu nimetler vücut sağlığı ile boş zamandır.”

***

Ermişlerden biri diyor ki, Kim nimetlerin akınına uğrarsa sık, sık Elhamdülillah desin kim çok sıkıntılarla karşılaşarsa, çok, çok istiğfar etmelidir. kim fakirlik altında ezilirse sık, sık La havle vella kuvvete illa billahi'l- Aliyi'l- Azim desin.

Rivayete göre: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Yemek konusunda şu dört unsur bir araya gelirse o yemek her bakımdan eksiksiz olur.

- 1- Yemek helal kazanç sonucu elde edilmişse,
- 2- Yenirken Allah'ın adı anılarak yemeye başlanmışsa,

- 3- Onu paylaşan ellerin sayısı çok olursa,
4- Yendikten sonra Allah'a hamd edilmişse.

Abdullah Muzini –Allah'n Rahmeti üzerine olsun diyor ki,

“ Bir kimse hem Müslüman olur ve bedenen sağlıklı olursa dünya ve ahretin en önemli iki nimeti şahsında bir araya gelmiş demektir. Çünkü dünya'nın en önemli nimeti vücut sağlığı, ahretin en önemli nimeti de imanlı İslam olmaktır.

*

Rivayete göre Resulullah (s.a.v) Efendimiz.

“Mü'mine şaşarım çünkü her gelişme onun hakkında hayırlıdır. Eğer iyi bir şeyle karşılaşır da şükrederse bu iyilik onun hakkında hayır olduğu gibi eğer uğradığı kötülük karşısında sabrederse bu da onun hakkında hayır olur.” buyurmuştur.

Hz. Hasan (r.a.) rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor ki,

“Allah kuluna, küçük veya büyük bir nimet verir de kul bu nimete karşılık Elhamdülillah derse kendisine elde ettiğinden daha iyisi verilir.”

Yüce Allah buyuruyor,

“Eğer şükrederseniz nimetimi arttırırım.” (İbrahim süresi Ayet: 7)

Şükür Secdesi -----

Şükür secdesi Allah'a yaklaşır bir harekettir. Bundan dolayı sevap alınır. Çünkü Nesei dışında altı imamın, Ebu Berke'den rivayet ettiğine göre Hz. Peygamber (s.a.v.) **Sevindirici bir haber aldığı zaman yahut kendisine bir müjde verildiği vakit secdeye kapanırdı.**

***

Kul başına gelen bir belanın (felakettin) uzaklaşması ve o sıkıntılardan kurtulduğu, bir lütuf ve ihsana kavuşması, (hayırlı eş, doğan çocuğu, bulduğu iş, atandığı makam zenginlik, sağlık çocuğunun düğünü veya askerden gelişi, yeni bir ev alması) vesair sevindiği bu gibi şeylere kavuştuğu zaman, Rabbi'ne, şükür secdesi yapar veya bir kafiri görürse, bir acil hastayı görürse, başkasına gelen bela ve musibeti görürse, yine şükür secdesi yapar.

*

Abdurrahman bin avf demiştir ki, **“Hz. Peygamber (s.a.v.) çıktı ve yüksek binalara doğru yöneldi, içeri girerek kibleye döndü secdeye kapandı ve secde uzun süre kaldıktan sonra başını kaldırarak şöyle buyurdu: “ Cebrail (a.s.) gelerek beni müjdeledi ve dedi ki, “ Allah (c.c.) Sana şöyle buyuruyor. “Her kim sana salavat getirirse ben de ona rahmet ederim.” Her kim sana selam getirirse bende ona selam ederim. Bende bunun üzerine Allah’a şükür için secde ettim.”** Buyurmuştur. (İslam fıkıh Ansiklopedisi Risale Zaman 2/ 252)

Bir belanın uzaklaşması veya bir nimettin yenilenmesinden ötürü şükür secdesi yapmanın sünnet olduğunun delil yukarıda geçen Ebu Bekre hadisi ile Abdurrahman bin avf. Hadisleridir. (İslam fıkıh Ansiklopedisi Risale Zaman)

Şükür secdesi ile ilgili başka bir Hadis ise Hasan bir isnatla Ebu Davud’un rivayet ettiğine göre: Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

“Rabbimden istedim, ümmetimin hakkında şefaathçi kıldım ümmetimin üçte birini bana verdi. Rabbime şükretmek için secde ettim. Sonra başımı kaldırıp yine Rabbimden istedim. Bu sefer bana yine ümmetimin üçte birini verdi. bunun üzerine yine Rabbime şükür için secde ettim. Sonra başımı kaldırıp yine Rabbimden istedim. Bu seferde ümmetimin diğer üçte birini verdi bundan ötürü de Rabbime şükür için secde ettim.” (İslam fıkıh Ansiklopedisi Risale zaman)

Bir belaya uğramış kişinin halini görünce şükür secdesi yapmanın sünnet olduğu hakkındaki delilleri ise Beyhaki’nin rivayet ettiği hadistir.

“Hz. Peygamber beladan koruduğu için Allah’a şükretti.” Allah’a isyan eden kişiyi görünce secde etmenin sünnet olduğu ile ilgili delilleri, din ile ilgili olan musibetten daha ağır olmasına binaendir (dolayıdır) Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur. “ Allah’ım! Bize dinimizde musibet verme.” Kafir olan kimseyi görünce şükür secdesi yapmak daha kuvvetli bir şekilde caiz ve sünettir. (İslam Ansiklopedisi Risale Zaman 2/252)

Şükür Secdesi şöyle yapılır.

Abdestli olarak, Kibleye dönülür ve, niyet edilir.“**Allahü Ekber ”** denilerek, rükü yapmadan tilavet secdesi gibi secdeye kapanılır. **Secde’de üç kere ;**

“Sübhane Rabbiye’l-a’la “ denildikten sonra, doğrulunur ve ka’de’de oturulduğu gibi oturulup, şu dua (üç kere) okunur.

“ El-hamdü lil-lahi, ve’ş-şükrü lil –lahi, ve’ni’metü lil-lahi Rabbi’l- Alemin.

“

(Duaların esrarı 238)

Allah'ım Yalnız Sensin Sen kitabımdan konuyla ilgili “ Z- RAPORU ” şiirimden bir dörtlük okumaya ne dersiniz.

**Sana bunca malı, parayı makamı şöhreti sağlığı veren, yarın alabilirde,
Ben kazandım, ben kafamı çok çalıştırdım deyip, sakın kendini kandırma,
Yüce Allah'ın sana verdiği bu lütf, bu ihsana, Hamd ve şükür et, daima,
Uyan ey zengin kişi, Allah'ı unutup zenginliğe dalma, yarın fakir olabilirsin,
Ey Müslüman Her gün sevap ve günahlarını Z. Raporu gibi gözden geçiriyor
musun?**

Not: Şiir de sözü edilen Z. Raporu tüm esnafın iş yerlerinde fiş verdiği kasa, iş yeri kapatma zamanı gelince, her esnaf o makineden, Z. Raporunu ister yani bir günde kaç lira alış veriş ettik, ne kar ettik ne zarar ettik, KDV. Ne kadar aldık ne kadar vereceğiz, kısacası günün sonunda tüm hesabını makine den çıkan o fiş üzerinden gerek özel muhasebecisi gerekse Maliye Bakanlığı yetkilileri işlem yapar. o fişe Z Raporu denir.

Yine, Ebu'l Leys Semerkandi Tenbihü'l Gafilin kitabında “ **Hamd -- şükür** “ gelmiş- geçmiş tüm müminlerin, meleklerin, Peygamberlerin, yer yüzü halkının ve cennetliklerin ortak ibadetidir. demiştir.

Said b. Cubeyr'in belirttiğine göre: “ Cennete ilk girecek olan kimse, gerek rahatlıkta ve gerekse darlıkta “ **Allah'a** “ hamd eden kimsedir. (Tenbihü'l Gafilin 589)

Haline şükretmek

Senden fena durumdakilerin haline bak kendi haline şükür eyle bu yalnız mal, mülk değil, sağlık, takva, hayırlı eş, iş, evlat vesair dahil.

Senden daha iyi durumdakilere bakıp oh çekme, bu oh çekmeler insanı şükürden uzaklaştırır. İnsana gam ve (keder) verir. Aza şükret ki Cenab-ı Hak sana çoğu versin.

*

Yüce Allah buyuruyor:

“ De ki, Allah'a hamdolsun.” (İsrâ Süresi Ayet: 11)

“ Eğer şükrederseniz nimetimi artırırım.” (İbrahim Süresi Ayet: 7)

RABBİMİZE HAMD EDELİM

Çok teffekür edin, Yüce Allah bizi başka bir canlı yaratabilirdi,
Sahibimiz sabah, akşam biraz buğday veya başka bir şey bize verebilirdi,
Yuvamız çamurdan, toprak altında veya ağaç başında olabilirdi,
Allah'ım tüm canlı ve cansız varlıkların sayısı ve ağırlığınca sana Hamd olsun.

Bize süt, et, yumurta, ekmek, hayvanlara ot, kemik, çöplük yediren,
Bizleri sıcak mekanda, diğer canlıları, dışarıda barındıran,
Bizleri yn yatakta, diğer canlıları dallarda, taşta, toprakta uyutan,
Rabbim yarattığın tüm canlı varlıkların alıp, verdiği nefes sayıları kadar sana
Hamd olsun.

Rabbim insanları o kadar mükemmel yaratmışsın ki eksiksiz,
Halimiz nice olurdu, bizde hayvanlar gibi olsaydık tam bilinçsiz,
İnsanlara ne kadar büyük lütuf ve ihsanın olan Akıl'ı vermişsin,
Rabbim tüm meleklerin sayısı ve onların yaptıkları zikir sayısınca sana Hamd
olsun.

Rabbim senin verdiğin akıl ile çok şükür seni ve Hz. Muhammed'i tanıdık,
Ve yine verdiğin akıl ile Kur'an-ı, melekleri, tüm peygamberleri tanıdık,
Rabbim verdiğin akıl ile iyiyi, kötüyü, doğruyu, yanlışı ğrendik,
Rabbim yağdırdığın yağmur, kar, dolu sayıları ağırlığınca sana Hamd olsun.

Rabbim sağlıklı olduğumuz kadar, hasta olsaydık, halimiz ne olurdu,
Rabbim bize okuma-yazma ğretmeseydin, halimiz ne olurdu,
Duyularımızdan görme ve işitme olmasaydı, halimiz ne olurdu,
Rabbim yarattığın kainatın sonsuza kadar sana Hamd olsun.

Rabbim bize su ve ateşi vermeseydin halimiz ne olurdu,
Yediklerimizin, içtiklerimizin dışarı çıkma imkanı olmasaydı halimiz ne olurdu,
Bize uykuyu, gece ve gündüzü, ölümü vermeseydin halimiz ne olurdu,
Allah'ım rahmetin çokluğu kadar kum ve topraklar sayıları kadar sana Hamd
Olsun,

“şükür edip iman ederseniz Allah size ne diye azap etsin? Oysa Allah bilen bir bilendir”
Nisa Suresi A. 147

Hikaye

-----:

Bir gün Hz. Musa Peygamber (a.s.) Tr'a bin bir kelimelik gidiyordu, yolda beline kadar kuma gömülmüş çıplak bir adama rastladı. Ve beline kadar kuma gömülü olduğu için avret yerlerini kum'la rtebiliyordu.

Musa Peygamber adama hayretler içinde baktı ve szd,

Nedir bu halin ? diye sordu : oda cevaben ,

N yapayım yoksulum, o derece yoksulum ki giyecek hiçbir şeyim yok

Cevabını verdi . ve Hz. Musa'ya yalvardı, durumumu görüyorsun halime Yüce Rabbime anlat bana bol rızık ve zenginlik ihsan etsin.

Hz. Musa Tür'a gitti ve üryan olan adamın istirhamını arzını, durumunu yüce Allah bildiği halde Hz. Musa tekrar Yüce Rabbe arz etti.

Cenab-ı Hk.

O kulum bed (kötü) lisan sahibidir. O yüzdendir ki hiçbir zaman bana yol bulamaz. Halka ağır hakaretler etmeyi alışkanlık haline getirmiştir. Ben de ceza en onu yabanda üryan (çıplak) bıraktım. o kul hemcinsini kale alıp, kıymet vermez, sonra ona ne kadar iyilik etsem şükür etmez. Sonra başkalarının haline haset eder. halkla iyi münasebet kurmaz. İşte ısız yerlerde böyle üryan (çıplak) yaşarsa halk onun dilinden kurtulur. Eğer benden yardım diliyorsa eve la insanlarla güzel sözlerle hitab etmesini öğreysin. Bana şükrederse çoğunu veririm buyurdular.

Hz. Musa Yüce Allah'ın bu hitabı-ı izzetini o üryan kişiye anlattı. Ve durumunu ıslah etmesini tembih etti.

Ancak kendisinde ıslah kabiliyetini bulamayan bu gafil kişi, bu sözlere;

Ben adem oğullarından hiç birisini sevmem o denilenlerle üflet (uygulama) yapmam Asla onlara mülayim de davranmam Elimde ilacım olsa kimsenin yarasına merhem olmam. Şükretmeye gelince giyecek elbisem bile yok neme şükredecekmişim. dedi.

O sırada bir kasırğa çıktı onu ve avret yerlerini örten kumları dağıldı. Adam da Hz. Musa'dan utanıp daha tenha yerlere kaçtı gitti.

*

Ömer (r.a.) Resulullah Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdıklarını rivayet ediyor:

“ Nimete hamd etmek nimettin (gitmemesine) karşı bir garantidir.”

(Abdurrazak'ın Camil'inden.ve C.Sağır 933)

Abdullah bin amr (r.a.) Peygamber Efendimizin (s.a.v.) şöyle buyurdıklarını rivayet etmişlerdir.

“Hamd şükrün başıdır. Kul Allah'a hamd etmedikçe şükr etmiş sayılmaz.”

(Beyhaki'nin şî'bü'l İman'ından ve C. Sağır 933)

Yüce Rabbim şöyle buyurmaktadır.

“ Yerde olanların hepsini sizin için yaratan O'dur.” (El Bakara 29)

Yüce Allah, Casiye süresinin 13. ayetinde şöyle buyuruyor.

“Göklerde olanları, yerde olanları hepsini sizin buyruğunuz altına vermiştir.”

Başka bir ayette: Allah'ın göklerde olanları da yerde olanları da buyruğunuz altına verdiğini, nimetlerini açık ve gizli olarak size ihsan ettiğini görmezsiniz.” (Lukman süresi ayet 20)

Bize Düşen Yüce Allah'a Hamd ve Şükretmektir.

Yüce Allah'ın emirlerinden Peygamber Efendimizin hadislerinden aykırı hareket etmemeliyiz tam uygulamalıyız. Aksi halde Cenab-ı Allahtan uzak oluruz. İbret gözü ile baksak Hak Teala bizlere neler ihsan buyurmuştur.

Öncelikle sen yok iken, seni yaratmıştır. Sırf bu bile Cenab-ı Hakka sonsuz şükürler etmen için yeterli sebeptir. Sonra seni hidayete erdirmiş ve İslam dini ile şereflendirmiştir. Bu itibarla imanın kadri kıymetini bil, sonsuz Hamd O yüce Allah'a olsun ki, Yüce Allah zatını (kendisini) bize tanıttırdı, bundan büyük bir nimet olamaz, ayrıca bizleri Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ümeti kıldı. Bizleri Kur'ânla tanıştırdı, bize iyilik ve kötülükleri helal ve haramları bildirdi, bize sağlık afiyet verdi, sayısız nimetler verdi. Bize düşen Yüce Allah'a hamd ve şükretmektir.

Yüce Allah bizleri lütf ve ihsanına gark eylemiştir. Yahudi veya Hıristiyan yapsaydı iki cihanda halimiz nice olurdu ? veya bizi maraz hastalıklı, kılssa idi halimiz nice olurdu? Bizleri kerem kıldığı insan neslinden yaratmasaydı, köpek veya hınzır veya başka bir Munzur hayvan yaratsaydı halimiz nice olurdu ? veya şeytan yapsaydı Allah'a yakın olmazdım her iki alemde de kovulmuşlardan olurum.

Yüce Allah şöyle buyuruyor.” **Allah'ın nimetlerini sayarsanız bitiremezsiniz.**”

Her zaman Rabbimize hamd ve şükür etmeliyiz, ister bollukta, ister fakirlikte, ister sağlıkta, ister hastalıkta, ister musibet ve bela anlarında, ister huzur ve mutluluk anlarında, ve her halükarda olsun, Yüce Allah'a hamd ve şükür zikrini dilimizden kalbimizden, aklımızdan eksik etmemeliyiz.

İnanın bazılarımız Hamd ve şükür etmeyi bile bilmiyoruz. Bazılarımız şöyle dua ediyorlar, Allah'ım senin verdiğin nimetlere veya tüm nimetlere Hamd ve şükürler olsun, diye dua ediyoruz, bunda ince bir konu var, biz Allah'a değil nimetlere hamd ve şükür ediyoruz.

Örnek olarak : Şöyle Hamd ve şükür etmeliyiz. Yüce Rabbim bizlere verdiğin tüm nimetler için sana ne kadar Hamd ve şükür etsek azdır Hamd ve şükürler olsun sana bizlere bunca sayısız nimetler verdin zatını bize tanıttırdın. Bütün nimetleri veren sensin Sen tüm alemler RABBİ olduğu gib bizim de RABBİ'mizsin.

*

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)

Bir eshabeye, “ **Nasılısın ?** “ buyurdu. İyiyim diye cevap verdi. Tekrar “ **nasılısın ?** ” buyurdu. iyiyim, el Hamdülillah, dedi. “ **bunu bekliyordum** “ buyurdu.

***

“ Allah'ım Yalnız Sensin- Sen” şiir kitabımdan bir şiir dördlük okuyalım.

**Yüce Allah'ın bize vermiş olduğu nimetleri sayarak asla bitiremeyiz,
Bu nimetlere karşı bazıımızda ise, iki yüzlülük, yalan, samimiyetsizlik,**

Yüce Allah'a, nankörlük, emirlerine isyan, tevhitsizlik, tembellik, Aynaya bak, kalbine bak, yaptığını gerçekten doğru buluyor musun.

Küfran-ı Nimete Dikkat edelim

Küfran-ı nimet nedir ?.

1- Yüce Allahü Teala'nın verdiği nimeti, O' nun sevdiği yerde harcamamak,

2- Hamd ve şükür'ü **O'nun** sevmediği yerde kullanmak ise **Küfran-ı nimettir.**

Sözlük anlamına baktığımızda, **Küfran-ı nimet.** Verilen nimete karşı nankörlüktür.

Konuyu biraz açalım,

a- Yüce Allah'ın sana verdiği nimeti, sen Allah yoluna, ailene çevrene harcamasan, sana verilen nimeti, **şehvet, içki, dolandırıcılık, adam öldürme,** kısacası yüce Allah'ın sevmediği yerlerde kullanırsan, işte **küfran-ı nimet** budur. Allah, sana mal sağlık ve tüm nimetler vermiş ise sen O'nun rızası dışında kullanamasın. Er geç hesabını sorarlar.

Çünkü Yüce Allah *Teâlâ* , şöyle buyurmuştur. **“Kim zerre kadar iyilik yapmış ise ancak onun karşılığını görecektir. Kim zerre kadar kötülük yapmışsa yine ancak onun karşılığını görecektir.”** (Zilzala S. Ayet: 7-8)

Başka Ayette ise:

“Sonra kase m olsun o gün bütün ni'metlerden sorguya çekileceksiniz. “ buyuruyor. (Tekasür süresi Ayet: 8)

b -Hamd ve şükür'ü Allah'ın sevmediği yerde kullanmak ise, Gayrimeşru zengin olman, mesela kumardan, piyango'dan, toto'dan, loto'dan, esrar, afyon, rüşvet, silah kaçakçılığı vesaire. Paralar kazanmış san, veya zina yapmışsan, başkasına hakaret veya zülüm yapmışsan, kısacası yine Rabbimizin rızası olmayan işleri yapmışsan ve bu işler seni çok sevindirmiş çok mutlu ve huzurlu etmiş ise, sen de bu imkanlar eline geçtiği için

Allah'a, hamd ve şükür. edersen olmaz. Çünkü Yüce Allah'ın tasvip etmediği yasakladığı şeyleri yapıp geçici zengin oldun, veya Yüce Allah'ın rızası olmayan şeylerle mutlu oldun. buna karşılık ALLAH'a hamd ve şükür etmek, **Küfran-ı nimettir. Allah'a saygısızlıktır nankörlüktür. günahdır.**

Nasıl haram paradan zekat, sadaka verilemiyorsa, o haram parayla hac'a gidilemiyorsa, hayır işlerde kullanılamıyorsa Gayri meşru kazandığın gelirlere ve yaptığın tüm işlere, Allah'ın rızası olmadığı için Allah'a Hamd ve şükür edilmesi, yukarı da belirttiğim gibi saygısızlıktır. **Küfran-ı nimettir.**

En doğrusunu Allah bilir,

*

Ebü Ümame (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

“ Şükürünü yapabildiğin az mal, şükürünü yapamayacağın çok maldan daha hayırlıdır.”

(C.Sağır 1300, Deylemi'nin Müsned Firdev'sinden)

***

Şükürün eksiksiz olabilmesi için şu iki şeye dikkat etmemiz gerekir.

1- Sana verilen bütün nimetlerin, Allah'u Teala'dan olduğunu kesinlikle bilmendir. Diğer araçlar birer vesiledir. Ve o nimetleri Allah'u Teala rızasına uygun yerde kullanmaktır.

2- Allah'ın sana verdiği nimetten hoşnut olman, Yüce Allah'a asi olmaman, hep Allah'a hamd ve şükür etmektir. İbadetini yerine getirmektir.

*

Yüce Allah Buyuruyor. “ **İnsanların çoğu şükretmez.**” Bakara Ayet: 243)

İbni Abbas—Allah ondan razı olsun diyor ki,

“Yüce Allah'ın öyle seçkin kulları var ki, bunlar iyilik yapınca sevinirler, kötülük işleyince istiğfar ederler. Kendilerine nimet verilince şükrederler, başlarına bir musibet gelince sabr ederler.”

*

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Namazda durdu. Namazda ağlıyordu, Bilal-i Habeşi'nin (r.a.) Sabah namazı için geldiği zamana kadar böyle devam etti. “ Allahü Teala senin hatalarını affetmiştir niçin ağlıyorsun.?” Dedim. “ **Ben şükredici kul olmayayım mı?** “ buyurdu.

Ve “ **Şu ayet-i kerime bana indirildi.** “ buyurdu.

“ **Gönül sahipleri, yatarken, otururken ve ayakta iken, Allah(ın zikri ile meşgül olurlar. Göğün melekütündeki acayıbları, derin sırları seyrederek.** “ Bu dereceyi bulanların şükürü sevinç ve korkudan ağlamalarıdır.

İnsanlar neden az şükür ederler

1- İnsanların şükürde kusur etmesinin sebebi nimettin çokluğunu bilmemektir. Çünkü, Yüce Allah, bir ayette buyuruyor ki, “ **Allah'ın nimetlerini sayarsanız, bitiremezsiniz.**” Hiç kimse Allah'ın verdiği nimetleri sayamaz, hesaplayamaz, ölçemez, **Yüce Allah, Rahman süresinde verdiği bazı nimetleri sayarken, yirmi dört kere “ Öyleyse Rabbinizin nimetlerinden hangisini inkar edebilirsiniz.” Ayrıca, Aynı surede yedi defa da “O halde Rabbinizin nimetlerinden hangisini inkar edebilirsiniz.”** Toplam otuz bir defa yukarıdaki ayetler, Kur'an'ı Kerim de Rahman süresinde tekrarlanarak yer almıştır.

***

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ **Ey akıl sahipleri ibret alın.** “buyurmaktadır. (Haşr Süresi Ayet 2)

Tefekkür edersek bu bize yeterdir

2- Yüce Allah'ın bunca büyük ve hesapsız, kullarına lütf ettiği nimeti bazılarımız haşa sanki her şey kendiliğinden yaratılmış olup, ona vasıl oluyor (sunuluyor) düşünmesi hakimdir, Örnek olarak, bazı insanlar bu nimetler sanki kendiliğinden oluyormuş gibi, doğa kanunu veya işte gündüz, gece, mevsimler soğuk, sıcak serinlik gibi hep doğa derler. Meyevelere sebzelere birer nimet değilde doğadan gelmiş diyecek kadar cahilye devri düşüncesini taşırlar.

Bazı zenginler veya makam sahipleri, Ben kafamı çalıştırdım, şunu şöyle yaptım, bunu da böyle yaptım gibi boş laflar sıralayıp övünerek, tabiri caiz ise hava atarak kendisine güvene, güvene zengin olduğunu anlatırlar,

Makam sahibi ise, okuduğu zorlukları çektiği çile ve yoksullukları hikayesini her fırsatta anlatır, ve sonuçta yüksek okullar okuduğunu ve şimdi ise hak ettiği yere geldiğini ve daha da gözü yükseklerde olduğunu da ima eder. Oysa Yüce Allah şöyle buyuruyor. **“Kullarımdan şükür edenler azdır.”** (ayet: 34 /13)Başka bir ayet te ise, **İyilik ve lütf Allah'tan kötülük ise bir hatanın neticesi olarak kendindedir.”** (Nisa Süresi Ayet 79)

Eğer tam düşünürsek, Rabbimize ibadetimizi kulluk görevimizi ihmal etmeyiz, her şeyin Allah vergisi olduğunu düşünür ve biliriz, dört dörtlük hamd ve şükürümüzü yaparız.

İsterseniz kısa bir bölümle nimet konusunu biraz açalım, bir iki konuya örnek olarak yazalım. .

a) Nefes ile alınan latif Havva kalbe ve ruha yardım eder. kalbin hareketini aldığı nefesler sağlar bir nefesi kesilirse ölür, belki bazı insan oğlu bunu (havayı) nimet kabul etmiyor veya etmeyiz, oysa alıp verdiğimiz her nefes için RABBİMİZE hamd ve şükretmemiz lazımdır, Allah'a sığınıyorum takva sahipleri için on nefesten bir nefes, benim gibi avam tabakası için yüz nefesten bir nefes, diğer takımlar için bin nefesten bir nefes hiç olmazsa Allah Teâlâ'ya Hamd ve şükür edelim.

b)

Çünkü: **Hz. Eba bekir Hz. Ali'den sorar, ölüm sana ne kadar yakındır, Hz. Ali göz açıp, kapayınca kadar.** Cevap verir. **Hz. Eba Bekir ise hayır, hayır göz açmak var kapatma yok, kapatma var açmak yok, ölüm bize bu kadar yakındır.** Diye cevap verir. belki sıralama şekli yanlış olursa Allah'a sığınıyorum.

b) Yediğimiz içtiğimizin, posasını dışarı çıkarmasak ne hallere düşeriz, rahatlamak için bütün mal varlıklarımızı hekimlere doktorlara yetkililere vermezmiyiz. Bizce küçük görülen fakat aslında çok büyük nimetlerin bile farkında değiliz veya görmemezlikten geliyoruz, Nankörlükten Allah'a sığınıyoruz. Allah'ım bizleri gerçekten SANA şükür edenlerden eyle.

c) Birisinin gözü ağrımayınca, yüzde elli görmeyecek haline gelmeyince veya amma olmayınca gözlerin görme nimetini anlamaz şükür etmez, oysa bütün dokular gibi insanın en büyük nimetlerinden biriside, gözdür. İnsan oğlunun her yeri gözü kadar kıymetlidir. Yüce Allah'ın verdiği nimetler için İnsan oğlu ne kadar Hamd ve şükür ederse azdır.

Çünkü, **Bir zamanlar, yüce Allah'ın Salih bir kulu (evliyası veya velisi) bir rüya görür, rüyada, kıyamet kopmuş, herkesin günah ve hayırlarının hesabını görüyorlar. Sıra ona gelmiş, Melekler sormuşlar. Yüce Allah buyuruyor ki , seni sevaplarınla mı, yoksa Allah'ın rahmeti ve merhametiyle mi seni yargılayalım. Adam da meleklerle bu şekil hitab eder. ben yetmiş yaşındayım, atmış yıldır dünyalık hiçbir iş görmedim hep yüce Allah'ıma mağarada ibadet ettim. Bu nedenle beni ibadetimle yargılayın, söylüyor. Bunun üzerine Yüce Allah, şöyle bir emir verir, onun bütün sevabını terazinin bir kefesine, iki gözünün nimetini de bir kefeye bırakın Buyurur. Melekler emri uygularlar, adamın atmış yıllık ibadeti iki göz nimetine karşı çok hafif kalır, sonra adam Yüce Allah tan af diler Ya Rabbi beni Rahmetinle yargıla buyurunca adama cennet yolunu gösterilir.**

ç) Birisi kendi haline sağlığına özgür olduğuna sevinmesi ve verilen nimettin bilmesi için sık, sık Mezarlıklara gidip tefekkür ederek, Allah'a hamd ve şükür etmeliyiz.

d) Hastanelere gidip o sağlık için koşuşturanlar, muzdarip hastalığın pençesine düşüp inim, inim inleyenler görünce, kendi halimize(durumumuza) Yüce Allah'a hamd ve şükür ederek, tefekkür etmeliyiz.

e) Cesetlerinin şişmemesi için yıkama veya defin sırası nı veya sahibini bekleyen morkta ki ölüleri görünce halimize, Rabbimize çok, çok hamd ve şükür etmeliyiz onların yerinde bizde olabilirdik. **Tefekkür etmeliyiz.**

Yüce Allah Bakara süresinin 152. ayetinde **Nimetlerime şükredin, Nankör olmayın.**" buyurmaktadır.

f) Teeşbihke hata varsa Allah Teâlâ'ya sığınıyorum. Bir melek Rabbimizden yetki alıp gelse birisi ile pazarlık yapılırsa, gel senin aklını alalım bütün Türkiye yi değil dünyayı sana verelim adam bunu asla kabul etmez, teklifi değiştirse aklın senin olsun gözünü alalım, dünyayı sana verelim adam yine bunu kabul etmez, Peki pazarlık devam ediyor. Sana dünyayı verelim bir çocuğunun canını alalım kabul edermisin, adam mümkünmü ben çocuğumu dünyalara değişmem onun teklifi bile hoş değil der. peki akıl, göz, çocuk hepsi senin olsun senin suyunu, veya hava'nı hangisini istersen keseceğiz bütün dünyayı sana vereceğiz kabul edermisin, adam yine kabul etmez, peki son olarak bir teklif daha verilse istediğini ye istediğini iç bütün dünya ya karşılık yalnız senin tuvalet ihtiyacın olduğu zaman, defî hacet edemeyeceksin, kabul edermisin adam yine yok diyecek. Bu nimetleri çoğaltabiliriz ama, Yüce Allah'ın yukarıda Ayette buyurduğu gibi **Allah'ın nimetlerini saymakla bitiremezsiniz,**

Başka bir ayet'e Yüce Allah şöyle buyuruyor :

“ Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün arka arkaya gelmesinde, insanlara yarar şeyleri denizde götürüp giden gemide, Allah'ın gökteki indirdiği (yağmur) ile kuruyan toprağı tekrar diriltmesinde, çeşit çeşit hayvanların üreyip yayılmasında, rüzgarların esişinde, bulutların yer ile gök arasında durmasında, aklı erenler için (Allah'ın birlik ve kudretini belirten) deliler vardır.” (Bakara süresi Ayet : 164)

Başka bir Ayet'e ise Yüce Allah şöyle buyurmuştur.

“Nitekim (nimetinden olmak üzere) size kendi içinizden Peygamber gönderdim. O, size ayetlerimizi okuyor, şirk ve günahlardan temizliyor. Size Kur'an'ı ve helal ile haramı öğretiyor. Bilmediğiniz şeriat hükümlerini bildiriyor. “(Bakara Süresi Ayet: 151)

“ Kafirler, hayvanlara benzerler, çobanlarının ne dediğini anlamazlar. Ancak bağırp çağırışını işitirler. Onlar sağır, dilsiz ve kördürler. Kur'an'ı işitip anlayamazlar.

Ey müminler!... Eğer gerçekten Allah'a tapıyorsanız, O'nun verdiği rızıkların temiz ve helalinden yiyip O'na şükr edin.”) Bakara 171-172 . Ayetler.)

İşte biz avan tabakası bu ve bu gibi sayısız nimetleri fark etmiyoruz veya edemiyoruz, ve böylece de şükür etmiyoruz Yüce Allah'ın buyurduğu gibi **“ İnsan oğlu çok nankördür ne kadar da az şükür ediyor.** Buyurmaktadır.

Hamd ve şükür bölümünün sonuna geldiğimiz için kısa bir Hamd ve şükür duası yapalım mı?

İSTERSENİZ HEP BERABER AMİN DİYELİM.

YA RABBİ

Yarattığın ve yaratacağın tüm canlı ve cansız varlıkların aded'iağırlığı ve zerreciklerin sayılarınca SANA Hamd ve şükürler olsun.

EY YÜCE ALLAH'ım, ilk günden bu güne kadar yağdırdığın ve kıyamete kadar da yağdıracağın yağmurların, karların, doluların, sayılarınca, ağırlıklarınca ve zerreciklerin sayısınca YÜCE RABBİM, SANA Hamt ve şükürler olsun.

EY Yüce ALLAH'ım ilk günden bu güne, bu günden kıyamete kadar yarattığın ve yaratacağın tüm canlı varlıkların alıp verdikleri, ve kıyamete kadar alıp verecekleri nefes sayısınca, atıkları ve kıyamete kadar atacakları adımlar sayısınca, SANA Hamd ve Şükürler olsun.

YA RABBİM, Senin kainatı ilk günden yarattığın bu güne, bu günden kıyamet gününe kadar, yıllar sayısınca, mevsimler sayısınca, aylar sayısınca, haftalar sayısınca, günler ve geceler sayısınca, saatler sayısınca, dakikalar sayısınca, saniyeler ve saliseler sayısınca Sana Hamd ve şükürler ediyorum.

YA RABBİM, Okyanuslar, denizler sayısınca, göller nehirler sayısınca, ırmaklar, çaylar dereler, sayısınca kaynak sular ve göletler sayısınca, o suların zerrecikleri ve suların titreşimleri sayısınca, dalgaları ve köpükleri sayısınca Sana Hamd ve şükürler ediyorum.

YA RABBİM, Sen kainatı ilk yarattığın bu güne bu günden kıyamete kadar yarattığın ağaçlar sayısınca, bitkiler ve otlar sayısınca, ve onların dallar çiçekleri, yaprakları verdikleri tohumları, bitkileri, ve kökleri sayıları ve bunların ağırlıncı Sana Hamd ve şükürler ediyorum

YA RABBİM, Meleklerin, cinlerin, insanların okudukları ve okuyacakları Kur'ânlar sayısınca, süreler sayısınca, ayetler sayısınca ve harfler sayısınca aldıkları sevaplar sayısınca, okudukları ve okuyacakları zikirler sayısınca, salavatlar sayısınca Sana Hamd ve şükürler ediyorum.

YA RABBİM, Senin Rahmettin ve İlmin bolluğu çokluğu genişliği kadar SANA Hamd ve şükürler olsun.

YA RABBİM, Yer, ve bütün göklerin arasını bütün kainatın, zerreciklerle, atom ve nötron sayılarınca dolduracak şekilde ve onların sayısı ve ağırlığı kadar SANA Hamd ve şükürler olsun.

YA RABBİ, RAZI OLUNCAYA KADAR SANA HAMD VE ŞÜKÜRLER OLSUN. Diye dua ediyorum. Amin.

YA RABBİ, Bu sayılar ağırlıklar kadar Hz. Muhammed'e selat ve selam eyle ve haberder eyle,

YA RABBİ, Bütün peygamberlere, ehli beyte ve ashab'lara bu sayılar ve ağırlıklar kadar selat ve selam eyle.

YA RABBİ, Bu sayılar ve ağırlıklar kadar, lâ İlâhe illallah Muhammed'den abduhu ve Resulullah diyorum. Bu sayılar ve ağırlıklar kadar, Esteğfürullah, esteğfürullah, esteğfürullah el azim, el kerim, el-rahim diyorum,

YA RABBİ, Bu sayılar ve ağırlıklar kadar, anneme, babama, eş ve evlatlarıma ve kardeşlerime dedelerime, ninelerime, teyze ve halalarımıza, amca ve dayılarıma, eş ve çocuklarına ve bütün akrabalarımıza rahmet eyle, günahlarını bağışla mekanlarını cennet eyle.

YA RABBİ, Bu sayılar ağırlıklar kadar Bütün Müslümanları hidayet eyle onlardan razı ol, bütün Müslümanlara yardım et, hasatalara şifa, borçlulara eda, fırsatını ver Memleketimize huzur ve sükunet ver, bolluk ve bereket ver.

Ya RABBİ bu sayılar ve ağırlıklar kadar Sana yalvarıyoruz. Vatanımızı her türlü tehlikelerden fitnelerden koru Kardeş kavgalarından muhafaza eyle. Devletimizi ve hükümetimizi başımızdan eksik onlara güç kuvvet ve feraset ver, bizi vatansız bırakma.

YA RABBİ, Saydığım bunca sayı ve ağırlıklar kadar tüm Silahlı kuvvetlerimize ve polislerimize yardım eyle her türlü musibetlerden kaza ve belalardan muhafaza eyle onları daim başarı kıl.

YA RABBİ, ben dua etmesini bilmiyorum, duamı Kâbe’de Arafat dağında, mescid-i aksa, Mescid-i Nebevviy, Mescid-i, Haram, da ve tüm cami ve mescitlerde yapılan dualara, dualarımı ilhak ve müstecap eyle.

PEYGAMBER Eendimiz (s.a.v.) SEN’den, ne istemiş ise aynı şeyi bende istiyorum, Peygamber Efendimiz,(s.a.v.) nelerden Sana sığınmış ise aynı şeylerden bende Sana sığınıyorum, densizlik yapıyorsam yine affına sığınıyorum, AMİN

İçinden ne geliyorsa sen duana devam et,

Yüce Allah buyuruyor,

El-hamdü li llahi Rabül alemin

“(Müminlerin) dualarının sonunda Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun” sözüdür. (Yunus süresi Ayet: 10)

“ SADAKALLAHUL AZİM

Süphane Rebbike Rebbi izet’i emma yesifun, veselamu ala murselin, Velhamdülillahi Rebbül alemin.”

Açıklaması :

Yüce Allah buyuruyor

“Senin güçlü olan Rabbin, onların vasıf lamalarından münezzehtir.”

“Bütün Peygamberlere selam olsun.”

“ Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun.” (Saffat Süresi Ayet:180.181.182.)

NOT;

**Başka arkadaşlarınıza meyil çekin veya fotokopi çekip çoğaltın
Allah Teâlâ yaptığınız ve yapacağınız bütün ibadet ve dualarınızı kabul
ve makbul eyle**

İ Ç İ N D E K İ L E R

SIRA NO:

İLİM	3
NASIL İLİM SAHİBİ OLUNUR	5
BİRAZ TEFEKKÜR	7
HİKAYE	11
BİR KISSA HİKAYE	12
İLİMİ TAHSİLİ İÇİN SEYAHAT VE FAZİLETİ	15
İLİM SAHBETLERİNİN FAZİLETİ	17
İLİM ÖĞRENMENİN ÜSTÜNLÜĞÜ VE FAZİLETİ	21
FATİİH SULTAN MEHMET'İN İLME VERDİĞİ ÖNEM	25
HADİSLERİ,ÖĞRENME VE BAŞKASINA ANLATMANIN FAZİLETİ.	28
AHİRET ALİMLERİ	30
DÜNYA ALİMLERİ (KÖTÜ ALİMLER)	39
ŞİİR	42
TEVRAT VE İNCİLDE	46
KALP CAHİL İSE	47
BİR ŞİİR	50
İLİM İLE AMEL ETMEK	52
ALLAH TEÂLÂ'NİN SEVDİĞİ AMELLER	56
BİR KISSA HİKAYE	57

SADAKA**60**

SADAKA'NIN ANLAMI	60
GİZLİ SADAKA VERMEK	63
BUNA DİKKAT EDELİM	65
BİR HİKAYE	68
KISSA BİR HİKAYE	70
SADAKANIN SEVABI ÖLÜLERE ULAŞIR	70
İMKANLARA GÖRE SADAKA VERMEK	71
CANLI BİR HİKAYE	73
SADAKA VERİRKEN DİKKATLİ OLMAK	74
BİR KISSA	75
DERS VERİCİ BİR HİKAYE	76
SADAKA VERİRKEN GÜLER YÜZLE ALLAH İÇİN SEVE SEVE VERİN	78
HARAM DEĞİL HELAL MALDAN SADAKA VERİN	79
EN HAYIRLI SADAKA	80
EN ÜSTÜN SADAKA	85
EKİN EKMEK MEYVE FİDANLARI DİKMEK SADAKADIR	86
BORÇ VERMEKDE SADAKADIR	86
İNSAN ÖLÜNCE KALAN MALI VARİSLERİNDİR.	86

HAMD VE ŞÜKÜR**89**

HAMD VE ŞÜKÜR NİMETLERİN KARŞILIĞI DEĞİLDİR	89
ŞÜKÜR BİR KAÇ KISMA AYRILIR.	91
BİLİNİZ Kİ, İMAN MARİFETİNİN KAPILARI ÇOKTUR	95
BİR HİKAYE	97

ŞİİR	100
ŞÜKRÜN HAKİKATI	101
TEŞEKKÜR EDERİM	103
ŞÜKÜR SECDESİ	105
ŞÜKÜR SECDESİ ŞÖYLE YAPILIR	107
HALİNE ŞÜKÜR ETMEK	108
BİR ŞİİR	109
İSTERSENİZ HEP BERABER AMİN DİYELİM.	115

